

**План за управување со животната средина и
социјалните аспекти за под - проектот**

**„ЗАЈАКНУВАЊЕ НА АЛТЕРНАТИВНИОТ ТУРИЗАМ ВО
РУРАЛНИТЕ ПОДРАЧЈА НА ПОЛОГ“**

**Центар за развој на Полошкиот Планински Регион, Општина Јегуновце,
Планинарски клуб „Љуботен“- Тетово, Јавно Комунално Претпријатие „Тетово“
декември 2019**

СОДРЖИНА

1. Вовед.....	6
2. Опсег и цел на ПУЖСиСА	8
2.1 Институционална рамка	8
2.2 Процедура за оценка на влијание врз животна средина за развој на проектот....	9
2.3 Национална процедура за оценка на животна средина за мали проекти.....	10
2.4 Список на регулатива и документи за предложените мерки за управување со животната средина.....	10
2.5 Политики на Светска Банка – Категорија на животна средина	11
2.6 Цел на Планот за управување со животна средина, јавно објавување и консултации со јавност	13
3. Опис на проектот	15
3.1. Вовед	15
3.2. Локација на проектните активности	16
3.2.1. Подобрена постоечка линиска инфраструктура во ППР	20
3.2.2. Подобрување во управувањето со отпад.....	21
3.2.3. Развој на туристичка инфраструктура.....	23
3.2.4. Креиран регионален информативен систем за управување со туризмот (ИСУТ Полог) 25	
3.3. Технички и технолошки опис на проектните активности	25
3.3.1. Подобрена постоечка линиска инфраструктура во ППР	25
3.3.2. Подобрување во управувањето со отпад.....	33
3.3.3. Развој на туристичка инфраструктура.....	36
3.3.4. Креиран регионален информативен систем за управување со туризмот (ИСУТ Полог) 48	
4. Влијанија врз животната и општествената средина.....	50
4.1. Влијанија во градежна фаза	50
4.1.1. Влијанија врз животната средина	50
4.1.2. Влијанија врз општествената средина и безбедност.....	53
4.2. Влијанија во оперативна фаза	54
4.2.1. Влијанија врз животната средина	54

4.2.2. Влијанија врз општествената средина и безбедност.....	56
5. Мерки за избегнување, ублажување и намалување на влијанија врз животната и општествената средина	57
5.1. Мерки за намалување на влијанијата врз животната средина и општеството во фазата на изградба	57
5.1.1. Квалитет на воздухот	57
5.1.2. Квалитет на вода.....	57
5.1.3. Управување со отпад.....	58
5.1.4. Квалитет на почва.....	59
5.1.5. Бучава и вибрации	59
5.1.6. Биолошка разновидност.....	59
5.1.7. Управување со ризици (при хаварија, несреќа или вонредни состојби).....	60
5.1.8. Социјални аспекти.....	61
5.2. Мерки за намалување на влијанијата врз животната средина и општеството во оперативната фаза.....	61
5.2.1. Квалитет на воздухот	61
5.2.2. Квалитет на вода.....	61
5.2.3. Управување со отпад.....	62
5.2.4. Квалитет на почва.....	62
5.2.5. Бучава и вибрации	62
5.2.6. Биолошка разновидност.....	63
5.2.7. Управување со ризици (при хаварија, несреќа или вонредни состојби).....	63
6. План за управување со животната средина и социјалните аспекти.....	65
7. План за мониторинг	92

СОДРЖИНА НА СЛИКИ

Слика 1 Полошки плански регион	16
Слика 2 Мониторинг станица за следење на квалитет на амбиентен воздух	17
Слика 3 Карта на заштитени и подрачја предложени за заштита во Полошкиот регион	18
Слика 4 Општина Тетово	19
Слика 5 Општина Јегуновце	20
Слика 6 Собиерна локација 1 за поставување на 13 контејнери.....	21
Слика 7 Собиерна локација 2 за поставување на 12 контејнери.....	22

Слика 8 Локации за поставување на контејнери за собирање на отпад	22
Слика 9 Локација за поставување на настрешница	23
Слика 10 Локација на планинарски дом Љуботен	24
Слика 11 ПД „Љуботен“	25
Слика 12 Моментална состојба со патниот правец од с.Старо Село до ПД „Љуботен“	26
Слика 13 Моментална состојба со потпорниот сид	27
Слика 14 Планирана реконструкција на потпорниот сид	27
Слика 15 Моментална состојба на каналите за собирање на атмосферска вода	28
Слика 16 Приказ на планираната реконструкција на патот	29
Слика 17 Моментална состојба со патниот правец с.Јегуновце до ПД „Цер“	30
Слика 18 Моментална состојба со пропустите за собирање на атмосферска вода	31
Слика 19 Приказ на планираната реконструкција на патот од с.Јегуновце до ПД „Цер“	32
Слика 20 Трактор за собирање на отпад	34
Слика 21 Камион за собирање на отпад	35
Слика 22 Багер за чистење на снег	35
Слика 23 Моментална состојба со внатрешноста на ПД „Љуботен“	38
Слика 24 Септичка јама во основа	41
Слика 25 Подолжен пресек на септичка јама	42
Слика 26 Попречен пресек на септичка јама	42
Слика 27 Напречен пресек на планинарскиот дом	47
Слика 28 Изглед на планинарскиот дом од сите 4 страни	48

СОДРЖИНА НА ТАБЕЛИ

Табела 1 Предмер и пресметка за патен правец Старо село до планинарски дом Љуботен	29
Табела 2 Предмер и пресметка за патен правец од с.Јегуновце до планинарски дом Цер	33
Табела 3 Материјали кои ќе се користат за реконструкција на планинарскиот дом	43
Табела 4 Суровини потребни за изведба на водоводна и фекална канализација	44
Табела 5 Суровини потребни за изведба на електрична канализација	46
Табела 6 Ниво на бучава по области	52

СОДРЖИНА НА ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Решение за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина „Реконструкција на пат од Старо Село до планинарски дом Љуботен“ бр. УП11-946/2 од 10.07.2019	96
--	----

Прилог 2 Решение за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина „Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер“ бр. УП11-354/2 од 11.11.2019 година.....	98
Прилог 3 Решение за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина за реконструкција на планинарски дом Љуботен, бр.УП11-10/2 од 16.01.2020	100
Прилог 4 Предметна локација за реконструкција на патот Старо Село до ПД Љуботен	102
Прилог 5 Предметна локација за реконструкција на општински пат од с.Јегуновце до ПД Цер	103
Прилог 6 Ориентациона карта за планинска патека Љуботен - Попова Шапка	104
Прилог 7 Писмо за достава од ПК Љуботен до Агенција за промоција и развој на туризам.....	105
Прилог 8 Предложена реконструкција на пат од Старо Село до планинарски дом Љуботен	106
Прилог 9 Одобрение за реконструкција на патниот правец од с.Старо Село до ПД „Љуботен.....	107
Прилог 10 Предложена реконструкција на општински пат од с.Јегуновце до ПД Цер .	108
Прилог 11 Одобрение за реконструкција на патниот правец од с.Јегуновце до ПД „Цер“	109
Прилог 12 Примарна и секундарна инфраструктура долж планинска патека (сигнализација, инфо табли, клупи)	110
Прилог 13 Одобрение за поставување на времен објект – настрешница	111
Прилог 14 Приказ на времениот објект – настрешница.....	113
Прилог 15 Графички приказ на реконструкција на кат кај ПД Љуботен	114
Прилог 16 Графички приказ на реконструкција на приземје кај ПД Љуботен	115
Прилог 17 Водоводна инсталација во ПД (кат и приземје).....	116
Прилог 18 Фекална канализација во ПД (кат и приземје)	118
Прилог 19 Инсталација за ППЗ (кат и приземје) во ПД Љуботен	120
Прилог 20 Известување од ЈКП Тетово за депонирање на отпад во ЈКП Дрисла.....	122

1. Вовед

Проектот за локална и регионална конкурентност (ПЛРК) е четиригодишна инвестициска програма, финансирана од Инструментот за пристапна помош II на ЕУ (ИПА II) и ко-финансиран од Владата на Република Северна Македонија. Проектот е администриран од страна на Светска Банка, преку доверителски фонд (Доверителски фонд за локална и регионална конкурентност во туризмот), со примена на соодветни насоки и постапки на Светска Банка за управување со животната средина и социјалните аспекти, финансиско управување, поддршка за набавки и имплементација.

ПЛРК се состои од четири компоненти со под-компоненти, и тоа:

- **Компонента 1: Техничка помош за развој на туризмот (спроведувана од Банката);**
- **Компонента 2: Зајакнување на управувањето со дестинацијата и поволното опкружување**
 - Пот-компонента 2.1: Капацитет, координација и јавни политики на централно ниво
 - Пот-компонента 2.2: Управување со дестинации
- **Компонента 3: Инвестиции во туристичка инфраструктура и поврзувања во дестинациите**
 - Пот-компонента 3.1: Инфраструктурни инвестиции
 - Пот-компонента 3.2: Поврзувања и поддршка на иновации
- **Компонента 4: Зајакнување на управувањето со Проектот**

Проектот ќе обезбеди финансиски инвестиции и градење на капацитет со цел поддршка на секторски раст, инвестирање во дестинации и развој на специфична дестинација. На регионално и локално ниво, Проектот ќе поддржува избрани туристички дестинации во земјата преку една комбинација на техничка поддршка со цел подобрување на менаџирањето на дестинацијата, инвестирање во инфраструктурата и инвестиции во иновации. Инвестициите ќе се реализираат преку шема на грант за засегнати страни на регионален туризам како што се општините, институциите, НВО и приватен сектор.

Очекувани резултати од спроведувањето на Проектот се:

- ✓ Дополнителни инвестиции на приватниот сектор во туристички активности во одбраните дестинации;
- ✓ Зголемување на бројот на работни места поврзани со туризмот во одбраните дестинации;
- ✓ Спроведување на реформите утврдени преку консултативен дијалог помеѓу приватните и јавните субјекти во рамките на процесот за управување со дестинациите.

Овој План за управување со животна средина и социјалните аспекти (ПУЖСиСА) е изготвен за предвидените активности во рамките на под-проектот **„ЗАЈАКНУВАЊЕ НА АЛТЕРНАТИВНИОТ ТУРИЗАМ ВО РУРАЛНИТЕ ПОДРАЧЈА НА ПОЛОГ“**. Во ПУЖСиСА е даден опис на под - проектот со технички детали за предвидените активности, опис на подрачјето и локацијата каде е предвидена имплементацијата на активностите, врз основа на кои е извршена оцена на ризиците и можните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти. Согласно идентификуваните влијанија и ризици, Планот за намалување на влијанијата (Поглавје 6) предвидува мерки за намалување и/или отстранување на

истите и следење на успешноста на степенот на реализација преку подготвениот мониторинг план (Поглавје 7). Имплементацијата на мерките дадено во поглавје 6 од ПУЖСиСА како и активностите предвидени во мониторинг планот (поглавје 7) е задолжително.

Под-проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“, предвидува подобрување на инфраструктурата во Полошкиот регион, подобрување на начинот на управување со отпадот, како и развој на туристичка инфраструктура и промоција на услугите и убавините на Полог преку онлајн информативен систем за управување на туризмот.

Преку имплементација на предвидените активности се предвидува зајакнување на алтернативниот туризам посебно во руралните подрачја од Полошко Планинскиот Регион, подобрување на локалната конкурентност и подобрување на капацитетите на локалните компании.

2. Опсег и цел на ПУЖСиСА

ПУЖС и СА е изготвен за предвидените активности во рамките на под - проектот на Центар за Развој на Полошки Плански Регион (ЦРППР) „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“. ПУЖСиСА содржи опис на проектот со технички детали за предвидените активности, опис на локацијата и подрачјето каде се предвидени да се реализираат активностите, врз основа на што се идентификувани можните ризици и влијанија врз животната средина и социјалните аспекти. Освен тоа, во планот се вклучени и мерки за ублажување на влијанијата и мониторинг план кој ќе го следи степенот на успешно реализирање на истите. ПУЖСиСА ги идентификува одржливите и ефективни мерки кои можаат да ги намалат потенцијалните негативни влијанија до прифатливо ниво врз животната и општествената средина. Имплементацијата на мерките за ублажување врз идентификуваните ризици и влијанија е задолжителна процедура која го следи и националното законодавство, но и политиките на Светска Банка.

2.1 Институционална рамка

ЦРППР започна со работа на 14 декември 2007 година според Законот за рамномерен и регионален развој (Службен Весник на РМ бр. 63/07, 187/13, 43/14 215/15 и 64/2018). Полошкиот регион е еден од осумте региони што ги опфаќа следниве девет општини: Тетово, Гостивар, Маврово и Ростуше, Желино, Теарце, Боговиње, Врапчиште, Јегуновце и Брвеница. ЦРППР во голем број на проекти учествувал како главен и водечки апликант поради неговото широко и стратешко искуство во проекти за локален и регионален развој на туризам во Полог. Имено, ЦРППР создаде голем број на студии за развој на туризмот во регионот, изгради иновативни рамки за одржливо и долгорочно искористување на туристичкиот потенцијали и веќе има имплементирано дел од проектите предвидени со овие документи. Покрај тоа, тој покажа капацитет за планирање/спроведување и следење на сложени проекти во однос на планирање, човечки ресурси и финансиско управување. Како таква, главната улога на ЦРППР е да го води и надгледува проектот низ сите свои фази, со цел успешна имплементација.

Општина Јегуновце е назначена како Општина на 18 декември 1996 година. Одговорно лице во Општината е градоначалникот. Во рамките на Општината работат: Советот на општината, Совет за заштита на потрошувачи и различни оддели и сектори. Во општината има инспектори за животна средина кои се дел од Одделението за урбанистичко планирање, комунални работи, заштита на животната средина, патишта и улици и локален економски развој. Се очекува Општина Јегуновце да помогне во спроведувањето на инфраструктурните активности што треба да се преземат на нејзината територија. Ќе обезбеди директен придонес во административните процедури, како и на лице место, помагање и надгледување на градежните активности.

Планинарскиот клуб Љуботен е основан на 23 март 1925 година. Клубот има околу 600 члена годишно. Според Статутот, клубот ги има следните органи: Собрание, претседател, извршен одбор, секретар, благајник, Надзорен одбор и Суд на честа. ПК Љуботен ќе внесе значајна улога во спроведувањето на активностите поврзани со реконструкција на планинарскиот дом Љуботен и во обележување / мапирање на планинарската патека. Имено, Љуботен може да се пофали со голема експертиза за

обележување и мапирање на патеки и со тоа нејзината помош во дефинирањето на стандардите за обележување / мапирање и помагање / надгледување на спроведувањето е од круцијално значење. ПК Љуботен е дел од голема мрежа на планинарски клубови во земјата, и на меѓународно ниво. Исто така е член на Федерацијата на планинарски спортови во Македонија. Сите овие професионални врски ќе бидат искористени за промовирање на резултатите од проектот и со тоа привлекување активни туристи.

Јавно комунално претпријатие Тетово е основано со одлука на Советот на Општина Тетово, бр. 08-5739 / 1 од 12.12.1989 година, основано како Јавно претпријатие за јавни комунални претпријатија и истото е со решение бр. 1977/1989 од 29.12.1989 година, регистрирано во Трговскиот суд во Скопје во согласност со Законот за јавни претпријатија и трговскиот регистар. Општина Тетово е основач на компанијата и ги има сите права и обврски согласно законот. ЈКП „ТЕТОВО“ - Тетово е основано со цел вршење на јавни услуги од јавен интерес за Општина Тетово. ЈКП Тетово има клучна улога во спроведувањето активности поврзани со управувањето со отпадот. Имено, ќе ја обезбеди својата техничка експертиза за составување соодветни тендерски документи и ќе го следи спроведувањето на соодветните активности.

2.2 Процедура за оценка на влијание врз животна средина за развој на проектот

Процедурата за оценка на влијанието врз животна средина е пропишана во Законот за животна средина (Службен Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) (Поглавје XI) и директивите на ЕУ за оценка на влијанието врз животна средина, Директива 85/337 ЕЕС, дополнета со Директивите 97/11/ЕС, 2003/35/ЕС и 2009/31/ЕС.

Процедурата започнува кога инвеститорот (Предлагач на Проектот) кој има намера да реализира проект, доставува Известување за намера за реализација на проект во пишана и електронска верзија до Министерство за животна средина и просторно планирање (МЖСПП – Управа за животна средина, Одделение за оцена на влијанијата врз животната средина), одговорна за комплетна процедура. Врз основа на доставеното Известување за намера за реализација на проект, МЖСПП ја утврдува потребата од спроведување или не спроведување на постапка за оцена на влијанија врз животната средина (ОВЖС) од предвидените проектни активности. Доколку се утврди потребата за спроведување на ОВЖС, Управата го дефинира обемот и содржината на Елаборатот/Студијата за оценка на влијанијата врз животната средина. Процедурата за проверка на потребата за спроведување на ОВЖС е чекор во кој МЖСПП одлучува дали е потребно изработка на Елаборат за животна средина или Студија за оцена на влијанијата врз животната средина за одреден проект. За развој на проекти кои не се наведени во Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапка за оцена на влијанието врз животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.74/05, 109/09, 164/12 и 202/16), потребно е да се изработи „Елаборат за заштита на животната средина“ (применливо за проекти од Б категорија под процедура за Оценка на Животна средина ОП 4.0.1 од Светска Банка).

2.3 Национална процедура за оценка на животна средина за мали проекти

При процесот на утврдување на потребата од оценка на влијанијата врз животната средина, МЖСПП може да издаде мислење дека за проектната активност нема потреба да од спроведување на постапка за оценка на влијанијата врз животната средина. Следниот чекор е утврдување на потребата од изработка на Елаборат за заштита на животна средина од проектните активности. Доколку за Проектот се утврди дека согласно националното законодавство е потребно да се идентификуваат влијанијата врз животната средина, Инвеститорот е потребно да изготви Елаборат за заштита на животната средина.

Согласно националното законодавство од областа на животна средина, за помали проекти и дејности, Инвеститорите изготвуваат Елаборати за заштита на животна средина. Уредбите согласно кои е се утврдува потребата од изработка на Елаборат за заштита на животна средина се:

- Уредба за изменување на уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува Елаборат, а за чие одобрување е надлежен органот за вршење на стручни работи од областа на животната средина (Службен Весник на РМ бр.80/09, 36/12),
- Уредба за изменување на уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен градоначалникот на општината, градоначалникот на Градот Скопје и градоначалникот на општините во Градот Скопје (Службен Весник на РМ бр.80/09, 32/12).

Содржината на Елаборатот за заштита на животна средина се изработува согласно Правилникот за формата и содржината на елаборатот за заштита на животна средина, постапката за нивно одобрување, како и начинот на водење на регистарот за одобрени елаборати (Службен Весник на РМ, бр. 50/09, 132/12, 111/14). Елаборатот за заштита на животна средина во својата содржина дава опис на дејноста и/или активноста која е предмет на анализа, опис на подрачјето каде е предвидено да биде реализирана и/или се релизира, како и идентификување на главните позитивни и негативни влијанија врз животната средина. Освен тоа, битен елемент во Елаборатот е Програмата за заштита на животната средина во која се презентираат предлог мерки за намалување на негативните влијанија, како и кога истите да се имплементираат и кој орган/лице е одговорно за нивна имплементација. За Елаборатот за заштита на животна средина нема потреба од спроведување на јавна расправа со засегнатите страни.

2.4 Список на регулатива и документи за предложените мерки за управување со животната средина

1. Закон за животна средина (“Службен Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
2. Закон за управување со отпад (“Службен Весник на РМ“ бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 134/08, 82/09, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 24/14, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15, 39/16 и 63/16);

3. Закон за управување со електрична и електронска опрема и отпад од електрична и електронска опрема („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/12, 163/13, 146/15, 39/16);
4. Закон за управување со пакување и отпад од пакување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 163/13, 146/15, 39/16);
5. Закон за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15, 52/16);
6. Закон за заштита од бучава во животната средина (“Службен Весник на РМ“ бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
7. Закон за квалитет на амбиентен воздух (“Службен Весник на РМ“ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 59/12, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
8. Закон за заштита на природата („Службен Весник на РМ“ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 24/14, 41/14, 146/15, 39/16 и 63/16);
9. Закон за безбедност и здравје на РМ (Сл. Весник на РМ“, бр. .92/07, 136/11, 23/13 ,25/13 137/13, 164/13, 158/14, 15/15, 129/15 и 192/15)
10. Закон за градење (“Службен Весник на РМ“ бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 59/11, 13/12, 144/12, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 44/15, 129/15 и 39/16);
11. Закон за заштита и спасување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16).

Согласно националното законодавство од областа на заштита на животната средина, во рамките на под проектот беа подготвени три елаборати за заштита на животна средина. За соодветните елаборати, Општина Јегуновце, Одделение за урбанизам, комунални работи, заштита на животна средина, патшита и улици и локален економски развој издаде Решенија за одобрување. Врз основа на добиените решенија и одобрената ревизија на предлог проектите, ЦРППР, се здоби со Одобрение за реконструкција за:

1. Решение за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина „Реконструкција на пат од Старо Село до планинарски дом Љуботен“ бр. УП11-946/2 од 10.07.2019 (**Error! Reference source not found.**)
2. Решение за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина „Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер“ бр. УП11-354/2 од 11.11.2019 година ().
3. Решение за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина за реконструкција на планинарски дом Љуботен, бр.УП11-10/2 од 16.01.2020 (Прилог 3).

2.5 Политики на Светска Банка – Категорија на животна средина

Политиките за животна средина и социјалните аспекти за инвестициски проекти, поставува задолжителни барања од страна на Банката кои се однесуваат на проекти кои ги поддржува Банката преку Проектите за инвестирање. Банката се обврзува да ги поддржува Инвеститорите во процесот на развој и имплементација на проекти кои се еколошки и социјално одржливи и да ги зајакне капацитетите на Инвеститорите, да постави рамка за животна средина и социјални аспекти, да ги оцени и управува ризиците врз животната средина и социјалните аспекти на проектите. Политиката за заштита на животната средина и социјалните аспекти на Светска Банка претставува основа и за одржливо намалување на сиромаштијата.

Политиката се состои од девет еколошки, социјални и правни политики за заштита. Една од деветте политики е политиката ОП 4.01 Оцена на животна средина согласно која ќе се спроведува и под проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“.

ОП. 4.01 Оценка на животна средина

Согласно оваа политика потребно е да се изврши идентификување на потенцијалните влијанија и да се дадат мерки за нивно избегнување и/или намалување врз животната средина. Целта на оваа политика е да влијае врз подобрување на процесот на носење на одлуки, да даде гаранција дека предвидените активности се стабилни и одржливи како и да ги дефинира сите засегнати страни и истите соодветно да ги вклучи во процесот на консултација.

Оваа политика се смета за „чадор“ политика за заштита на животната средина на Светска Банка. При подготовка на оваа документација се користат следните политики:

- Оперативна политика за оцена на животната средина – ОП 4.01, 1999, ревидирано во април 2013;
- Оперативна политика за физичките културни ресурси - ОП 4.11, 2006;
- Оперативна политика за природни живеалишта – ОП 4.04, 2001 како и
- Правилата на Светска Банка за објавување на информации детално опишани во Политиката за пристап до информации, ревидирана во јули 2015.

Сите проектни активности треба да се спроведуваат во согласност со ОП 4.01 Оценка на животна средина и Рамката за управување со животната средина и социјалните аспекти (РУЖССА), како водич за животна средина за под проектите поддржани од грант шема Компонента 3, политиките на Светска Банка како и процедурите и националната регулатива.

Предложениот под-проект е класифициран како категорија Б+ поради неговата природа, големина и локација, како и карактеристиките и неговите потенцијални негативни влијанија врз животната средина. Опсегот на ОВЖС за под-проект од Б категорија може да се разликува од еден под-проект до друг под-проект. Во овој случај, ОВЖС ги испитува негативните и позитивните влијанија на под-проектот и препорачува потребни мерки за спречување, минимизирање и ублажување на негативните влијанија.

Согласно оваа политика за оценка, потребно е да се изврши оценка на секое потенцијално негативно влијание кое е резултат на предложениот под-проект, да се идентификуваат и предложат потенцијални можности/мерки за подобрување на животна средина и мерки потребни за спречување, минимизирање и ублажување на негативните влијанија. Опсегот и содржината на ОВЖС ќе варира во зависност од под-проектот, но во голема мера ќе биде помал од Студијата за оцена на влијание врз животна средина, обично во форма на ПУЖСиСА.

ОП 4.12 Присилно раселување

Преселувањето се смета за присилно кога засегнатите лица или заедниците немаат право да одбијат откуп на земјиште или ограничувања за употреба на земјиште што би резултирало со нивно раселување. Присилното раселување може да предизвика сериозни долгорочни тешкотии, осиромашување и оштетување на животната средина, доколку внимателно не се испланирани и спроведени соодветни мерки. Оваа политика ги идентификува потенцијалните влијанија, ги дава бараните и соодветните мерки за

ублажување за намалување на влијанијата и поставува различни инструменти за планирање со цел да се постигнат целите.

За под-проектите од категорија Б+, корисникот е одговорен за изготвување на комплетна ОВЖС или во конкретниот случај, Елаборат за заштита на животната средина (редуциран опсег на ОВЖС, кој бара краток опис на влијанијата и одредувајќи ги добро дефинираните мерки за ублажување и усвојувајќи ги прифатените практики за делување и мониторирање) во зависност од мислењето добиено од одговорната институција (Министерството за животна средина и просторно планирање - МЖСПП) со ПУЖСиСА.

Трошоците за мерките за ублажување ќе бидат вклучени во ОВЖС или ПУЖСиСА и инкорпорирани во предмер пресметката.

2.6 Цел на Планот за управување со животна средина, јавно објавување и консултации со јавност

Целта на Планот за управување со животната средина и социјалните аспекти за проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“ во Полошки Плански Регион, е навремено да ги идентификува влијанијата врз животната средина кои ќе произлезат од реализација на предвидените проектни активности за чие ублажување односно минимизирање се предложени мерки за заштита на животната средина и временски период на реализација на мерките, со одговорни лица за спроведување на Планот и предвидени трошоци.

Подготвениот План за управување со животната средина вклучително за предложениот под - проект ќе биде дел од Договорот со Изведувачот кој е должен да ги спроведува предвидените мерки согласно Планот за ублажување. Надзорниот инженер има обврска да го набљудува и оценува спроведувањето на предложените мерки согласно Планот за следење и да ги известува инвеститорите и Проектната канцеларија (ЦРППР и Проектот за локална и регионална конкурентност/ПЛРК).

Јавноста ќе биде вклучена во постапката за оценка на влијанието на проектот преку организирање на јавна расправа во просториите на ЦРППР. Планот за управување со животната средина за под-проектот ќе биде достапен во печатена форма во просториите на ЦРППР, Општина Тетово, Општина Јегуновце и ПЛРК/КЗПВРМЕП и ќе биде објавен на веб страните на ПЛРК, Агенција за промовирање и поддршка на туризмот и веб страната на ЦРППР, Општина Тетово и Општина Јегуновце каде ќе биде достапна за јавноста во период од 14 дена. За консултирање со јавноста, печатена форма ќе биде достапна во просториите на ЦРППР, Општина Тетово и Општина Јегуновце. Заедно со ПУЖС ќе биде објавена и информација за учество во јавна расправа со дефинирано време и место на одржување. Собраникот за јавна расправа ќе биде организиран при крај на периодот на консултации. Активно, Апликантот ќе ги информира и ќе ги повикува засегнатите страни вклучувајќи ги локалните НВО, засегнатите заедници јавни и приватни компании, држани институции да присуствуваат во процесот на јавна расправа. Ќе биде назначено контакт лице кое ќе ги собира коментарите во однос на Планот за управување со животната средина и социјалните аспекти доставени во текот на периодот за јавен увид во Плановите, како и за време на одржувањето на јавната расправа и истите ќе ги вклучи во Извештај од одржаната јавна расправа кој ќе биде дел од Планот. На тој начин ќе се овозможи достапност на коментарите до апликантите и земање на релевантните коментари во предвид и

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

вградување на одговорите по коментари и забелешки во финалниот План за управување со животната средина и социјалните аспекти.

3. Опис на проектот

3.1. Вовед

Полошкиот Плански Регион и покрај изобилството на атрактивни туристички дестинации, богато природно и културно наследство, не е препознаен како регион кој дава квалитетна туристичка понуда. Дотраените инфраструктурни линиски објекти како што се патиштата со оштетена асфалтирана или земјена траса изведена пред повеќе од 20 години, проблемите околу управувањето со отпадот и отстранувањето на снегот во зимските месеци, стари и оштетени планинарски домови и непостоење на соодветно означени планинарски патеки, без урбана опрема како што се клупи и канти за отпадоци се само еден дел од недостатоците кој ја намалуваат атрактивноста на туристичката дестинација Полог. Непостоење на маркетинг стратегија и брендирање на дестинацијата, дополнително ја намалуваат конкурентноста на Полог како туристичка дестинација.

Од таа причина Центарот за развој на Полошки Плански Регион го подготви предлог проектот **„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“**. Главна цел на овој Проект е зајакнување на економскиот развој преку зголемување на конкурентноста на Полог како туристичка дестинација, која ефективно се адаптира на побарувањата на домашниот и странскиот пазар и придонесува во создавањето на нови работни места.

Првата специфична цел е ефективно искористување на туристичкиот потенцијал и збогатување на туристичката понуда, преку одржливо и стратешко инвестирање во знаење, маркетинг и туристичка инфраструктура.

Втората специфична цел е проширување и унапредување на координираниот пристап на чинителите на туризмот во постоечки и нови стратешки пазари.

Главните активности на под проектот **„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“** се:

- 1. Подобрување на постоечка линиска инфраструктура во ППР преку:**
 - a. Реконструкција на пат од с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце;
 - b. Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, Општина Јегуновце.
- 2. Подобрување во управувањето со отпад преку:**
 - a. Рехабилитација на две локации за отпад преку набавка на контејнери за собирање на отпад;
 - b. Зајакнување на капацитетите на Јавното Комунално Претпријатие (ЈКП) „Тетово“ со набавка на возила за собирање на отпад (камион, трактор, багер);
 - c. Изградба на настрешница за паркирање на набавените возила.
- 3. Развој на туристичка инфраструктура преку:**
 - a. Обележувањето на планинарските патеки до планинарски дом „Љуботен“ и други планинарски домови на Шара;
 - b. Реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ и
 - c. Набавка на придружна опрема (маса и столици за состаноци, како и кревети, душеци, кебиња, постелнина)
- 4. Креиран регионален информативен систем за управување со туризмот (ИСУТ Полог) преку:**

- а. Изработка на онлајн платформа за промоција на туристичкиот потенцијал и продажба на туристички услуги;
- б. Воведување на нови содржини во делот на маркетингот;
- с. Брендирање на туристичка дестинација „Го Полог“.

Со превземање на сите овие активности, ППР ќе стане далеку препознатлива туристичка дестинација.

3.2. Локација на проектните активности

Под - проектот го опфаќа Полошкиот Плански Регион, главно во викенд населбата Попова Шапка, и Општина Јегуновце.

Полошкиот регион го зафаќа северозападниот дел на Република Северна Македонија, односно Полошката Котлина и долината на реката Радика. Регионот се простира на 9.7 % од вкупната површина на државата. Карактеристично е што во овој регион живеат 15.4 % од вкупното население (2013 година) и е еден од најгусто населените региони со 131.6 жители на km².

Слика 1 Полошки плански регион

Патната инфраструктура во Полошки Регион се состои од локална, регионална и А патна мрежа. Низ регионот поминува европскиот коридор VIII. Главниот патен правец кој што го поврзуваат овој регион со другите региони е државниот пат А2 (Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево) и регионалниот пат Р 1202(врска со А2 - Маврови Анови - Дебар). Во Полошкиот плански регион локалната патна мрежа е во лоша состојба.

Во Полошкиот регион е лоцирана **ХЕС Маврово** која се наоѓа помеѓу реката Мавровска и реката Горна Радика. Се состои од акумулацијата Маврово и три ХЕ од типот: проточната ХЕ Врбен која ги користи водите кои влегуваат во акумулацијата Маврово, деривациона та ХЕ Вруток која ги користи водите кои излегуваат од акумулацијата Маврово, проточната ХЕ Равен која ги користи водите кои излегуваат од ХЕ Вруток.

Квалитетот на воздухот во Полошкиот плански регион се следи со фиксна станица за мониторинг сместена во Тетово, како дел од Националната мрежа за Мониторинг на квалитетот на воздухот од страна на МЖСПП. Фиксната станица за Мониторинг во Тетово ги следи еколошките и метеоролошките параметри: јаглерод моноксид CO (mg/m^3), сулфур диоксид SO₂ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), озон O₃ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), суспендирани честички со големина на честички од 10 микрони ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), брзината и насоката на ветерот, температурата, притисокот, влажноста и други параметри. На следната слика е прикажана мониторинг станицата во Општина Тетово.

Слика 2 Мониторинг станица за следење на квалитет на амбиентен воздух

Квалитетот на воздухот во Полошкиот плански регион е добар со исклучок на градот Тетово, каде има одредени покачувања на концентрацијата на загадувачки елементи и тоа претежно РМ честички.

Во Полошкиот плански регион со **цврстиот отпад** управуваат локалните општински јавни претпријатија. Управување со отпадот се сведува на негово собирање, транспорт и депонирање, а само многу мал дел од комуналниот отпад се селектира.

Полошко водостопанско подрачје се наоѓа во североисточниот дел на Република Македонија. Ги опфаќа Полошката долина, Шарпланинскиот масив, карстните терени Буковиќ и Краста, планинскиот венец Сува Гора, и други. Територијата на Полошки регион ги опфаќа сливните подрачја на реката Вардар и реката Радика и поголем дел припаѓа на Вардарското сливно подрачје, а мал дел на Црнодримскиот речен слив.

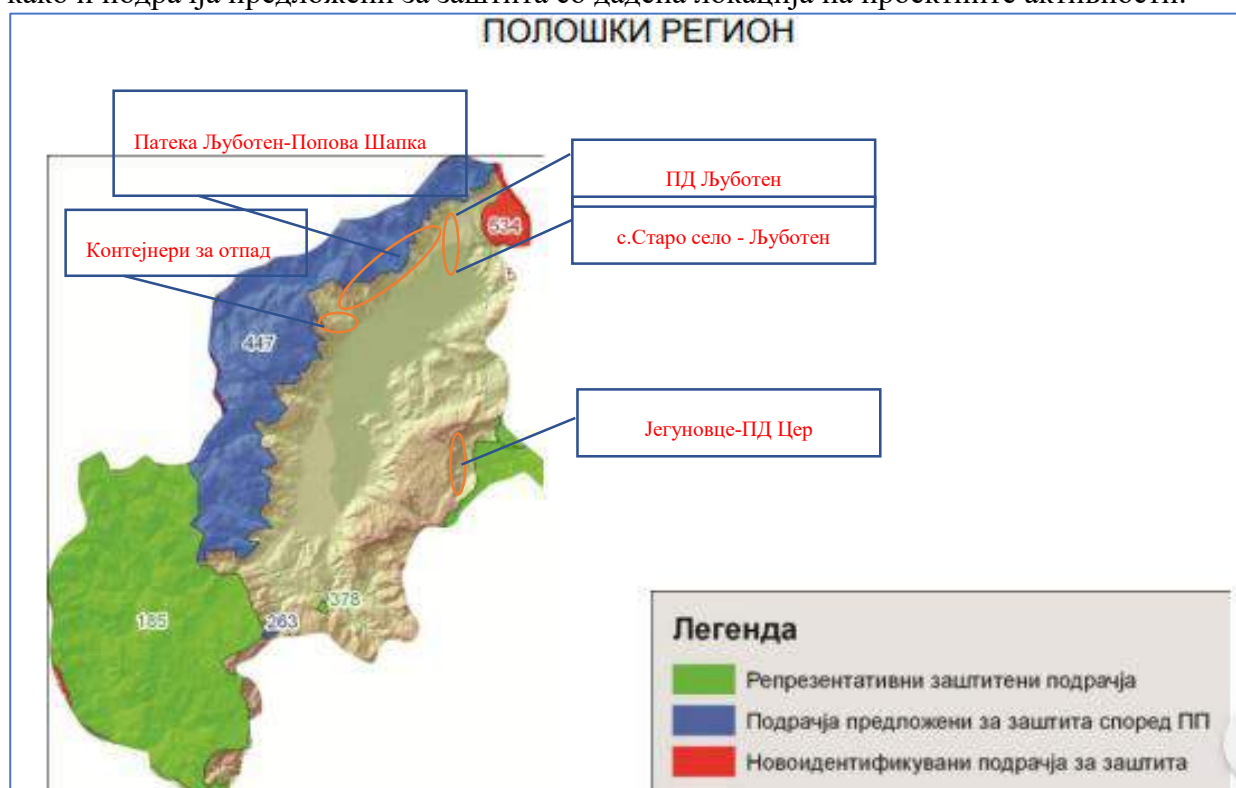
Водоснабдувањето во сите општини се одвива преку воспоставени општински јавни претпријатија. Како вода за пиење се користи вода од извори, подземни води, површински води или комбинација на овие ресурси. Градовите Тетово и Гостивар се снабдуваат со изворска вода за пиење. Системите за водоснабдување во руралните области главно се обезбедуваат со изворски и подземни води.

Во овој регион постои една **помала станица за пречистување на отпадни води** со капацитет од 5000 е.ж. која е изградена за потребите на Универзитетот на Југоисточна Европа и е лоцирана во близина на самиот Универзитет. Покриеноста на населението со пречистителна станица за отпадна вода 1.5% (просечно во Македонија 12.5%). Четири помали станици за третман на отпадни води се изградени по долината на река Радика, но истите не работат. Отпадните води од другите населени места се одведуваат без било какво пречистување директно во реципиентот-површински водотеци.

Генерално, состојбата со системите за одведување на отпадните води е релативно лоша, бидејќи системите се карактеризираат со истекување на дел од отпадната вода во текот на транспортот, со што се зголемува ризикот од загадување на почвата и подземните води. Во националниот парк Маврово и туристичкиот локалитет, населените места и туристичките населби не се поврзани на канализационен систем.

Полошкиот регион располага со 168 701 ха **земјоделско земјиште** од што 24,87% или 41 963 хектари се обработливи површини, а 75,12% или 126 737 хектари се пасишта.

Природата во Полошкиот регион се карактеризира со репрезентативни заштитени подрачја со висока природна вредност, но и подрачја кои се наоѓаат под силен притисок на инфраструктурните и енергетските проекти. На територијата на Полошкиот регион се наоѓа Националниот Парк Маврово, како и планината Шар Планина која е предложена за заштита во категорија Национален Парк, поради нејзините високи природни вредности. Предвидените проектни активности не се дел од ниту едно заштитено подрачје. На следната слика е дадена мапа со заштитени подрачја како и подрачја предложени за заштита со дадена локација на проектните активности.

Слика 3 Карта на заштитени и подрачја предложени за заштита во Полошкиот регион

Трендовите на **туристичкиот развој** се многу важни од аспект на креирање на развојните стратегии, планови, програми и активности. Може да се каже дека Полошкиот плански регион во Република Северна Македонија спаѓа во помалку туристичко развиените региони. Тоа може да се утврди преку анализирањето на обемот, динамиката и структурата на бројот на туристи и ноќевања, како и процентуалниот однос на овие показатели со вкупниот број на државно ниво.

Во проектната област нема културно наследство ниту значајни археолошки локалитети.

Општина Тетово е град во северозападниот дел на Република Северна Македонија, поставен на подножјето на планината Шар и поделен со реката Пена. Општина Тетово зафаќа површина од 1.080 km² на 468 метри надморска височина, со население од

52.915. Општина Тетово е граничи со Косово на север и запад, Општина Теарце на североисток, Општина Јегуновце на исток, Општина Желино на југоисток, Општина Брвеница на југ и Општина Боговиње до југозапад.

Бројот на населени места во општината е 19, а според новата територијална поделба во 2004 година се проценува дека густината на населението е околу 330 жители / km². Сите населени места во општината гравитираат кон градот, а просечното растојание од населбите во однос на градот е 12,5 km.

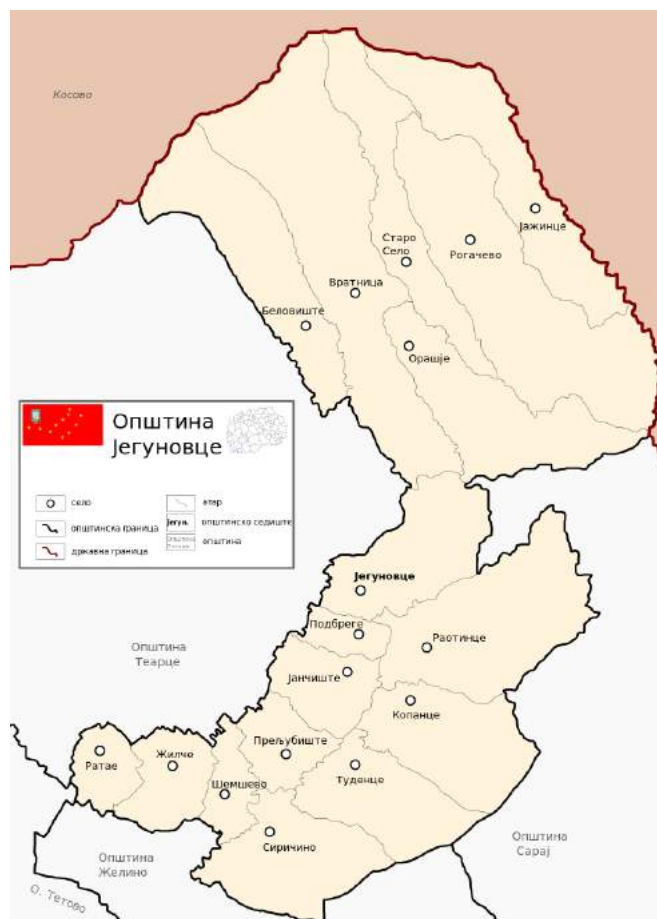

Слика 4 Општина Тетово

Тетовскиот регион, како и целата Полошка долина се позиционирани северозападно и се погодени од променетата медитеранска и континентална клима. Така, климата се карактеризира со многу студени зими, бидејќи долината е опкружена со високи планини од сите страни, кои имаат големо влијание врз режимот во регионот.

Хидрографската мрежа во предметниот регион е доста богата со извори, реки и нивни притоки. Главна река во Полошката котлина е реката Вардар. Вардар е најголемата река во Македонија со вкупно сливно подрачје од 20.661 km², должина од 301 km и просечен годишен проток од 63-145 m³ / sec. Изворот на река Вардар е во селото Вруток, на 5 km западно од Гостивар и тече по целата должина на Полог.

Општина Јегуновце се наоѓа во северозападниот дел на Македонија и се граничи со општините Сарај, Желино, Тетово и Теарце. Општина Јегуновце е една од 9-те општини во Полошкиот регион во Република Македонија. Седиштето на општината е село Јегуновце. Општина Јегуновце го опфаќа северниот дел на плодната Полошка котлина, на запад се наоѓа Шар Планина, а на исток Жеденските планини. Во североисточниот дел започнува клисурата Дервен.

Слика 5 Општина Јегуновце

Во долниот дел на општината преовладува умерена континентална клима, а во повисокиот дел владее нејзината поостра варијанта.

Најважен водотек во општината е реката Вардар која во јужниот дел на општината тече низ котлината Полог, додека на север поминува во клисурата Дервен. Сите помали водотеци во општината се вливаат во река Вардар.

Општина Јегуновце, според последниот попис од 2002 година на површина од 176,93 km² живеат 10.790 жители, од кои во седиштето на општината, село Јегуновце има 846 (8 %). Општината е умерено густо населена.

Во продолжение е даден опис на локациите за поединечните проектни активности.

3.2.1. Подобрена постоечка линиска инфраструктура во ППР

Оваа активност се состои од два проекти за реконструкција на земјени патишта кои водат до планинарските домови Љуботен и Цер. Во близина на двете земјени патни правци не се застапени објекти заштитени како културно наследство.

а. Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом „Љуботен“, Општина Јегуновце

Реконструкцијата на земјениот пат е предвидено да започне од излезот на с.Старо Село и да води до планинарскиот дом „Љуботен“. Посточекиот земјен пат поминува низ шумски предел каде освен еден ресторан нема населени места. Реконструкцијата на земјениот пат е предвидена во должина од L=6.770 m'. Во Прилог 4 е дадена карта со локацијата на проектните активности.

в. Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом „Цер“, Општина Јегуновце

Реконструкцијата на општинскиот пат с.Јегуновце до планинарскиот дом „Цер“ е предвидена да започне од излезот на с.Јегуновце по преминот на река Вардар и да води до планинарскиот дом „Цер“. Земјениот пат води низ ненаселени места и е со вкупна должина од $L=2.995m'$. Во Прилог 5 е дадена карта со локацијата на проектните активности.

3.2.2. Подобрување во управувањето со отпад

Во делот на подобрување во управувањето со отпад предвидено е да бидат поставени контејнери за собирање на отпад во Попова Шапка. Првата локација за собирање на отпад 1 - за поставување на контејнери е на локација 42,012652 географска ширина и 20.891053 географска должина, каде е предвидено да се постават 13 контејнери секој со капацитет од $1,1 m^3$. Локацијата зафаќа површина од $25 m^2$. Сопственикот на земјиштето е Република Северна Македонија. На следната слика е дадена локацијата каде е предвидено поставувањето на 13 контејнери за собирање на отпад.

Слика 6 Собирна локација 1 за поставување на 13 контејнери

Втората локација за контејнери – Собирна локација 2 - е 42,012652 географска ширина и 20.891053 географска должина, со приближна координата 7490950.2667 и 4652113.5633, каде е предвидено да се постават 12 контејнери секој со капацитет од $1,1 m^3$. Вкупната површина за поставување на 12 контејнери изнесува $24 m^2$ и е во државна сопственост. На следната слика е дадена локацијата каде ќе бидат поставени 12 контејнери за собирање на отпад.

Слика 7 Собирна локација 2 за поставување на 12 контејнери

На следната слика се дадени локациите за поставување на контејнери за собирање на отпад на “Google Earth”.

Слика 8 Локации за поставување на контејнери за собирање на отпад

Планираната набавка на специјални возила за собирање отпад, како и возилото за чистење снег ќе се користи само во туристичкиот центар Попова Шапка.

Планираната настрешница ќе биде изградена на локацијата со следниве координати $Y = 7490594.3818$ и $X = 4652515.2607$ со вкупна површина од 90 m^2 во државна сопственост. Локацијата во моментот се користи како паркинг. За оваа локација, подготвен е детален урбанистички план за КО Лисец надвор од градот со Решение бр. 08-3855 / 6 од 08.07.2019 година. На следната слика е дадена локацијата каде е предвидено поставувањето на настрешницата.

Слика 9 Локација за поставување на настрешница

Одржувањето на возилата и собирањето на отпадот од контејнерите е обврска на ЈКП „Тетово“ од Тетово. Отпадот ќе се транспортира до стандардната депонија Дрисла во Скопје со која ЈКП Тетово има склучено договор за депонирање на отпадот. За време на сезона отпадот ќе се собира на секои два дена, додека надвор од сезона два пати неделно.

3.2.3. Развој на туристичка инфраструктура

Во делот на развој на туристичка инфраструктура активностите предвидени за реализација се лоцирани во следните делови на Полошкиот регион:

а. Обележувањето на планинска патека „Љуботен - Попова Шапка“

Планинска патека „Љуботен - Попова Шапка“ - е туристичка, рекреативна, планинска патека што започнува од планинарскиот дом „ЦЕР“ во Општина Јегиновце, минувајќи низ најважните планински места, врвови, рурални области, културни и историски споменици, Јегуновце, Теарце и Тетово и завршува во ски-центарот Попова Шапка. Најдоминантен врв е Љуботен на 2.499 метри надморска височина и највисокиот врв на Шар Планина, Титов Врв со 2747 m, а како што може да се види и по името на патеката, започнува кај најстарата кука во Македонија, Љуботен и завршува кај најстариот ски-центар во Македонија, Попова Шапка. Оваа патека е долга 128 km. Таа е поделена во 7 фази кои се меѓусебно поврзани и се логично поделени во зависност од местата за одмор, сместување, храна и други туристички услуги. Патеката не поминува низ заштитени подрачја.

Патеката се состои од следните делови:

- “ЦЕР“ – с. Јегуновце – с. Нераште – Вратничко Езеро – с. Вратница – Планинарски Дом „Љуботен“;

- Планинарски Дом „Љуботен“ – врв Љуботен – Бачилото на Бежим – Езеро Сенокос – Петачко Водиче;
- Петачко Водиче – Чардаг – Кучинагледски Врв – врв Црни Камен – Горно Доброшко Езеро – Доброшки Врв – с. Јелошник;
- с. Јелошник – с. Теарце – с. Брезно – Три Воде – Брезјански Куле – с. Варвара – с. Отуње;
- с. Отуње – с. Сетоле – врв Плоча – Ѓермовски Бачила – Дупнат Камен – с. Вејце;
- с. Вејце – с.Бродец – Мал Јелак – Јелак;
- Јелак – Горна Лешница – Титов Врв – Вакуф – Попова Шапка.

Во Прилог 6 е дадена картата за пешачката патека „Љуботен - Попова Шапка“.

За оваа патека, ЦРППР подготви и достави Елаборат за планинска патека според Законот за планинарски патеки (Службен Весник на РМ бр.38/14) до Агенцијата за промоција и развој на туризмот. Постапката за одобрување на Елаборатот за планинарската патека „Љуботен- Попова Шапка“ е во процедура. Во Прилог 7 е дадено писмото за достава на елаборатот од ПК „Љуботен“ до Агенцијата за промоција и развој на туризмот.

в. Локацијата на планинарски дом „Љуботен“ на Шар Планина

Планинарскиот дом се наоѓа под врвот Љуботен на место викан Сруѓе. Домот се наоѓа на пасишен терен над букова шума на височина од 1635 m н.в. Точната локација е на КП бр. 3/3 на КО Старо Село и е во сопственост на Планинарски клуб „Љуботен“. ПД „Љуботен“ не е лоциран во заштитени подрачја, ниту има застапено културно наследство или археолошки локалитет.

Слика 10 Локација на планинарски дом Љуботен

На следната слика е даден приказ од ПД „Љуботен“.

Слика 11 ПД „Љуботен“

3.2.4. Креиран регионален информативен систем за управување со туризмот (ИСУТ Полог)

Оваа активност ќе се реализира преку онлајн платформа преку која ќе се врши промоција на туристичкиот потенцијал и убавините кои ги нуди и ги поседува Полошкиот регион. Општата цел на системот е да се обезбеди подобро корисничко искуство за време на престојот за туристите, а во исто време, засновано врз влезовите на корисниците, да им се овозможи на администраторите со алатки за откривање на можните тесните грла и местата каде дестинацијата може да изврши подобро во давајќи ги своите услуги.

3.3. Технички и технолошки опис на проектните активности

3.3.1. Подобрена постоечка линиска инфраструктура во ППР

Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце

Техничкото решение е произлезено врз основа на теренските услови и изработените надолжни профили, добиени од геодетските снимања на теренот, постојната и предвидената инфраструктура, според барањето на Општина Јегуновце за изработка на техничка документација потребна за реконструкција на земјан пат од с. Старо Село до планинарски дом Љуботен, пристапено е кон изработка на Основен проект. Со увид на лице место констатирано е дека предметниот пат е во лоша состојба поради обилните дождови и други атмосферски влијанија, како и поради оштетувањата како резултат на користењето на патот од страна на тешки теренски возила. Со проектот се предвидува целосно реконструирање на трупот на патот, задржувајќи го истиот тип на пат (земјен пат) но исто така потребно да се внимава да не се отстапува од постојната траса за да

нема проблеми кои би се појавиле во врска со имотно-правните односи. По извршената посета, констатирани се и регистрирани, оштетувањата на трупот на патот, потребните градежни зафати за подобрување и осигурување на истиот. На следната слика е дадена моменталната состојба со патниот правец од с.Старо Село до ПД „Љуботен“.

Слика 12 Моментална состојба со патниот правец од с.Старо Село до ПД „Љуботен“

При реконструкција на патот предвидено е да се реализираат следниве градежни активности и тоа: санирање на трупот по целата должина од 6770 m и 4 m ширина, чистење на трасата од ниска вегетација, решавање на одводнувањето на атмосферските води, односно нивно собирање и одведување на одредени места каде непречено ќе се испуштат при што нема да се предизвика оштетување на самиот пат и околината. Најпрво предвидено е да се изврши порамнување на трупот на патот со булдужер од тежок тип при тоа водејќи сметка да се запазат и задржат постојните кривини како и постојните надолжни и напречни падови. Заради избегнување на проблеми поврзани со имотно правните односи, реконструкцијата на патот е потребно да ја следи претходно дефинираната траса на патот со мали исклучоци кои ќе резултираат од отстранувањето на ниската вегетација (трева и грмушки) на самата локација. Сите проектни активности ќе ја задржат постоечката должина и ширина на патот кој е во сопственост на државата.

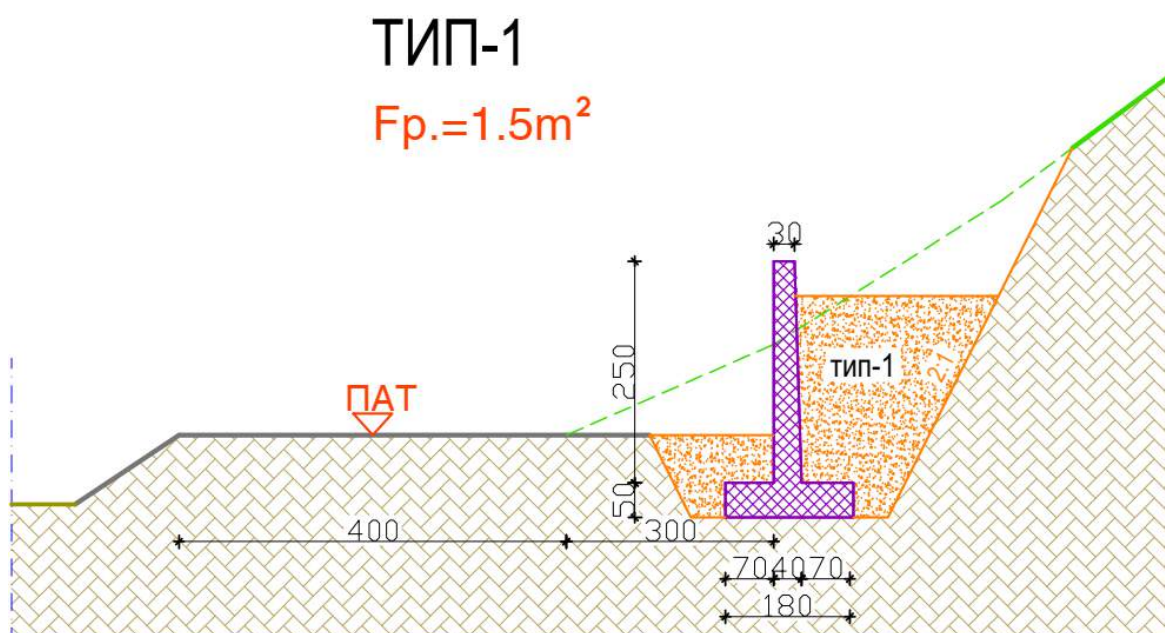
Предвидено е пополнување на дупките кои би останале после порамнувањето како целосно посипување со тампон со $d=20$ cm со комплетно валирање при што би се санирале сите попречни и подолжни вдлабнатини.

Предвидена е реконструкција на потпорни зидови на дел од патот (од едната страна на патот со вкупна должина од 178.50 m) кој е во многу лоша состојба. На следната слика е даден приказ од моменталната состојба на потпорниот сид.

Слика 13 Моментална состојба со потпорниот сид

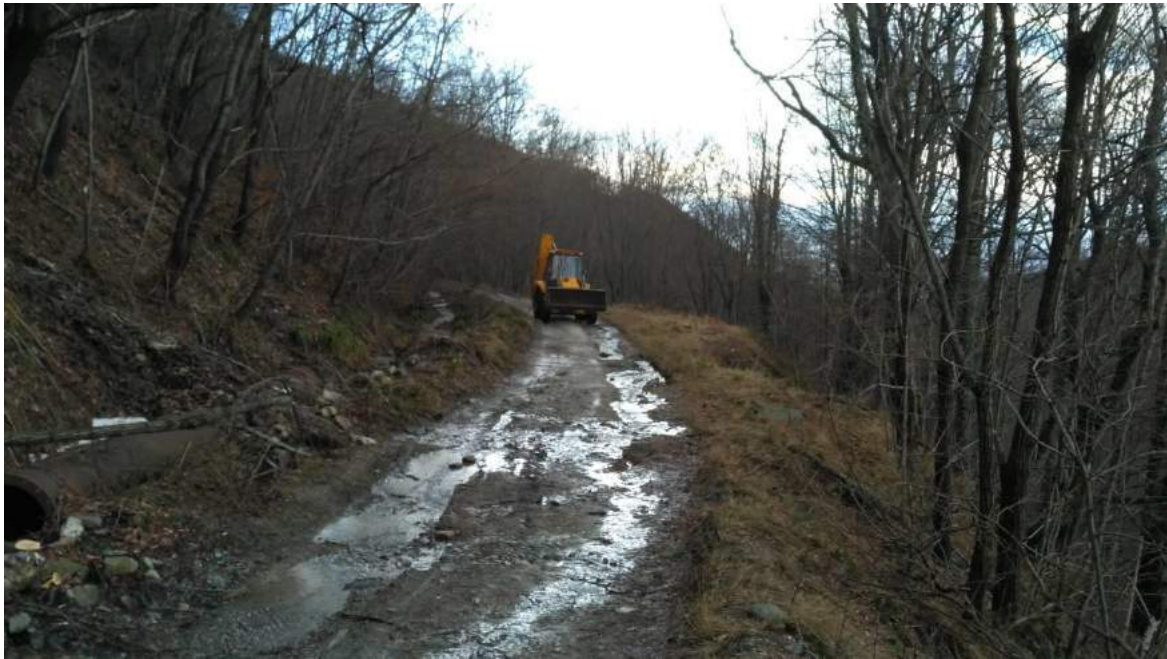
Поради лошата состојба на стариот потпорен сид, проектот предвидува изградба на нов потпорен сид со должина од 178,50 m, висина од 3 m (50 cm во земја) и со ширина од 180 cm во основата. На следната слика е дадена планираната реконструкција на потпорниот сид.

Слика 14 Планирана реконструкција на потпорниот сид

Површинските атмосферски води предвидено е да се одведуваат преку формирање на пропусти по должината на патот, поставени на пониската страна од попречниот пад,

кој ќе ги замени старите и постоечки. Моменталната состојба со каналите е дадена на следната слика.

Слика 15 Моментална состојба на каналите за собирање на атмосферска вода

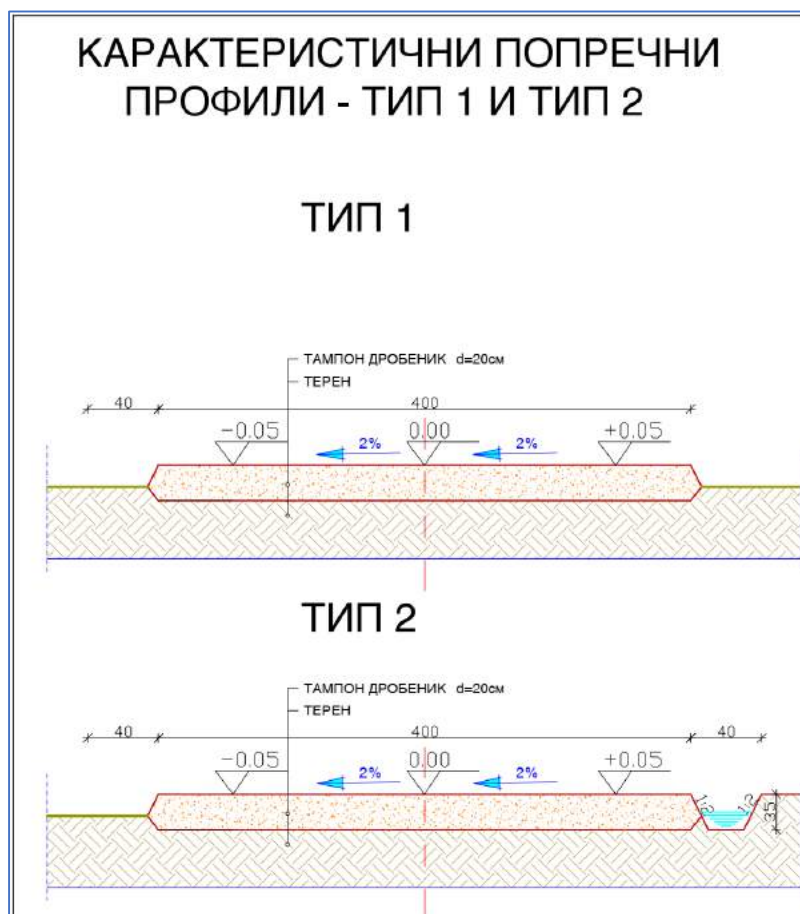
Предвидени се шест цевасти бетонски пропуси со $\varnothing 800$ mm, со должина од по 6 m'. Овие канавки е предвидено да ја носат површинската вода до најблиската најниска точка на подолжниот пад на патот, односно до наредната вертикална кривина и после тоа да се влеваат во река Вратничка во долните делови од патот и река Љуботенска во горните делови од патот. Река Љуботенска е лева притока на река Вратничка. Поради фактот што пропустите се направени од бетон, се избегнува ризик од зголемена заматеност на водата. Исто така овие пропуси се наменети за собирање и транспорт на атмосферска вода, согласно со Законот за води („Службен весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15, 52/16) и според подзаконските акти, не е потребна дозвола за испуштање вода во реципиент.

Карактеристични напречни профили на патот

Со проектот се предвидени два типа на попречни профили на предметниот пат:

- Тип 1 - Ширина на коловозот 4 m, напречен наклон 2%, без земјани канавки за одводнување на коловозот.
- Тип 2 - Ширина на коловозот 4 m, напречен наклон 2%, со земјана канавка за одводнување од едната страна на коловозот со ширина 40 cm и длабина 35 cm.

На следната слика е даден приказ за планираната реконструкција на патот.

Слика 16 Приказ на планираната реконструкција на патот

Во следната табела е даден Предмер и пресметка за реконструкција на патот.

Табела 1 Предмер и пресметка за патен правец Старо село до планинарски дом Љуботен

Опис	Единица	Количина
Геодетско обележување	m'	6770,00
Чистење на патот од ниска вегетација	m'	1 m од страните по целата должина
Земјени канали со длабочина од 35 cm, и ширина од 40 cm	m'	1624,00
Набавка, транспорт и поставување на армирано бетонски пропусти со Ø800 mm, 6 m' должина	number	6
Планирање и израмнување на трасата со булдожер со ширина од 4 метри и валирање на истиот	m'	6770,00
Набавка, транспорт и вградување на тампон од дробен тампонски материјал за тампонирање на патот, со валирање и набивање на слојот до потребна збиеност	m ³	5416,00

Ms> 80MPa		
Изведба на арм-бетонски потпорни сидови	m'	178,50

Во Прилог 8 е даден графички прилог на предложената реконструкција за патниот правец Старо Село до ПД „Љуботен“. За планираната реконструкција, Апликантот се здоби со Одобрение за реконструкција бр. УП1_11-364 од 2019 година од Општина Јегуновце на 27.12.2019 година. Во Прилог 9 е дадено Одобрението за реконструкција на патот.

Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, Општина Јегуновце

Техничкото решение е произлезено врз основа на теренските услови и изработените надолжни профили, добиени од геодетските снимања на теренот, постојната и предвидената инфраструктура, според барањето на Општина Јегуновце за изработка на техничка документација потребна за реконструкција на земјан пат од с. Јегуновце до планинарски дом Цер, пристапено е кон изработка на овој Основен проект.

Со увид на лице место констатирано е дека предметниот пат е во лоша состојба поради обилните дождови и други атмосферски влијанија, како и поради оштетувањата како резултат на користењето на патот од страна на тешки теренски возила. Со проектот се предвидува целосно реконструирање на трупот на патот задржувајќи го истиот тип на пат (земјен пат), при што е потребно да се внимава да не се отстапува од постојната траса за да нема проблеми кои би се појавиле во врска со имотно-правните односи. По извршената посета, констатирани се и регистрирани, оштетувањата на трупот на патот, потребните градежни зафати за подобрување и осигурување на истиот. Вкупната должина на патот 2.995 m со ширина од 4 m. На следната слика е дадена моменталната состојба со патниот правец с.Јегуновце до ПД„Цер“.

Слика 17 Моментална состојба со патниот правец с.Јегуновце до ПД„Цер“

При реконструкција на патот предвидено е да се реализираат следниве градежни активности и тоа: санирање на трупот по целата должина на трасата на патот, од излез од с.Јегуновце до планинарскиот дом Цер со вкупна должина од 2.995 m и ширина од 4 m, чистење на трасата од ниска вегетација, решавање на одводнувањето на

атмосферските води преку поставување на пропусти на одредени места со цел собирање на атмосферската вода и нејзино спречување да предизвика оштетување на самиот пат и околината.

Најпрво предвидено е да се изврши порамнување трупот на патот со булдужер од тежок тип при тоа водејки сметка да се запазат и прошират постојните кривини како и постојните надолжни и напречни падови. Заради избегнување на проблеми поврзани со имотно правните односи потребно е следење на претходно дефинираната траса на патот заради отстранување на ниската вегетација (трева и грмушки) од страните на патот. Сите активности ќе останат да се реализираат на постоечката должина и ширина на патот која е во државна сопственост.

Предвидено е пополнување на дупките кои би останале после порамнувањето како целосно посипување со тампон со $d = 20$ cm со комплетно валирање при што би се санирале сите попречни и подолжни вдлабнатини.

Површинските атмосферски води предвидено е да се одведуваат преку поставување на пропусти по должината на патот, поставени на пониската страна од попречниот пад на патот (на дел од патот). Моменталната состојба со пропустите е дадена на следната слика.

Слика 18 Моментална состојба со пропустите за собирање на атмосферска вода

Овие пропусти е предвидено да ја носат површинската вода до најблиската најниска точка на подолжниот пад на патот, односно до наредната вертикална кривина и потоа да се вливаат во река Вардар. Предвидени се шест цевасти бетонски пропусти со $\varnothing 600$ mm, со должина од по 6 m'. Од причина што пропустите се направени од бетон, се избегнува ризик од зголемена заматеност на водата. Поради фактот што овие пропусти се наменети за собирање и транспорт на атмосферска вода, согласно со Законот за води („Службен весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11 , 44/12, 23/13, 163/13,

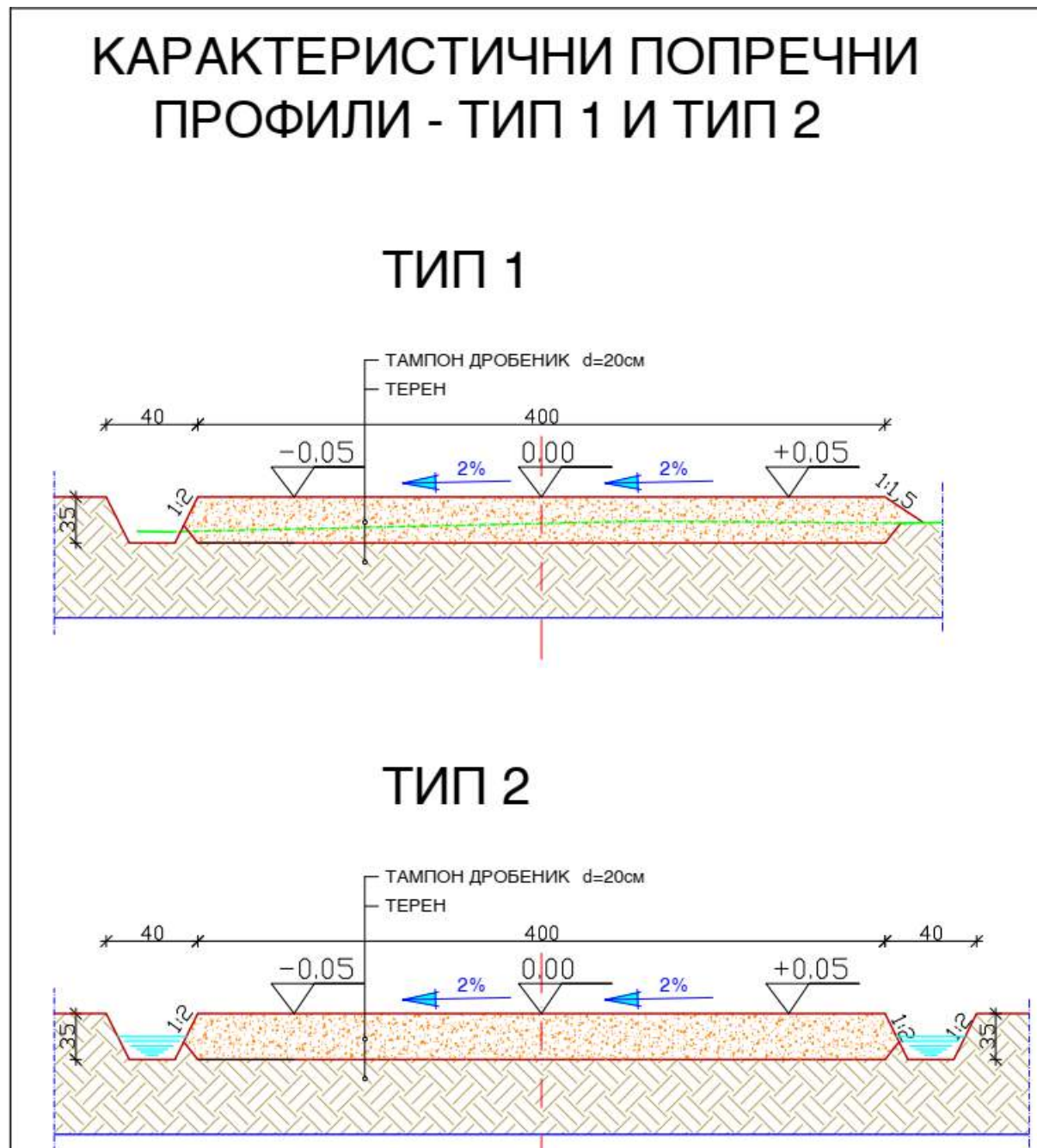
180/14, 146/15, 52/16) и според подзаконските акти, не е потребна дозвола за испуштање вода во реципиентот.

Карактеристични напречни профили на патот

Со проектот се предвидени два типа на попречни профили на предметниот пат:

- Тип 1 - Ширина на коловозот 4 m, напречен наклон 2%, земјана канавка за одводнување од едната страна на коловозот со ширина 40 cm и длабина 35 cm.
- Тип 2 - Ширина на коловозот 4 m, напречен наклон 2%, земјани канавки за одводнување од двете страни на коловозот со ширина 40 cm и длабина 35 cm.

На следната слика е даден приказ за планираната реконструкција на патот.

Слика 19 Приказ на планираната реконструкција на патот од с.Јегуновце до ПД „Цер“

Во следната табела е даден Предмер и пресметка за реконструкција на патот.

Табела 2 Предмер и пресметка за патен правец од с.Јегуновце до планинарски дом Цер

Опис	Единица	Количина
Геодетско обележување	m'	2995,00
Чистење на патот од ниска вегетација	m'	2995,00
Земјени канали со длабочина од 35 cm, и ширина од 40 cm	m'	6000,00
Набавка, транспорт и поставување на армирано бетонски пропусти со Ø600 mm, 6 m' должина	number	6
Планирање и израмнување на трасата со булдожер и валирање на истиот	m'	2995,00
Набавка, транспорт и вградување на тампон од дробен тампонски материјал за тампонирање на патот, со валирање и набивање на слојот до потребна збиеност $M_s > 80 \text{ MPa}$	m ³	2396,00

Во Прилог 10 е даден графички прилог на предложената реконструкција за патниот правец с.Јегуновце до ПД Цер. За планираната реконструкција, Апликантот се здоби со Одобрение за реконструкција бр. УП1_11-363 од 2019 година од Општина Јегуновце на 27.12.2019 година. Во Прилог 11 е дадена Одобрението за реконструкција на патот.

3.3.2. Подобрување во управувањето со отпад

Оваа активност се предвидува поставување на 25 контејнери за собирање отпад, секој со капацитет од 1,1 m³ поставени на две локации опишани во Поглавје 3.2.2. Подобрување во управувањето со отпадот, набавка на возила за собирање отпад и отстранување на снег (камион, багер и трактор) и изградба на таванот за возилата. Отпадот ќе се транспортира до депонијата Дрисла (стандардизирана, усогласена, општинска депонија) во Скопје за која ЈКП Тетово има договор за отстранување и депонирање на отпадот. Во Прилог 20 од овој ПУЖСиСА е дадено известувањето од ЈКП Тетово до ЦУППР за депонирање на целиот отпадо генериран на територија на Општина Тетово во депонијата Дрисла. Во текот на сезоната отпадот ќе се собира на секои два дена, а надвор од сезоната два пати неделно.

Контејнерите е потребно да ги задоволуваат барањата на стандардот МКС EN 840-3,5,6:2013. За истите е потребно да биде овозможено лесно подигнување и празнење со специјално комунално возило (ѓубрертарка). Техничките карактеристики кои е потребно да ги исполнуваат контејнерите се:

- Номинален волумен на садот за собирање на комунален отпад $1.1 \text{ m}^3 \pm 5\%$

- Контејнерот во облик и димензии да биде изработен според стандардот МКС EN 840-3,5,6:2013 или еквивалент, должина од 1360 mm до 1380 mm, ширина од 1030 mm до 1115 mm, висина од 1200 mm до 1470 mm.

Во моментот ЈКП Тетово нема капацитети за одделно собирање на отпадот. Но, за подобрување на оваа состојба, во моментот сите општини и ЈКП во ППР се вклучени во проектот за изготвување на Регионалниот план за управување со отпад, кој е финансиран од „SECO“ (Швајцарскиот државен секретаријат за економски прашања). Покрај подготовката на Регионалниот план за управување со отпад, овој проект ќе ги зајакне капацитетите во ЈКП со набавка на канти за селекција, како и механизација за собирање на селектиран отпад. Според нацрт-регионалниот план за управување со отпад, рециклираниот отпад ќе се користи повторно и сите инертни фракции ќе бидат депонирани на стандардизирана депонија која се планира да се изгради во с.Русино.

Набавката на специјализирани возила - Трактор за ваков вид намени, активно ќе го вклучат ЈКП Тетово за собирање комунален отпад и пристап до која било локација на туристичкиот комплекс Попова Шапка. На следната слика е даден тракторот што е планиран за набавка.

Слика 20 Трактор за собирање на отпад

Техничките карактеристики за тракторот се:

Трактор 2WD со кабина

- Трицилиндрен мотор 50 HP
- Хидрауличен управувач
- Задна влека - 2WD
- Менувач - 8F + 2R (constant mesh)
- Хидраулични излези - 4 (четири) - 2DA/1DA+2SA
- Гуми - 6.00x16 напред и 13.6x28 назад
- Капацитет на подигање - 1600 kg
- Кочници потопени во масло
- Тегови - носач за тегови напред 270 kg и 2x34kg назад
- Компресор и приклучок за кочење приколка
- Вкупна тежина - 2445 kg
- Вкупна должина - 3630 mm
- Вкупна ширина - 1810 mm
- Висина - 1715 mm (до волан)
- Кабина херметик со греење, работни светла, тапацири

Приколица

- 4 тона со дупли канати,
- воздушно кочење
- Носивост 4 тона
- Дупли канати Кипање на 3 страни
- Воздушно кочници со регулација

Со овој проект се планира и набавка на специјализирано возило - камион со носивост од 22 m³ и хидраулика со ротори или преса. На следната слика е даден камионот кој е предвидено да се набави.

Слика 21 Камион за собирање на отпад

Техничките карактеристики на камионот се:

- MERCEDES-BENZ Arocs – Шасија
- Модел : 2636 6x4
- Меѓуоовинско растојание : 4200 mm + 1350mm
- Кабина : S (кратка)- Кабина
- Вк. доз.тежина : 26 000 Kg
- Сила на моторот : 360 KS
- Капацитет: 22 m³

Потребите за чистење на патеките и пристапните патишта (чистење на патот до викенд населбата, како и локацијата до скијачките патеки и хотелите) ги укажуваат потребите за набавка на багер. Багерот ќе биде опремен со модуларна лопата за снег. На следната слика е даден багерот кој се планира да се набави.

Слика 22 Багер за чистење на снег

Техничките карактеристики на багерот се:

- Вкупна должина на машината 5620 mm
- Вкупна ширина на машината 2350 mm
- Транспортна висина на машината 3610 mm
- Предна утоварна, со хидраулично отворање
- Мултифункционална лопата 6 во 1
- Запремина 1,0 m³, вградени заби, висина на растовар 3,20 m;
- Вградени виљушки на утоварна лопата (висина на подигање на товар 2,92 m)

- Телескопска ровокопачка рака со вградена корпа 600 mm (максимална длабочина на копање 5,97 m)

Под - проектот вклучува и изградба на времен објект – настрешница со челична конструкција за паркирање на возилата за управување со отпад и отстранување на снег (багер, трактор и камион). Според одобрението (Прилог 13) за поставување на привремен објект - настрешница од страна на Општина Тетово, времето за функционирање е дефинирано да биде 5 години со можност за продолжување. Настрешницата во онсова има правоаголна форма со димензии 6x15 m и висона од 4 m до кровна конструкција. Објектот со правоаголна форма е оформен од челични столбови и решеткаст носач за кровна конструкција. Површината од 6x15 m е поделен на 5x3 m во X-правец и 1x6 m во Y правец, во кој се поставени челични столбови од квадратен профил НОР, и над нив лежат челичните решеткасти носачи со горен и долен појас од НОР100x100x5 mm, и спрегови со НОР60x40x4 mm. Фасадата од 3 страни е составенс од фасадни греди НОР80x60x4 mm и НОР60x40x4 mm, и челичен лим со d=6 mm. Покривните панели на кровот се од истиот челичен лим со d=6 mm. Темелењето на столбовите се врши на армирано-бетонски темелни греди со ш/д=40/40 cm. Атмосферската вода, водата од врнежи се предвидува да се собира преку олуци.

За изведба на сите конструктивни елементи од бетонскиот дел е усвоен бетон МБ30 и арматура РА 400/500-2. За да се обезбеди пропишаниот квалитет на материјалите пред почетокот на работите изведувачот треба да изработи Проект за бетон во кој ќе бидат дефинирани рецептурата , начинот на изработка, транспорт, вградување и нега на бетонот како и постапката за претходни и контролни испитувања на неговиот квалитет и квалитетот на арматурата. Особено треба да се обрне внимание на обезбедувањето на пропишаните заштитни слоеви како и изработката на скелето и оплатата за вградување на свежата бетонска маса.

Во Прилог 14 е даден приказ на времениот објект – настрешница.

3.3.3. Развој на туристичка инфраструктура

Обележувањето на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“

Туристичка, рекреативна, планинска патека што започнува од планинската кука ЦЕР во општина Јегиновце, минува низ најзначајните планински места, врвови, рурални области, културно-историски споменици, пасишта и сместувачки капацитети во општините Јегуновце, Теарце и Тетово и завршува во скијачкиот центар Попова Шапка. Оваа патека е со вкупна должина од 128 km. За оваа патека, ЦРППР подготви и достави Елаборат за планинска патека до Агенцијата за промоција и развој на туризмот согласно Законот за планинарски патеки (Службен Весник на РМ бр38/14). Во тек е постапката за одобрување на Елаборатот. Во Прилог 7 е дадено писмото за достава на Елаборатот од ПК „Љуботен“ до Агенцијата за промоција и развој на туризмот. Агенцијата има обврска да ги стави овие планински патеки во Регистарот на планински патеки на земјата. Откако ќе заврши процесот на регистрација, Агенцијата треба да назначи организација (во нашиот случај планински клуб „Љуботен“) која ќе дејствува како чувар/домаќин на патеката. Сепак, корисникот според договорот за грант под-

проект е должен да се грижи за примарната и секундарната инфраструктура по патеката 7 години.

По обработката на податоците за патеката, според тежинската категоризација и туристичката валоризација оваа патека потребно е да се уреди, да се постават примарна и секундарна инфраструктура вдоль патеката (сигнализација, инфо табли, клупи за одмор и сл.) и одржуваат.

За целосно дефинирање на патеките потребно е патеката да има:

- Име на Патека
- Почетна и Крајна Точка
- Предел на Поминување
- Обележување
- GPS податоци
- Инфраструктура
- Тежинска Категоризација
- Туристичка Валоризација

Патеки потребно е да се уредуваат по меѓународните стандарди за уредување патеки по Декларација на Beshupe - Чешка, и да се класифицираат односно да се направи поделба според тежинската категоризација и туристичката валоризација по стандардите на European Ramblers Association, EU commission for upload areas и UIMLA.

По овие стандарди уредувањето на патеката се врши во 10 фази:

Фаза	Активност
1	Сондажа
2	Втора сондажа, документирање
3	План за уредување на секоја патека
4	Дефинирање на трасата
5	Прочистување на патеката
6	Маркирање
7	Поставување на знаци и инфо табли
8	Контролна теренска анализа и корекции
9	Завршно ГПС снимање
10	Изработка на информативен материјал

Означувањето ќе се изврши во црвена и бела боја, базиран со состав на акрилна смола, квалитетни адитиви и пигменти и е еколошки (производ: Акрилен лак од енамел/ниска светлина/ Зорка Флор). За обележување се потребни 70 литри боја (35 литри бела и 35 литри црвена).

Информациските табли ќе бидат изработени од дрво (и со димензии според цртежите дадени во Прилог 12), а информациите што треба да се постават на овој држач се ПВЦ материјал во боја, со заштитен УВ филм, кој ќе биде поставен на метална табла со димензии 100x80 см монтирана на дрвени држачи.

Во Прилог 12 е даден дизајнот на елементите што ќе бидат поставени покрај патеката (сигнализација, инфо табли, клупи за одмор, итн.).

Реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ на Шар Планина

За да објектот и понатака служи за намената за која е изграден, а и да ги здволи потребите на денешните планинари и туристи неопходно е да се нарават поголеми градежни и градежно занатски зафати. Планинарската кука Љуботен е во сопственост на планинскиот клуб „Љуботен“ и не се наоѓа во заштитено подрачје ниту истата е заштитена. На следната слика е дадена сегашната состојба на планинската кука Љуботен.

Слика 23 Моментална состоја со внатрешноста на ПД „Љуботен“

Градежните и градежно занатските работи се однесуваат на санација и реконструкција на објектот за да постојниот објект ги задоволува основите стандарди за стабилност, сигурност, хигиенотехнички услови и удобност. Не е предвидено проширување на планинарскиот дом. Во продолжение е даден опис на фазите предвидени за реконструкција на планинарскиот дом „Љуботен“ на Шар Планина.

Кат

Во овој дел од домот е предвидено санирање на подот на катот во просториите во кои што е неопходно, заради негово пропаѓање и уништување на носивоста на меѓукатната конструкција. Реконструкцијата подразбира, набавка, транспорт и вградување на потребен материјал за санирање на носивата конструкција и завршната подна облога. Поставувањето со лепење на ПВЦ полутопл за подот е предвидена да биде со дебелина $d=1,5\text{ mm}$. Подот во просторијата со 4 легла целосно се отстранува, се поставува изолација, потоа летви и се кове нов патос. Патосот се бруса и лакира (во три слоја). На плафонот на катот помеѓу гредите од меѓукатната конструкција (гредоредот) е предвидено поставување на термоизолационен слој од минерална волна. Под гредоредот и изолацијата се поставува паропропусна фолија.

На целиот кат е предвидено да се постави спуштен плафон во сите простории. Плафонот е предвидено да се затвори под постојниот гредоред, преку изработка на пот - конструкција од дрвени летви со димензии $3/5\text{ cm}$, со цел поставување на метална конструкција за спуштен плафон од гипс картон плочи. Завршната обработка е предвидена со абриб, односно плафонот се спушта за околу 50 cm за во просториите да се добие висина не поголема од 3.00 m (до над прозорите).

Санирање на сидовите е предвидено со полистирен со димензија од 2 cm , лепак, мрежа, лепак и абриб со дебелина од 1.5 mm . Претходно сидовите се поминуваат со подлога за обеспрашување. За постојните врати е предвидено да се китираат и префарбаат, како и замена на бравите и рачките. Една од вратите треба и да се дислоцира од една на друга позиција.

Во Прилог 15 од ПУЖС и СА е даден графички приказ од реконструкцијата на катот.

Тоалети на прв кат

На катот покрај реконструкцијата е предвидена и реконструкција на тоалетите. Поконкретно, реконструкцијата опфаќа изработка на цементна кошулица во тоалетите пред поставување на завршен под, поставување на хидро изолација над цементна кошулица и на сидни површини во туш кабините. Хидро изолацијата се нанесува во три слоја. Во тоалетите е предвидено зидање на преградни сидови од шупливи керамички блокови, сидани во продолжен малтер, како и малтерисување на сидови во тоалетите. На сидовите и подот во тоалетите се лепат керамички плочки до висина $h=2\text{ m}$. Освен тоа, предвидена е и изработка на спуштен плафон од гипс картон плочи на дрвена пот – конструкција, изработка и монтажа на ПВЦ паравани со ПВЦ исполна $h=2\text{ m}$ за преградување на кабините во тоалети ($2\times 4=8$ кабините со дим. $1,0\times 1,7\text{ m}$) како и изработка и монтажа на ПВЦ врати. Потребно е да се сервисираат ВЦ шољите и казанчињата,

писоар и умивалници. Во Прилог 15 од ПУЖС и СА е даден графички приказ од реконструкцијата со тоалетите на првиот кат.

Приземје

На приземјето е предвидено вадење на постоечката дотраена завршна подна обработка од керамички плочки и ПВЦ под, заедно со бетонската подна плоча. Дотраениот плафон изведен од трска и малтер е предвидено да се демантира. Поради дотраеност на сидните површини предвидено е отстранување на оштетениот малтер на околу 30 % од сидните површини. По рушењето и вадењето на оштетениот материјал се предвидува поставување на подни порцелански плочки, со анти клизна завршна обработка на под, во простории на приземје. Хидро изолацијата опфаќа поставување на хидро изолација над цементната кошулица. Хидро изолацијата е на база на цемент и латекс. Врз хидроизолацијата се поставува бобичаста ПВЦ фолија(тefonд +), над шљунак, но пред изведба на армирано бетонска подна плоча. Новиот плафон е предвидено да се изведе со гипс картон плочи (против пожарни) на под - конструкција од летви со димензии 3/5 cm. За изолација се поставува камена волна во ролни со дебелина $d=10$ cm, заедно со ПВЦ фолија.

Сидните површини кои се санираат треба добро да се исчистат и поминат со прајмер-подлога за подобро лепење. Санирањето на сите сидни површини на приземјее предвидено со лепак и мрежа. Завршна обработка на сидни површини ќе се изведува со фул абриб, освен на места каде е предвидена завршана обработка на сидни површини од керамички-порцелански плочки.

Постојните врати треба да се санираат односно да се китираат и префарбаат и да се заменат бравите и рачките. Предвидена е и демонтажа на стари дотраени дрвени завојни скали, за поврзување на приземјето и катот и изработка на нови скали за поврзување на приземјето и катот. Новата носива конструкција за скалите е од челични кутијаста профили, а скалниците и челата за скалниците се планирани да бидат од дрво (костен). Во Прилог 16 од ПУЖС и СА е даден графички приказ од реконструкцијата на приземјето.

Во самиот објект, водата од разводен ормар со ППР црва по под се води со секое потрошувачко место. Во објектот, се предвидени две разводни ормарчиња, едно на приземје и другото на кат. За снабдување на потрошувачките места со топла вода, планирано е инсталирање на комбиниран бојлер со капацитет од 500 l кој би се загревал на струја добиена од алтернативни извори (сончеви колектори). Во Прилог 17 е даден графички прилог од инсталацијата на водоснабдителниот систем во ПД (на кар и приземје).

Фекалната канализација е предвидена да се изведе од ПВЦ цевки со соодветен дијаметар, според проектот за внатрешна и надворешна фекална канализација. Внатрешната фекална канализација се води по подот, а од објектот има два излези. Едниот од тоалетите на кат, а другиот на приземје кај ново проектираната кујна. Двата излези во шахта се поврзуваат и со една ПВЦ цевка за надворешна канализација, која се одведува до нова септичка јама која треба да се изведе на 60 m од објектот.

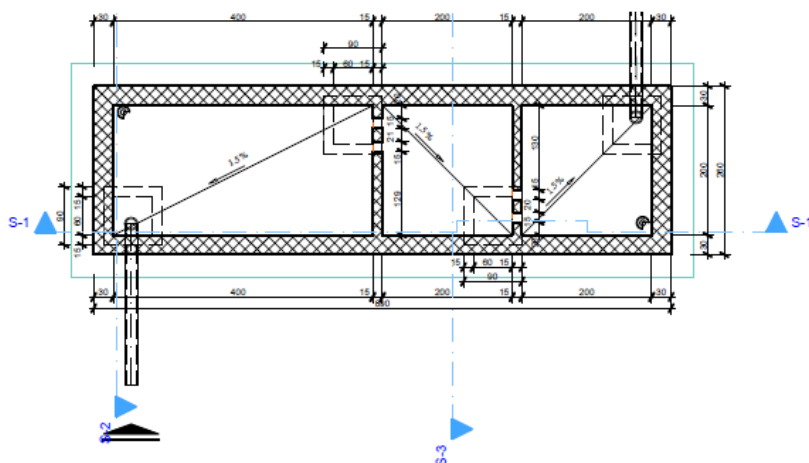
Во Прилог 18 се дадени графички прилози за фекалната инсталација во објектот (на кат и приземје). Септичката јама ќе биде не пропусна и редовно празнета и чистена.

Големината на септичката јама е во директна зависност од потрошувачката на вода. Во зависност од тоа, како база за димензионирање се усвојува норма од $0,4 \text{ m}^3$ волумен по корисник, па така за 50 корисници се добива потребен волумен за септичка јама :

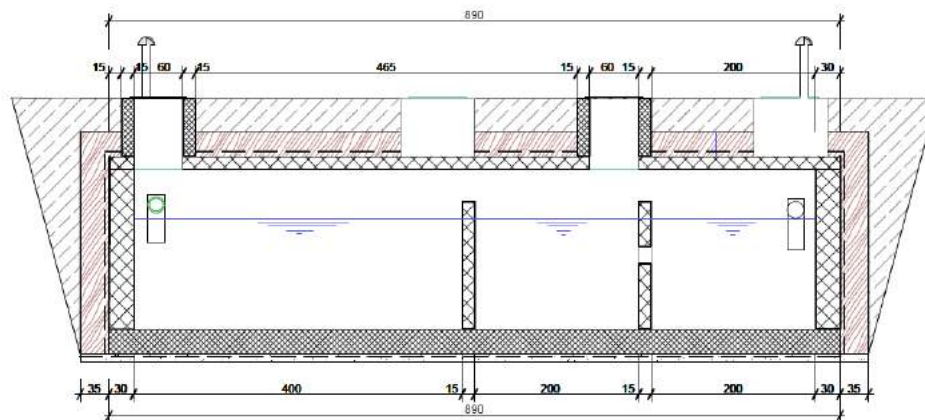
$$V = 50 \times 0,4 = 20 \text{ m}^3.$$

Конструктивното решение на септичката јама произлегува од големината, формата и намената која треба да ја има истата. Истата се состои од три комори преградени со внатрешни армирано бетонски сидови со дебелина $0,15 \text{ m}$ и висина $1,55 \text{ m}$. Дебелината на долната плоча е $0,30 \text{ m}$, изведена со МБ-30. Горната плоча е армирано бетонска со дебелина $0,15 \text{ m}$ и МБ 30, а над неа има слој земја од $0,80 \text{ m}$. Оваа плоча се наклонува на надворешните армирано бетонски сидови кои се со дебелина $0,30 \text{ m}$ со МБ-30. Внатрешните сидови и плафонот на септичката јама се премачкуваат со вода и непропустливи цементни малтери.

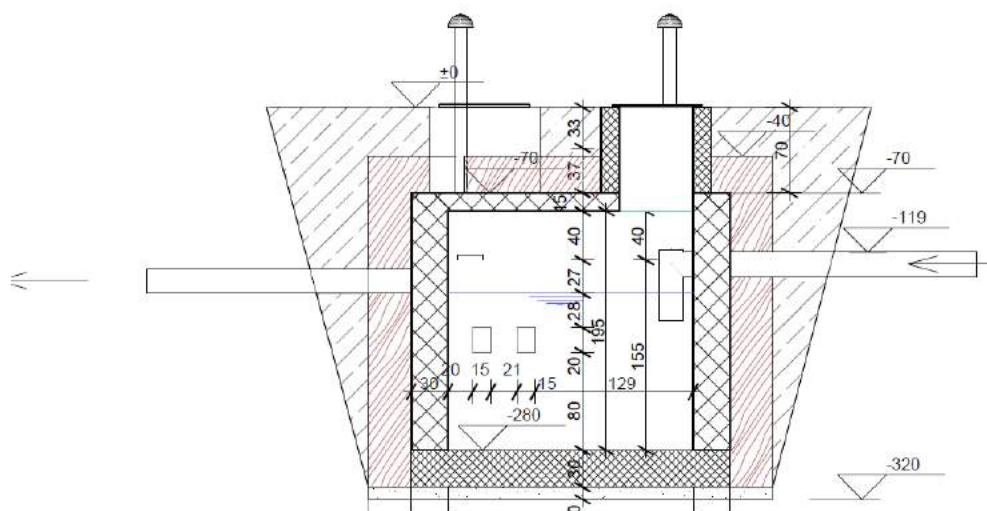
Во продолжение е даден приказ на јамата во основа, подолжен и попречен пресек.

Слика 24 Септичка јама во основа

Слика 25 Подолжен пресек на септичка јама

Слика 26 Попречен пресек на септичка јама

Осветлувањето во објектот е изведено спрема намена на просториите. Генерално сите светилки се со ЛЕД сијалици. Во трпезарија и холот поставени се плафонски светилки од 24W. Во кафе барот на сидовите се поставени сидни светилки со моќност од 9 W, а над шанкот висечки светилки со иста моќност. Плафоњерки се поставени и во влезовите, оставата и магацинот со моќност од 12 W. Во кујната и техничката просторија поставени се светилки со ЛЕД цевки, 46,5 W. На кат, во поголемите спални поставени се плафоњерки од 24 W, а во спалната со 4 легла, кај домарот, и ходниците поставени се светилки со моќност од 12 W. Во тоалетите се поставени висечки светилки од 9 W. На поткровјето висечки светилки се поставени во централниот дел со моќност од 24 W.

За рано откривање и лоцирање на евентуален пожар предвидена е ПП дојавна инсталација со автоматски и рачни јавувачи на пожар. Противпожарните јавувачи се димно-оптички и термички. Противпожарната централа е поставена во просторијата на шанк во приземје, со можност за далечинско пренесување на аларм за пожар, преку

телефонска линија на осум телефонски броеви, однапред шифрирани. Детекторите за рано откривање на пожар поставени се во сите простории. Рачни јавувачи се поставени кон излезите, на висина од 1.6 m.

Во Прилог 19 се дадени графички прилози за ППЗ инсталација (на кат и приземје).

Преносен дизел генератор ќе се набави за потребите на работата на ПД. Ќе се чува надвор од планинската кука, во дворот, на бетонска основа, покриен за да се избегнат атмосферски влијанија. Во просек, 60 л / месец се планира да се користат како гориво за генераторот. Горивото ќе се чува во три канистри за гориво, поставени на бетонска основа. Оваа подлога ќе биде непропустлива за да спречи евентуално загадување поради истекување. Исто така, ќе се обезбеди со волумен на задржување, со најмалку 10% поголем од целиот волумен на складирано гориво. Системот за заштита од истекување на локацијата за складирање на гориво е задолжителен.

Локацијата за складирање на гориво исто така ќе биде обезбедена и добро заштитена за да се спречи злоупотреба од страна на неовластени лица. Локацијата за складирање на гориво ќе ја одржува само овластен и обучен персонал.

Суровините и помошните материјали кои ќе се користат во градежната фаза се прикажани во табелите подолу.

Табела 3 Материјали кои ќе се користат за реконструкција на планинарскиот дом

Суровини	Количина
Бетон	1,15 m ³
Чакал	1,15 m ³
Армирана мрежа Q131 (5,00 mm, 15/15 cm)	115 m ²
Полистриден d=2 cm	115 m ²
Цементна кошулица	4,1-5,74 m ³ – Приземје 1,65 – 2,31 m ³ – Кат 2,1 m ³ – Тоалети
Подни плочки	173 m ²
Хидро изолација (цемент + латекс)	132 m ²
ПВЦ фолија (тефонд+)	82 m ²
Гипс картон плочи	236 m ²
Камена волна d=10 cm	82 m ²
Абриб 1,5 mm	0,832 m ³
Готов малтер	75 m ²
Лепак + мрежа (санирање на сидни површини)	250 m ²
Фул абриб	230 m ²
Нутифедер патос	23 m ²
ПВЦ полутопол под (d=1,5 mm)	27 m ²
Минерална волна (d=100 mm)	100 m ²

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Полупропусна фолија (125 gr/m ²)	100 m ²
Полистирен (2 cm)	300 m ²
Шупливи керамички блокови (d=12 cm)	17 m ²
Малтер	60 m ²
ПВЦ паравани (0,8x2,05 m)	3 парче
Врати (брави + рачки)	9 парче
Чела за скалници (22 mm)	1 парче
Скалници (d=42 mm)	1 парче
Летви, греди, штрафови, лак	не може да се одреди

Табела 4 Суровини потребни за изведба на водоводна и фекална канализација

Суровини	Количина
Пропусни вентили	12 парче
Пластични полипропиленски водоводни цевки НП10 бари (d=20 mm)	6 m'
Пластични полипропиленски водоводни цевки НП10 бари (d=25 mm)	14 m'
ЕК вентили со хромирана розетна и капа	26 парче
Водоводен ормар РК-1 во ресторан со димензии 450/550/120 опремени со: - 1 колектор MS 3/4" со 3 отвора - 1 колектор MS 3/4" со 5 отвора - 1 мини вентил со холендер 3/4" - 1 мини вентил со холендер 1/2" - 3 мини вентила со спојка од 1/2" црвени - 5 мини вентила со спојка од 1/2" плави - 1 редицирг MS 3/4" - 1/2" - 2 штони MS 3/4" - 1 аголна спојка MS 1/2"со надворешен винт - 1 аголна спојка MS 3/4"со надворешен винт	2 парче
Водоводен ормар РК-2 во ресторан со димензии 450/550/120 опремени со: - 1 колектор MS 3/4" со 4 отвора - 1 колектор MS 3/4" со 4 отвора - 1 мини вентил со холендер 3/4" - 1 мини вентил со холендер 1/2" - 4 мини вентила со спојка од 1/2" црвени - 4 мини вентила со спојка од 1/2" плави - 1 редицирг MS 3/4" - 1/2" - 2 штони MS 3/4"	1 парче

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

- 1 аголна спојка MS 1/2"со надворешен винт	
- 1 аголна спојка MS 3/4"со надворешен винт	
Албо бокс колена	26 парче
Поцинкувани шаблони	13 парче
PVC црево - кобра	124 m'
Гибливи црева Ø 28 mm - плаво	62 парче
Гибливи црева Ø 28 mm- црвено	62 парче
Еднорачна мешачка туш батерија за топла и ладна вода комплет со црево млазница и клизач на сид во бањи	4 парче
Лавабо со получизма за монтажа на насадна славина комплет со сифон 60/45	7 парче
Еднорачна мешачка батерија за топла и ладна вода за лавабо комплет со гибливи црева	7 парче
ВЦ шољи со казанче мноблок комплет со капка и гибливо црево за поврзување 39/51	3 парче
Сиден писоар комплетиран со мини вентил и гибливо црево	1 парче
Насадна еднорачна мешачка батерија за топла и ладна вода за садопер со висока лула комплет со гибливи црева	1 парче
Дводелен садопер во кујна100/60 комплет со сифон	1 парче
Комбиниран бојлер од 500 литри за топла и ладна вода со електриче греач и со топлунски изменувачи	1 парче
Дводелен садопер во кујни100/60 комплетиран со комбиниран сифон	3 парче
Соларни панел поставен на кос кров за топла санитарна вода	1 парче
Насадна еднорачна мешачка батерија со висока лула за во кујна комплетирана со панцир гибливи црева	3 парче
Сидни држачи за хигиенска хартија за раце	4 парче
Сидни држачи за тоалетна хартија	3 парче
Сидни сапунерки во санитарни чворови	4 парче
Сидни етажерки под огледала 60/14	4 парче
Сидни огледала во бањи 60/60	4 парче
ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА	
ПВЦ канализациони цевки Ø110	36 m'
ПВЦ канализациони цевки Ø 125	60 m'
Ревизиона фекална шахта D=80cm	4 парче
ПВЦ канализациони цевки Ø50	11 m'
ПВЦ канализациони цевки Ø75	15 m'
ПВЦ канализациони цевки Ø1100	23 m'
Вентилациони глави од INOX Ø 150	1 парче
Подни сливници со емајлирани решетки за во тоалети Ø 75	4 парче

СЕПТИЧКА ЈАМА	
Песок d=10 cm	3,2 m ³
Бетон МБ30	26,15 m ³
Хидромал	66 m ²
Вентилациона капа Ø 150	2 парче
ПВЦ – УКЛ Ø 200 mm – УКН Ø 200 mm	2 парче

Табела 5 Суровини потребни за изведба на електрична канализација

Суровина	Количество
Главна разводна табла за мрежно поврзување	1 парче
Проводник за сијалично место	410 m'
Светилка на таван, ЛЕД 12W , Тип S1	13 парче
Светилка на таван, ЛЕД 24W , Тип S2	10 парче
Висечка светилка на таван, во тоалет, ЛЕД 9W, Тип S3,	5 парче
Сидна светилка, во тех. просторија, над огледало, ЛЕД 9W, Тип S5	1 парче
Висечка светилка над шанк, ЛЕД, 9W, Тип S6	2 парче
Сидна светилка во кафе бар, ЛЕД, 9W, Тип S7	2 парче
Сидна светилка, на влезови и балкон, 24W, во заштита ИП 66, Тип S8	3 парче
Плафонска светилка, во кујна со ЛЕД цевки, 46.5W, Тип S9	4 парче
Плафонска светилка, под скали, ЛЕД 9W, Тип S10	1 парче
Прекинувачи 10A , 250V	16 парче
Инфра црвен детектор за командување на осветлението	1 парче
Несогорливо ПВЦ црево Ø 16	75 m'
ПВЦ црево Ø 16	350 m'
"OG" разводни дозни	48 парче
Проводник PP-Y 3x2,5 mm ²	370 m
Обична шуко монофазна приклучница, БЕЛА, 16A, 250V, 50Hz, "OG"	5 парче
Двојна шуко монофазна приклучница, БЕЛА, 16A, 250V, 50Hz, "OG"	26 парче
Проводник - PP-Y 5x2,5 mm ²	45 m
Шуко трофазна приклучница, БЕЛА, 16A, 38V, 50Hz, "OG"	2 парче
Модуларна микропроцесорски контролирана адресибилна централа за детекција на пожар	1 парче
Релеен модул 250 VAC / 10 A со 4-IN/OUT контакти	1 парче
Батерија 12V, 100Ah	1 парче
Адресибилен автоматски оптички детектор на пожар	18 парче
Подножје за адресибилни детектори за пожар, со одстојници за страничен увод на кабли со максимален пречник од 6 mm	18 парч

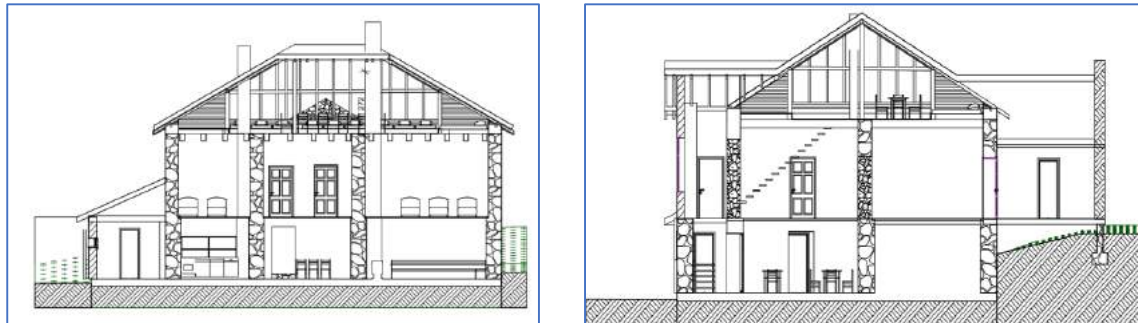
План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Натписна плочка, комплет од 10 парчиња	2 парче
Адресибилен рачен јавувач	4 парче
Алармна сирена	1 парче
Кабел за поврзување на опремата за дојава на пожар, црвен, несогорлив, ЈЕВ-Н (St)H FE180 E30 - E90 2x1x0,8 mm	220 m
Проводник за панично светло N2XH-J 3x1,5 mm ²	130 m
Панична светилка со ознака "излез"	15 парче
Панична светилка со ознака "стрелка"	2 парче
Преносив дизел електричен генератор	1 парче

За комплетирање на реновирањето следат и следниве активности:

- транспорт на материјал и одвоз на шут,
- исхрана на мајстори,
- набавка на кревети од чамов масив 80/200 cm набавка на душеци 80/200 cm,
- набавка на душек од сунѓер d=8 cm, со текстилна пресвлака на патент, дим.80/200 cm,
- Набавка на постелнина, комплет (чаршав, навлака и јастучница), единечни кебиња (акрил),
- Набавка на маса за состаноци за 10 особи (може и три 80/80 cm) столици дрвени за состаноци.

Во продолжение е даден пресек на домот и негов изглед од сите четири страни.

Слика 27 Напречен пресек на планинарскиот дом

Слика 28 Изглед на планинарскиот дом од сите 4 страни

3.3.4. Креиран регионален информативен систем за управување со туризмот (ИСУТ Полог)

Информативниот систем за управување со туризмот (ИСУТ) ќе биде портал што го користи Центарот за развој на полошкиот плански регион (ЦРППР) со цел промовирање на туризмот во регионот. Системот треба да се развие како веб-апликација со двоен модел: внесување на податоци и презентација на податоците. Моделот за внесување на податоци ќе се користи од корисниците за да регистрираат точки на интереси (POI), настани и вести кои се поврзани со градот. Од друга страна, моделот за презентација на податоци ќе ги прикаже овие информации пред пошироката публика.

ИСУТ треба да се развие со помош на отворен извор како информатички систем на ниво на претпријатие, кој ќе интегрира повеќе модули, во единствена платформа, нудејќи сеопфатна обработка на податоците и други животни циклуси на начин што е во согласност со упатства и закони на Република Северна Македонија и потребни меѓународни стандарди.

ИСУТ ќе биде решение што ќе ги опфати сите процеси поврзани со објавување информации од јавен карактер што ќе се користат за подобрување на туризмот во ППР. Треба да биде дизајниран со помош на модуларен пристап, во кој секој модул треба да може да споделува информации со различни извори на податоци, да споделува информации, да обезбеди стандардизирана платформа за размена на податоци и сл. Предложеното решение во овој документ во голема мерка ќе ја олесни работата на ППР. во однос на промоција и управување со туристички знаменитости, настани и посетители од регионот.

Шест главни сегменти на овој систем се сметаат за главни компоненти: Поени на модул за управување со интереси, модул за управување со настани, модул за управување со корисници, Модул за управување со мултимедија, деловна интелигенција и известување, Интернет портал и модул за туристички податоци.

4. Влијанија врз животната и општествената средина

Во рамките на проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“ се очекуваат позитивни и негативни влијанија врз животната и општествената средина. Во дел од активностите се очекуваат негативни влијанија само за време на градежната фаза, кои во оперативната фаза би се отстраниле. Активноста која предвидува креирање на регионален информативен систем за управување со туризмот нема да генерира влијанија врз животната средина. Од оваа активност се очекуваат само позитивни влијанија врз социјалните аспекти кои се разработени во поглавјата 4.1.2. Влијанија врз општествената средина во градежна фаза и 4.2.2. Влијанија врз општествената средина.

Останатите проектни активности како што се: реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, поставување на канти за отпад, обележување на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“ и реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ на Шар Планина, во градежната фаза ќе генерираат исти влијанија врз животната и општествената средина. Од таа причина истите се групирани и за нив е направена една оценка на влијанијата, врз основа на која се дадени соодветни мерки за ублажување.

Влијанијата во оперативната фаза се разгледувани за секоја активност поединечно.

4.1. Влијанија во градежна фаза

4.1.1. Влијанија врз животната средина

За време на градежната фаза односно, при реконструкција на пат од с.Старо Село до планинарски дом „Љуботен“, реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом „Цер“, поставување на канти за отпад, обележување на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“ и реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ се очекуваат следните емисии:

- Емисија на прашина, мирис и издувни гасови во амбиентниот воздух од градежни активности, градежна механизација и возила,
- Генерирање на санитарна отпадна вода од градежните работници,
- Генерирање на опасен, неопасен и инертен отпад,
- Зголемено ниво на бучава заради употреба на машини,
- Влијанија врз биодиверзитетот,
- Влијанија врз почвата и подземните води како резултат на опасности или истекувања.

4.1.1.1. Емисии во воздух

Во градежната фаза се очекува зголемено ниво на прашина и издувни гасови и незначителна мирис при реконструкција на ПД Љуботен за време на фарбањето на подот и вратите. Истите се појавуваат при расчистување на теренот, отстранување на вегетација, вршење на ископи, вадење на подна површина во планинарскиот дом и монтажа на делови од домот и сл. Емисијата на изувните гасови се појавува како

резултат на употреба на градежна механизација како и возила за транспорт на материјали, отпад и работници. Најчести загадувачи кои се генерираат од издувните гасови се SO₂, NO_x, CO, PM₁₀, несогорени јаглехидрати, сулфур, олово, бензен и други ароматски јаглеводороди. Емисија на мирис се појавува при лакирање на површините во планинарскиот дом. Влијанието во оваа фаза се оценува како негативно, краткорочно само за време на градежна фаза, локално, неповратно со мал интензитет на влијание врз животната средина.

4.1.1.2. Емисии во вода

Во градежната фаза се очекува да се генерираат санитарни отпадни води од работниците на локациите, како и отпадна вода генерирана од градежните активности. Загадување како резултат на градежни активности може да настане при истекување на гориво, масло или при неправилно управување со сировините и помошните материјали и генерираниот отпад. Интензитетот зависи од физичките карактеристики на локацијата како и од составот на загадувачките супстанции.

При реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер со оглед на близината на река Вардар, може да дојде до нејзино загадување. Со цел избегнување на истите во планот (Поглавје 6) се дадени соодветни мерки за намалување и/или отстранување.

Влијанието во оваа фаза се оценува како негативно, краткорочно само за време на градежна фаза, локално, неповратно со мал интензитет на влијание врз животната средина.

4.1.1.3. Создавање на отпад

За време на градежната фаза ќе се генерира опасен, непасен и инертен отпад. Поконкретно, ќе се генерираат следните видови на отпад:

- Различни видови на градежен инертен отпад (вишок ископана земја, отпаден материјал од бетонирање и малтерисување, остатоци од изолациони материјали што се состојат или содржат опасни супстанции, градежен шут);
- Измешан комунален отпад (генериран од градежните активности и работниците кои ќе бидат вклучени во градежните активности);
- Биоразградив отпад (трева и грмушки од расчистување на локацијата за изградба на септичката јама);
- Пакување и отпад од пакување;
- Отпадно масло;
- Филтри, адсорбенти, крпи за бришење;
- Контаминирана почва од случајно истекување;
- Отпад од одржување на механизацијата, возилата и опремата, кои вклучуваат потрошни материјали, резервни делови и опрема.

Влијанието во оваа фаза се оценува како негативно, краткорочно само за време на градежна фаза, локално, неповратно со мал интензитет на влијание врз животната средина.

4.1.1.4. Емисии во почва

За време на градежната фаза може да дојде до емисии во почва при истекување на горива и масла од ангажираната градежна механизација, при наталожување на прашина и издувни гасови од механизацијата врз почвата, при несоодветно

управување со санитарните отпадни води и отпадните води генерирани на привремените мобилни градилишта или при несоодветното управување со отпадот, суровините и помошни материјали, истекување на гориво или моторно масло од механизација или истекување од бојата за маркирање на патеката, неправилно чистење на локацијата по завршувањето на градежните работи што може да го оштетат нејзиниот квалитет, да предизвикаат набивање на почвата и можна ерозија.

Влијанието во оваа фаза се оценува како негативно, краткорочно само за време на градежна фаза, локално, неповратно со мал интензитет на влијание врз животната средина.

4.1.1.5. Бучава и вибрации

За време на градежната фаза се очекува зголмено ниво на бучава како резултат на изведба на градежните активности и ангажирањето на градежна механизација. Од големо значење за влијанието на бучавата врз животната средина е растојанието до населени места, конфигурацијата на теренот и метеоролошките услови.

Граничните вредности за основните индикатори за бучава во животната средина се дефинирани во Правилникот за гранични вредности на ниво на бучава („Службен Весник на РМ“ бр. 147/08). Во следната табела се дадени нивоата на бучава согласно областа.

Табела 6 Ниво на бучава по области

Области кои се разликуваат според степенот на заштита од бучава	Ниво на бучава изразено во dB (A)		
	Ld	Lv	Ln
Област од прв степен	50	50	40
Област од втор степен	55	55	45
Област од трет степен	60	60	55
Област од четврт степен	70	70	60

Легенда: - Ld - ден (период од 07:00 до 19:00) - Lv - вечер (период од 19:00 до 23:00) - Ln - ноќ (период од 23:00 до 07:00)

Бидејќи сите активности се предвидени вон населени места, на области предвидени за развој на туризам, согласно Правилникот за локациите на мониторинг станиците и мерни места („Службен Весник на РМ“ бр.120/08), сит активности спаѓаат во подрачје со **I степен за заштита од бучава** кое е наменето за туризам и рекреација.

Влијанието во оваа фаза се оценува како негативно, краткорочно само за време на градежна фаза, локално, неповратно со мал интензитет на влијание врз животната средина.

4.1.1.6. Биолошката разновидност

Влијанијата врз биолошката разновидност во градежната фаза се следни:

- Уништување на живеалиштата на флората и фауната, со движењето на механизацијата, при неконтролирано одложување на отпад и при инцидентни состојби на истекување на течен опасен отпад (нафта, масло и сл.) од возилата;

- Вознемирување на животните;
- Чистење и отстранување на ниска вегетација при реконструкција на постоечките патишта, изградба на септичка јама и цевководи;
- Појава на бучава од присуството на луѓе, возила и механизација, што ќе предизвика вознемирување на животинските видови и времено напуштање на нивните живеалишта;
- Несоодветно управување со отпадот и отпадните води може да доведе до индиректни влијанија врз биолошката разновидност – ширење на зарази, задушување на животни и сл.;
- Зголемено ниво на прашина во воздухот, која може да се напласти врз листовите на вегетацијата, со што ќе ја намали фотосинтезата и создавањето на фитомаса;
- Аверзијата на одредена категорија на работници кон одредени видови животни (особено влекачи и водоземци) може да доведе до намалување на нивните популации, заради убивање.

Влијанијата во оваа фаза се оценуваат како негативни, краткорочни само за време на градежна фаза, локални, неповратни со мал интензитет на влијание врз животната средина.

4.1.2. Влијанија врз општествената средина и безбедност

Во градежната фаза се очекуваат позитивни влијанија врз општествената средина поради ангажирањето на локални фирми за изведба на градежните активности. Со тоа се очекува подобрување на економската состојба во регионот. Негативни влијанија врз населението не се очекува поради тоа што сите активности се предвидени да се реализираат во населено место.

Се очекуваат негативни влијанија врз безбедноста на работниците кои ќе бидат ангажирани за реализација на проектните активности, односно поради непочитување на процедурите за работа и безбедност при работа. Тие се однесуваат на:

- повреди на работно место
- непочитување на процедурите за безбедност и здравје
- зголемено ниво на бучава
- зголемено ниво на прашина
- зголемено ниво на загадување на воздухот
- вознемирување од сообраќајот и безбедносни ризици

Овие ефекти се локални и ограничени со периодот предвиден за спроведување на активностите.

Со оглед на тоа што предвидените активности не предвидуваат експропријација на земјиште и раселување (доброволно или присилно; привремено или трајно), т.е. сите активности ќе се вршат на земјиште во сопственост на Р. С. Македонија, не се очекуваат влијанија како резултат на експропријација и преселување. Во овој случај, ОП 4.12 Присилното раселување не е релевантно за овој ПУЖСиСА.

4.2. Влијанија во оперативна фаза

За време на оперативната фаза се очекуваат влијанија врз животната средина како резултат на минувачите по локалните патишта и планинарските патеки, посетителите на туристичките локалитети и планинарскиот дом. Во оваа фаза се очекува:

- Генерирање на прашина и издувни гасови од возилата,
- Емисија на прашина и гаосови од оцакот,
- Генерирање на отпад од посетителите,
- Генерирање на санитарна отпадна вода од посетителите,
- Генерирање на зголемено ниво на бучава,
- Влијанија врз биолошката разновидност.

4.2.1. Влијанија врз животната средина

4.2.1.1. Емисии во воздух

Во оваа фаза, главните извори на емисии во воздухот ќе бидат возила долж реконструираниите патишта, механизацијата за собирање отпад и отстранување на снег, возила кои доставуваат сировини до ПД, возила што го преземаат создадениот отпад од локацијата, мирис од отпад од контејнерите за собирање, емисии од греење и готвење во ПД, емисии од мобилниот дизел генератор, посетители на локацијата, како и тековно одржување на домот. Бидејќи станува збор за планинска кука, каде што секој посетител носи свои ресурси, сировини и храна, во оваа фаза не е можно да се утврди каква и колку храна и пијалоци ќе се користат во оперативната фаза.

ПД е предвидено да користи плински боци за подготовка на храна, додека за зимско греење ќе користи дрво. Со оглед на позицијата на ПД, како и оддалеченоста од чувствителните рецептори, влијанијата се оценуваат како краткорочни и со незначително влијание.

Влијанијата во оваа фаза се негативни, неповратни, локални и со мал до занемарлив интензитет.

4.2.1.2. Емисии во вода

Во оваа фаза се очекува да се генерираат санитарни отпадни води од посетителите на планинскиот дом. Се очекува да има негативно влијание врз подземните води доколку санитарните отпадни води од септичката јама не се управуваат соодветно и доколку јамата не се изгради да биде непропустлива. Исто така, се очекуваат некои случајни истекувања од возилата долж реконструираниите патишта и паркингот каде е предвидено да биде поставена настрешницата. Постојат дефинирани мерки за ублажување во Планот за ублажување (Поглавје 6) со цел да се избегнат или минимизираат влијанијата.

Може да дојде до заматеност на водата во реката Вардар и други реципиенти како резултат од собирање на површински истекувања преку бетонските пропусти истите не се одржуваат соодветно.

Дизелот што се чува на локација создава ризик за почвата и водата доколку не се чуваат правилно (затворени, изолиран од истекувања, итн.). Со спроведување на мерките овие влијанија се избегнуваат.

Влијанијата во оваа фаза се негативни, неповратни, локални и со мал до умерен интензитет (во зависност од количината на складирано гориво на локацијата).

4.2.1.3. Создавање на отпад

Во текот на оперативната фаза, се очекува создавање на отпад од посетители на локациите. Се очекува да се генерираат следниве видови отпад: комунален отпад од посетители, биоразградлив отпад од кујната во ПД, биоразградлив органски отпад од одржување и чистење на патеките, ПД и околу реконструираниите патишта, санитарна отпадна вода и опасен отпад од можно истекување на гориво и нафта од возила. Видови на отпад што ќе се генерираат во оваа фаза се:

- Мешан комунален отпад,
- Картон и хартија,
- Отпад од пакување (стакло, пластика, хартија),
- Санитарна отпадна вода,
- Мил од септичка јама,
- Биоразградлив отпад од кујна,
- Биоразградлив отпад од чистење на вегетација,
- Флуоросцентни ламби и друг отпад кој содржи жива,
- Масло од готвење,
- Батерии и акумулатори,
- Гуми од трактор, багер и камион,
- Отпад од чистење на оцак,
- Опасен отпад од инцидентни истекувања.

Влијанијата во оваа фаза се негативни, неповратни, локални и со мал до занемарлив интензитет.

4.2.1.4. Емисии во почва

Не се очекуваат влијанија врз почвата во текот на оперативната фаза, освен ако мерките за управување со вода и отпад не се применат соодветно.

Влијанијата во оваа фаза се негативни, неповратни, локални и со занемарлив интензитет.

4.2.1.5. Бучава и вибрации

За време на оперативната фаза бучава би се очекувала од возилата долж реконструираниите патишта, како и од посетителите на туристичките места, планинарските патеки и планинарскиот дом. Влијанијата со оглед на оддалеченоста од чувствителните рецептори се оценуваат како негативни, неповратни, локални и со занемарлив интензитет.

4.2.1.6. Биолошката разновидност

За време на оперативната фаза влијанија врз биолошката разновидност би се очекувале од возилата долж реконструираниите патишта кои ќе генерираат прашина и издувни гасови, како и од посетителите на туристичките места, планинарските патеки и планинарскиот дом. Несоодветното однесување на посетителите може да резултира со

негативни влијанија врз биолошката разновидност. Активности како незаконско ловство и палење огнови е строго забрането.

4.2.2. Влијанија врз општествената средина и безбедност

Проектот ќе овозможи општ развој на заедницата во зајакнување и економскиот развој преку зголемување на конкурентноста на Полог како туристичка дестинација која ефективно се адаптира на побарувањата на домашниот и странскиот пазар и придонесува во создавањето на нови работни места. Подобрувањето на инфраструктурата и изградбата на предвидените содржини ќе го зголеми бројот на домашни и странски туристи во регионот и ќе овозможи и развој на алтернативен туризам, зголемен број на организирани туристички посети и посети на независни активни туристи и размена на искуства меѓу луѓето кои работат и живеат во регионот и туристите.

Креирањето на регионален информативен систем за управување со туризмот значително ќе ја подобри туристичката понуда на Полошко Планинскиот Регион и позитивно ќе влијае врз подобрување на економијата во регионот.

Безбедноста на туристите може да биде изложена на ризик во зависност од дозволените активности на патот.

Ако не се работи правилно и / или издувните гасови не се управуваат соодветно, генераторот на дизел може да претставува ризик по здравјето на луѓето и животот.

5. Мерки за избегнување, ублажување и намалување на влијанија врз животната и општествената средина

Со цел да се намалат и избегнат негативните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти, пропишани се следниве мерки за секоја област и медиуми. Операторот за секоја активност треба да ја спроведе оваа мерка и да го следи нивното спроведување со цел да се осигура дека се спроведува планираниот ефект.

Како општи мерки што се поврзани со избегнување и / или намалување на влијанијата, се пропишани:

- Имплементација на добра градежна и оперативна пракса,
- Изведба на градежните работи само во дефинираната област пропишана во секој проект.

5.1. Мерки за намалување на влијанијата врз животната средина и општеството во фазата на изградба

5.1.1. Квалитет на воздухот

- Редовно одржување на возилата и механизацијата;
- Инвеститорот да склучи Договор за сервисирање со овластен сервисер на возилата и механизацијата;
- Употреба на квалитетно гориво за возилата и механизацијата (според национални стандарди);
- Вегетацијата која ќе се расчистува не смее да се пали;
- Исклучување на возилата и механизацијата кога од истите ќе нема потреба да работат;
- Ограничување на брзината на возилата и механизацијата на локацијата на мобилното градилиште, а особено при поминувањето низ населени места;
- Прскање на површините со вода со цел да се намали емисија на прашина во воздухот;
- При полнење на камионите, трансфер и истовар на шутот (земја, стари столбови, градежен шут, инертен отпад и сл.) треба да има најмал растур на материјалот со цел да не се создава облак од прашина;
- Куповите на одложена ископана земја да бидат стабилизирани, за да се избегне разнесување на прашина со помош на ветер.

5.1.2. Квалитет на вода

- Примена на добра градежна пракса;
- Максимално одбегнување на градежни работи во близина на водотеците или во речен ток. Не е дозволено одлагање на отпад и материјали;

- Максимално избегнување на минување на водотекот со градежна механизација и возила за транспорт на градежни материјали;
- Користење на исправна механизација која редовно се сервисира;
- Сервисирање на механизацијата надвор од градилиште;
- Изведувачот треба да постави мобилни тоалети кај градилиштето кои ќе бидат управувани од страна на овластена компанија, со која Изведувачот претходно ќе склучи Договор;
- Забрането е одлагање на градежен шут или градежен материјал во крајбрежниот појас (50 m лево и десно) на река или во самата река;
- Одделните фракции на отпад соодветно да се складираат и да бидат предавани на овластени компании за постапување со отпад, врз основа на претходно склучен договор. Одлагање само на стандардизирана депонија;
- Соодветно складирање на сите сировини и помошни материјали;
- Целиот градежен или помошен материјал треба да се чува најмалку 50 m од најблискиот тек на вода или извор;
- Целиот градежен или помошен материјал треба да се чува на непропустлива површина;
- Механизацијата да не се паркира во крајбрежниот појас на реките, ниту пак да се мие/чисти покрај или во речно корито.

5.1.3. Управување со отпад

- Одредување на соодветни места во градилиштето каде привремено ќе се складираат одделните фракции на генериран отпад, сè до нивно предавање на овластена компанија;
- Селекција на фракциите отпад на градилиштето;
- Инертниот отпад од вишок ископана земја и камења да се депонира на предвидени депонии за инертен отпад, договорени помеѓу Изведувачот и Општина Јегуновце/Тетово;
- Измешаниот комунален отпад да се складира во контејнер и да се предава на јавно комунално претпријатие или правно лице кое поседува дозвола за собирање на комунален отпад, или директно да се депонира на општинската депонија, по договор помеѓу Изведувачот и Општина Јегуновце/Тетово;
- Биоразградливиот отпад од гранки, лисја и друг растителен материјал што потекнува од расчистувањето, да се собира и да се положува на почва со поволни карактеристики. Се забранува отстранување на овој вид отпад како комунален отпад и негово депонирање на депонија;
- Почвата, на која што имало истекување на нафта, масло или друг опасен отпад да се третира како опасен отпад, и истата да се предаде на овластена компанија

која поседува дозвола за постапување со ваков вид отпад. Изведувачот да склучи Договор со оваа компанија;

- Опасниот отпад (контаминирана почва со течни горива или моторни масла) треба да се селектира и складира во соодветни садови, на бетонирана или водонепропусна подлога, кои ќе бидат соодветно обележани со: „опасен отпад“.
- При предавање на отпад за транспорт, Изведувачот е должен на овластената компанија да и издава транспортен формулар, а за опасниот отпад дополнително да издаваат и Идентификационен формулар.

5.1.4. Квалитет на почва

- Почитување на мерките за намалување/ублажување на влијанија во води;
- Почитување на мерките за управување со отпад во согласно во националното законодавство и ПУЖС и СА;
- Правилно управување со целиот течен материјал на лице место, вклучително масло, мазива, растворувачи, бои (при обележување на патеки за пешачење) и сите фази;
- Спречување на ерозија на почвата и лизгање на земјиштето.

5.1.5. Бучава и вибрации

- Употреба на возила, механизација и опрема која редовно се одржува и сервисира;
- Ограничување на брзината на движење на механизацијата и опремата, особено низ населени места;
- Исклучување на возилата и механизацијата кога нема да има потреба од нивната работа;
- Придржување до граничните нивоа на бучава за подрачје од I степен на заштита (надвор од населено место).

5.1.6. Биолошка разновидност

- Расчистување на вегетација само во предвидените граници на проектното подрачје. Сечењето дрвја е забрането и отстранувањето на едно дрво треба да биде со претходно известување и одобрување на ЛРЦП, СБ и надлежниот орган;
- Отстранетата вегетација да се одложува на деловите кои се расчистени и редовно да се отстранува од локациите одобрени од Општината и компетентни органи;
- Користење на возила во исправна состојба и нивно редовно одржување;
- Оптимизација на бројот на возила, со цел намалување на генерираното ниво на бучава што може да ја вознемири фауната;

- Исклучување на возилата и механизацијата кога од истите ќе нема потреба да работат;
- Движење по постојните и воспоставени пристапни патишта. Во случај на исклучителна потреба од пробивање на дополнителни пристапни патишта, истите да се трасираат така што нема да ги загрозат живеалиштата на флората и фауната, како и самите растенија и животни;
- Забрането е убивање и/или нелегален лов на животни;
- Работните активности да се реализираат во текот на денот, на дневна светлина, за да се избегнат удари во животни, кои се зашеметени од светлата на возилата;
- Забрането е берење на лековити и/или заштитени растенија, или други растенија со стопанска важност;
- Почитување на мерките за спречување и/или минимизирање на влијанија во воздух и вода, наведени во соодветните поглавја;
- Почитување на мерките за управување со отпад, наведени во соодветното поглавје.

5.1.7. Управување со ризици (при хаварија, несреќа или вонредни состојби)

Пред започнување со градежните активности, а со цел избегнување на можните ризици при хаварија, несреќа или вонредна состојба, Изведувачот е потребно да ги исполни следните активности:

- План за управување со градилиштето Упатства за расчистување на градилиштето, обележување, оградување и сл.;
- План за евакуација и спасување;
- План за превенција и заштита од пожари;
- План за управување со сообраќајот, кој треба да вклучи (пристапни патишта за тешки возила и градежна механизација, број и спецификација на механизацијата, брзина на движење и сл.);
- Процена на загрозеност од природни непогоди и други несреќи;
- Проценка на ризик на работни места со изјави за безбедност;
- Почитување на сите законските обврски од областа на Безбедност и здравје при работа;
- Поставување на соодветни уреди во возилата, механизацијата и монтажните објекти за престој, за заштита од пожари, друга противпожарна опрема, противпожарни апарати и други средства за гаснење на пожар, според пропишани стандарди;
- Снабдување со прва помош во сите возила и на градилиштата;

- Задолжително безбедносно оградување на градилиштето, поставување информативни табли со мерки за претпазливост крај влезот на мобилното градилиште и пристапните патишта.

Во градежната фаза се предвидуваат следните мерки:

- На локацијата не смее да се врши складирање на нафта;
- Задолжителна употреба на лична заштитна опрема од страна на работниците и останатиот персонал;
- Примена на мерките од Планот за заштита и спасување.

5.1.8. Социјални аспекти

- Соодветно оградување на привременото мобилно градилиште и поставување на информативни табли околу објектите во текот на градежните работи;
- За работници – да се применат законските предвидени мерки за безбедност и здравје, како: а) употреба на лична заштитна опрема; б) набавка и поседување на прибор за здравствена заштита – прва помош на локација на изведба;
- Да се ограничи движењето на возилата меѓу гредежното место и зафатените места на општината.

5.2. Мерки за намалување на влијанијата врз животната средина и општеството во оперативната фаза

5.2.1. Квалитет на воздухот

- Редовно одржување на реконструираниите патишта;
- Редовно одржување на новата механизација (камион, багер, трактор) од овластена компанија;
- Времено отстранување и транспорт на отпад;
- Редовно чистење на пепелта од оцаците;
- Употреба на огревни дрва кои имаат ниска влажност.

5.2.2. Квалитет на вода

- Редовно одржување на септичката јама, редовна проверка на пропустливоста;
- Редовно отстранување на милта од септичката јама;
- Поставување на собирни канали и маслофаќачи кај паркингот за возилата;
- Редовно одржување на реконструираниите патишта, отстранување на чакалот и поставување на нов во случај на истекување од возилата кои ги користат патиштата;
- Редовно одржување на бетонските пропусти.

5.2.3. Управување со отпад

- Одредување на соодветни места во ПД каде привремено ќе се складираат одделните фракции на генериран отпад, сè до нивно предавање на овластена компанија;
- Селекција на сите фракции генериран отпад во домот, сè до нивно предавање на овластена компанија. Отпадот ќе се складира на начин кој ќе спречи пристап на животни и негово расфрлање;
- Посебно складирање на отпадното масло и масти од готвење во пластични садови, се до нивно предавање на овластена компанија со која ПК Љуботен е потребно да склучи Договор;
- Посебно собирање и складирање на биоразградливиот отпад од кујна, негова реупотреба за производство на органско ѓубриво заедно со биоразградливиот отпад од гранки, лисја и друг растителен материјал што потекнува од расчистувањето и одржувањето на дворното места, или да се предава на јавно комунално претпријатие или правно лице кое поседува дозвола за собирање на биоразградлив отпад;
- Посебно складирање во метални садови на пепелта од чистењето на оџаците, се до нивно предавање на овластена компанија со која ПК Љуботен е потребно да склучи Договор;
- Измешаниот комунален отпад да се складира во контејнер и да се предава на јавно комунално претпријатие или правно лице кое поседува дозвола за собирање на комунален отпад;
- Искористените сијалици, ламби и алкални батерии да се складираат во пластичен сад на означено место во домот, сè до нивно предавање на овластена компанија со која е потребно да се склучи Договор за собирање и транспорт;
- Биоразградливиот отпад од гранки, лисја и друг растителен материјал што потекнува од расчистувањето и одржувањето на патеките и дворното место, да се собира и да се положува на почва со поволни карактеристики, или да се употребува за производство на органско ѓубриво заедно со биоразградливиот отпад од кантини и кујни од ПД;
- Редовно одржување на пропустите кај реконструираниите патишта.

5.2.4. Квалитет на почва

Почитување и целосно усогласување на мерките за намалување на влијанијата врз води и мерки за правилно управување со отпад.

5.2.5. Бучава и вибрации

- Употреба на возила, механизација и опрема која редовно се одржува и сервисира;

- Ограничување на брзината на движење на механизацијата и опремата, особено низ населени места;
- Исклучување на возилата и механизацијата кога нема да има потреба од нивната работа;
- Придржување до граничните нивоа на бучава за подрачје од I степен на заштита (надвор од населено место).

5.2.6. Биолошка разновидност

- Активностите како нелиценциран лов и палење оган или скара ќе биде строго забрането;
- Редовно одржување на реконструираниите патишта;
- Редовно одржување на планинарската патека;
- Подготовка на едукативни брошури за истакнување на вредностите на биолошката разновидност и информирање на посетителите за локалната биолошка разновидност;
- Редовно одржување на новата механизација (камион, багер, трактор) од страна на овластена компанија;
- Исклучување на возила и механизација кога нема потреба од нивна работа.

5.2.7. Управување со ризици (при хаварија, несреќа или вонредни состојби)

- Редовно одржување и сервисирање на ПП апарати од страна на овластена компанија;
- Редовно одржување и сервисирање на стабилниот систем за дојава на пожар;
- Планот за спречување пожари е воведен и имплементиран;
- Генераторот на дизел редовно се проверува, атестира, издувните гасови се правилно управувани така што здравјето и животот не се загрозени.

Спроведувањето на Планот за управување со животната средина и социјалните аспекти ќе обезбеди навремено преземање на предложените мерки што ќе овозможи реализацијата на проектните активности да нема значајни влијанија врз животната и општествената средина. Освен тоа, се наведуваат одговорните лица за имплементација на мерките, кога истите да се спрведат и колкав би бил трошокот за нивна имплементација.

Мониторингот на животна средина и социјалните аспекти во текот на спроведување на проектот обезбедува информации за клучните аспекти на животната средина, посебно ефектите на проектот врз животната средина и ефикасноста на мерките за ублажување.

Овие информации му овозможуваат на примателот и Светска Банка евалуација на успехот на ублажувањето како дел на следењето и овозможува преземање на исправно делување. Поради ова, Планот за управување со животната средина ги идентификува целите за следење и го одредува видот на следењето, со поврзување со оценетите

ефекти во Извештајот за животна средина и со мерките за ублажување опишани во Планот за животна средина.

Посебно, делот на следење на Планот за животна средина обезбедува:

- а. посебен опис и технички детали на мерките за следење, вклучувајќи ги параметрите за мерење, методите кои треба да се употребат, зачестеноста на мерењето, границите за откривање (каде е соодветно), и дефиниција на границата која ќе сигнализира потреба за поправки; и
- б. процедури за следење и рапортирање за:
 - обезбедување на рано откривање на услови за кои треба посебни дополнителни мерки за ублажување и
 - обезбедување на информации за ефикасноста, прогресот и резултати на мерките за ублажување.

Спроведувањето на Планот за управување со животната средина ќе обезбеди навремено преземање на предложените мерки што ќе овозможи реализацијата на проектните активности да нема значајни влијанија врз животната средина.

Барателот на средства (апликант) се обврзува да достави тримесечни извештаи за имплементација и следење на мерките за ублажување на влијанија врз животната средина во форма на табеларен приказ (табели на План за ублажување и План за следење на мерки) со дополнителна колона во која се дава статус на мерката и следењето на мерката (спроведено/неспроведено, кога, од страна на кој ентитет итн.).

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

6. План за управување со животната средина и социјалните аспекти

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
Пред - Градежна фаза					
Подготовка на документација	Негативни влијанија врз животната и општествената средина	- Подготовка на проектна документација; - Добивање на мислења од релевантни институции; - Подготовка на планови за управување со ж.с. - Добивање на одобрение за градење; - Информирање на локалното население за градежни работи; - Склучување на Договори со овластени компании; - Добивање на одобрение на Планот за безбедност и здравје на привремени мобилни	ЦРППР Изведувач Надзор	Пред отпочнување со градежни активности	Вклучен во предмер и пресметка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		градилишта; - Поставување на соодветни знаци за привремени мобилни градилишта; - План за управување со градилиштето Упатства за расчистување на градилиштето, обележување, оградување и сл.; - План за евакуација и спасување; - План за управување со сообраќајот, кој треба да вклучи (пристапни патишта за тешки возила и градежна механизација, број и спецификација на механизацијата, брзина на движење и сл.); - Процена на загрозеност од природни непогоди и други несреќи;			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		- Проценка на ризик на работни места со изјави за безбедност; - Почитување на сите законските обврски од областа на Безбедност и здравје при работа; - Поставување на соодветни уреди во возилата и механизацијата за заштита од пожари, друга противпожарна опрема, противпожарни апарати и други средства за гаснење на пожар, според пропишани стандарди; - Обука на најмалку два вработени на градилиштето за прва помош; - Задолжително безбедносно оградување на градилиштето, поставување информативни табли со мерки за			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		претпазливост крај влезот на мобилното градилиште и пристапните патишта.			
Градежна фаза					
Квалитет на амбиентен воздух					
Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, Општина Јегуновце Обележувањето на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“ Реконструкција на планинарски дом	Зголемено ниво на прашина и издувни гасови и незначителна мирис при реконструкција на ПД Љуботен за време на фарбањето на подот и вратите	- Редовно одржување на возилата и механизацијата; - Инвеститорот да склучи Договор за сервисирање со овластен сервисер на возилата и механизацијата; - Употреба на квалитетно гориво за возилата и механизацијата (според национални стандарди); - Вегетацијата која ќе се расчистува не смее да се пали; - Исклучување на возилата и механизацијата кога од истите ќе нема потреба да работат;	Изведувач Надзор	За време на градежна фаза	Вклучен во предмер и пресметка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
„Љуботен” на Шар Планина Подобрување на управувањето со отпад Паркинг за новата механизација		- Ограничување на брзината на возилата и механизацијата на локацијата на мобилното градилиште, а особено при поминувањето низ населени места; - Прскање на површините со вода со цел да се намали емисија на прашина во воздухот; - При полнење на камионите, трансфер и истовар на шутот (земја, стари столбови, градежен шут, инертен отпад и сл.) треба да има најмал растур на материјалот со цел да не се создава облак од прашина; - Куповите на одложена ископана земја да бидат стабилизирани, за да се избегне разнесување на прашина со			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		помош на ветер.			
Емисии во вода					
Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, Општина Јегуновце Обележувањето на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“ Реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ на Шар Планина	Санитарни отпадни води од работниците на локациите, како и отпадна вода (при истекување на гориво, масло или при неправилно управување со суровините и помошните материјали и генерираниот отпад) генерирана од градежните активности	- Примена на добра градежна пракса; - Максимално одбегнување на градежни работи во близина на водотеците или во речен ток; - Максимално избегнување на минување на водотекот со градежна механизација и возила за транспорт на градежни материјали; - Користење на исправна механизација која редовно се сервисира - Сервисирање на механизацијата надвор од градилиште;	Изведувач Надзор	За време на градежна фаза	Вклучен во предмер и пресметка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
Подобрување на управувањето со отпад Паркинг за новата механизација		- Изведувачот треба да постави мобилни тоалети кај градилиштето кои ќе бидат управувани од страна на овластена компанија, со која Изведувачот претходно ќе склучи Договор; - Забрането е одлагање на градежен шут или градежен материјал во крајбрежниот појас (50 m лево и десно) на река или во самата река; - Одделните фракции на отпад соодветно да се складираат и да бидат предавани на овластени компании за постапување со отпад, врз основа на претходно склучен договор; - Соодветно складирање на сите сировини и помошни материјали најмалку 50 метри			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		од водни текови или извори; - Механизацијата да не се паркира во крајбрежниот појас на реките, ниту пак да се мие/чисти покрај или во речно корито.			
Создавање на отпад					
Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, Општина Јегуновце Обележувањето на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“	Различни видови на градежен инертен отпад (вишок ископана земја, отпаден материјал од бетонирање и малтерисување, остатоци од изолациони материјали што се состојат или содржат опасни супстанции, градежен шут); Измешан комунален отпад (генериран од градежните	- Одредување на соодветни места во градилиштето каде привремено ќе се складираат одделните фракции на генериран отпад, сè до нивно предавање на овластена компанија; - Селекција на фракциите отпад на градилиштето; - Инертниот отпад од вишок ископана земја и камења да се депонира на предвидени депонии за инертен отпад, договорени помеѓу	Изведувач Надзор	За време на градежна фаза	Вклучен во предмер и пресметка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
Реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ на Шар Планина Подобрување на управувањето со отпад Паркинг за новата механизација	активности и работниците кои ќе бидат вклучени во градежните активности); Биоразградлив отпад (трева и грмушки од расчистување на локацијата за изградба на септичката јама); Пакување и отпад од пакување; Отпадно масло; Филтри, адсорбенти, крпи за бришење; Контаминирана почва од случајно истекување; Отпад од одржување на механизацијата, возилата и опремата, кои вклучуваат потрошни материјали,	Изведувачот и Општина Јегуновце/Тетово; - Измешаниот комунален отпад да се складира во контејнер и да се предава на јавно комунално претпријатие или правно лице кое поседува дозвола за собирање на комунален отпад, или директно да се депонира на општинската депонија, по договор помеѓу Изведувачот и Општина Јегуновце/Тетово; - Биоразградливиот отпад од гранки, лисја и друг растителен материјал што потекнува од расчистувањето, да се собира и да се положува на почва со поволни карактеристики. Се забранува отстранување на овој вид отпад како комунален отпад и негово депонирање на			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
	резервни делови и опрема.	депонија; - Почвата, на која што имало истекување на нафта, масло или друг опасен отпад да се третира како опасен отпад, и истата да се предаде на овластена компанија која поседува дозвола за постапување со ваков вид отпад. Изведувачот да склучи Договор со оваа компанија; - Опасниот отпад (контаминирана почва со течни горива или моторни масла) треба да се селектира и складира во соодветни садови, на бетонирана или водонепропусна подлога, кои ќе бидат соодветно обележани со: „опасен отпад“. - При предавање на отпад за транспорт, Изведувачот е			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		должен на овластената компанија да и издава транспортен формулар, а за опасниот отпад дополнително да издаваат и Идентификационен формулар.			
Емисии во почва					
Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, Општина Јегуновце Обележувањето на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“ Реконструкција на	Истекување на горива и масла од ангажираната градежна механизација, наталожување на прашина и издувни гасови од механизацијата врз почвата, несоодветно управување со санитарните отпадни води и отпадните води генерирани на привремените мобилни градилишта или несоодветното	- Почитување на мерките за намалување на влијанија во води; - Почитување на мерките за управување со отпад и правилно управување согласно националното законодавство и ПУЖСиСА; - Соодветно управување со боите при маркирање на патеката; - Спречување на ерозија на почва и свлекување на земјиштето.	Изведувач Надзор	За време на градежна фаза	Вклучен во предмер и пресметка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
планинарски дом „Љуботен” на Шар Планина Подобрување на управувањето со отпад Паркинг за новата механизација	управување со отпадот, суровините и помошни материјали, истекување на гориво или моторно масло од механизација, неправилно чистење на локацијата по завршувањето на градежните работи				
Бучава и вибрации					
Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, Општина Јегуновце	Градежните активности, Ангажирањето на градежна механизација	- Употреба на возила, механизација и опрема која редовно се одржува и сервисира; - Ограничување на брзината на движење на механизацијата и опремата, особено низ населени места; - Исклучување на возилата и механизацијата кога нема да	Изведувач Надзор	За време на градежна фаза	Вклучен во предмер и пресметка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
Обележувањето на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“ Реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ на Шар Планина Подобрување на управувањето со отпад Паркинг за новата механизација		има потреба од нивната работа; - Придржување до граничните нивоа на бучава за подрачје од I степен на заштита од бучава (надвор од населено место); - Градежните активности не се дозволени во ноќни услови, сите активности треба да се реализираат од 07:00 до 19:00 часот (согласно дозволата).			
Биолошка разновидност					
Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом	Уништување на живеалиштата на флората и фауната, со движењето на механизацијата, при неконтролирано одложување на отпад и при инцидентни состојби на истекување на	- Расчистување на вегетација само во предвидените граници на проектното подрачје; - Отстранетата вегетација да се одложува на деловите кои се расчистени и редовно да се отстранува од локациите и одобрена од Општината; - Користење на возила во	Изведувач ПК Љуботен Надзор	За време на градежна фаза	Вклучен во предмер и пресметка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
Цер, Општина Јегуновце Обележувањето на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“ Реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ на Шар Планина Подобрување на управувањето со отпад Паркинг за новата механизација	течен опасен отпад (нафта, масло и сл.) од возилата; Чистење и отстранување на ниска вегетација при реконструкција на постоечките патишта, изградба на септичка јама и цвеководи; Појава на бучава од присуството на луѓе, возила и механизација, што ќе предизвика вознемирување на претставниците од животинскиот свет и времено напуштање на нивните живеалишта; Несоодветно управување со отпадот и отпадните води може да доведе до	исправна состојба и нивно редовно одржување; - Оптимизација на бројот на возила, со цел намалување на генерираното ниво на бучава што може да ја вознемири фауната; - Исклучување на возилата и механизацијата кога од истите ќе нема потреба да работат; - Движење по постојните и воспоставени пристапни патишта. Во случај на исклучителна потреба од пробивање на дополнителни пристапни патишта, истите да се трасираат така што нема да ги загрозат живеалиштата на флората и фауната, како и самите растенија и животни; - Забрането е убивање и/или			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
	индиректни влијанија врз биолошката разновидност – ширење на зарази, задушување на животни и сл.; Зголемено ниво на прашина во воздухот, која може да се напласти врз листовите на вегетацијата, со што ќе ја намали фотосинтезата и создавањето на фитомаса; Аверзијата на одредена категорија на работници кон одредени видови животни (особено влекачи и водоземци) може да доведе до намалување на нивните	нелегален лов на животни; - Нема поставување на информативни табли, знаци и друга проектна инфраструктура на дрвја, камења, итн. - Работните активности да се реализираат во текот на денот, на дневна светлина, за да се избегнат удари во животни, кои се зашеметени од светлата на возилата; - Забрането е берење на лековити и/или заштитени растенија, или други растенија со стопанска важност; - Почитување на мерките за спречување и/или минимизирање на влијанија во воздух и вода, наведени во соодветните поглавја; - Почитување на мерките за			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
	популации, заради убивање	управување со отпад, наведени во соодветното поглавје.			
Управување со ризици (при хаварија, несреќа или вонредни состојби)					
Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце	Негативни влијанија врз животната средина	- На локацијата не смее да се врши складирање на нафта; - Снабдување со опрема за прва помош во сите возила и на градилиште; - Задолжителна употреба на лична заштитна опрема од страна на работниците и останатиот персонал; - Примена на мерките од Планот за заштита и спасување.	Изведувач Надзор	За време на градежна фаза	Вклучен во предмер и пресметка
Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, Општина Јегуновце					
Обележувањето на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“					
Реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ на Шар Планина					
Подобрување на управувањето со					

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
отпад Паркинг за новата механизација					
Општествена средина					
Реконструкција на пат с.Старо Село до планинарски дом Љуботен, Општина Јегуновце Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер, Општина Јегуновце Обележувањето на планинарска патека „Љуботен - Попова Шапка“ Реконструкција на планинарски дом „Љуботен“ на Шар Планина	Повреди на работно место Непочитување на локални процедури за безбедност Зголемено ниво на бучава Зголемено ниво на прашина Зголемено ниво на загадување на воздухот	- Соодветно оградување на привременото мобилно градилиште и поставување на информативни табли околу објектите во текот на градежните работи; - За работници – да се применат законските предвидени мерки за безбедност и здравје, како: а) употреба на лична заштитна опрема; б) набавка и поседување на прибор за здравствена заштита – прва помош на локација на изведба; - Да се ограничи движењето на возилата меѓу гредежното место и зафатените места на	Изведувач Надзор	За време на градежна фаза	Вклучен во предмер и пресметка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
Подобрување на управувањето со отпад Паркинг за новата механизација		објектот; - Давање информации на локалното население за обемот и времето на започнување и времетраењето на градежните активности со изготвување на Известување што ќе биде поставено на таблата за известување на општината и на веб-страницата на општината и преку други средства, доколку е потребно, да се обезбеди локалното население да е добро информирано; - Локалните градежни инспекторати и инспектори за заштитата на животната средина / природата да бидат информирани за работите пред започнување; - Сите потребни дозволи / мислења / дозволи да се			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		добиели пред почетокот на работите (вклучително и градежништвото и друго); - Целата работа ќе се одвива на безбеден и дисциплиниран начин; - Личната заштитна облека и опрема на работниците да бидат достапни во доволни количини и да се носат / користат секогаш; - Работниците мора да бидат соодветно обучени, сертифицирани и искусни за работата што ја извршуваат (на пр. За работа на височина); - Отворените јами да бидат покриени и јасно означени кога не се работи; - Забранет влез на невработени лица во рамките на			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		предупредувачките ленти и огради кога / каде смета дека е потребно.			
Оперативна фаза					
Квалитет на амбиентен воздух					
Посетители на локациите	Емисија на прашина и издувни гасови од возила и механизација за собирање отпад и отстранување на снег; Мирис од отпадот во контејнерите за собирање; Емисии од греење и готвење во објектот	- Редовно одржување на реконструирани патишта; - Редовно одржување на новата механизација (камион, багер, трактор) од овластена компанија; - Времено отстранување и транспорт на отпад; - Редовно чистење на пепелта од оцаците; - Употреба на огревни дрва кои имаат ниска влажност.	ППР ПК Љуботен ЈКП Тетово	Оперативна фаза	Тековни оперативни трошоци за одржување на патишта
Емисии во вода					
Посетители на локациите	Генерирање на санитарни отпадни води од	- Редовно одржување на септичката јама;	ППР ПК Љуботен ЈКП Тетово	Оперативна фаза	Тековни оперативни трошоци на ПД

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
	посетителите во планинарскиот дом, Загадување на атмосферски води од истекување на гориво и / или масло од возилата што ги користат реконструираниите патишта	- Редовно отстранување на милта од септичката јама; - Поставување на собирни канали и маслофакачи кај паркингот за возилата; - Редовно одржување на реконструираниите патишта, отстранување на чакалот и поставување на нов во случај на истекување од возилата кои патуваат по патиштата.			
Создавање на отпад					
Посетители на локациите	Мешан комунален отпад, Картон и хартија, Отпад од пакување (стакло, пластика, хартија), Санитарна отпадна вода,	- Одредување на соодветни места во ПД каде привремено ќе се складираат одделните фракции на генериран отпад, сè до нивно предавање на овластена компанија; - Селекција на сите фракции генериран отпад во домот, сè до нивно предавање на овластена	ППР ПК Љуботен ЈКП Тетово	Оперативна фаза	Тековни оперативни трошоци

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
	Мил од септичка јама, Биоразградлив отпад од кујна, Биоразградлив отпад од чистење на вегетација, Флуоросцентни ламби и друг отпад кој содржи жива, Масло од готвење, Батерии и акумулатори, Гуми од трактор, багер и камион, Отпад од чистење на оџак, Опасен отпад од инцидентни истекувања	компанија; - Посебно складирање на отпадното масло и масти од готвење во пластични садови, се до нивно предавање на овластена компанија со која ПК Љуботен е потребно да склучи Договор; - Посебно собирање и складирање на биоразградливиот отпад од кујна, негова реупотреба за производство на органско ѓубриво заедно со биоразградливиот отпад од гранки, лисја и друг растителен материјал што потекнува од расчистувањето и одржувањето на дворното места, или да се предава на јавно комунално претпријатие или правно лице кое поседува дозвола за			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		собирање на биоразградлив отпад; - Посебно складирање во метални садови на пепелта од чистењето на оџаците, се до нивно предавање на овластена компанија со која ПК Љуботен е потребно да склучи Договор; - Измешаниот комунален отпад да се складира во контејнер и да се предава на јавно комунално претпријатие или правно лице кое поседува дозвола за собирање на комунален отпад; - Искористените сијалици, ламби и алкални батерии да се складираат во пластичен сад на означено место во домот, сè до нивно предавање на овластена компанија со која е потребно да се склучи Договор за собирање			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		и транспорт; - Биоразградливиот отпад од гранки, лисја и друг растителен материјал што потекнува од расчистувањето и одржувањето на патеките и дворното место, да се собира и да се положува на почва со поволни карактеристики, или да се употребува за производство на органско ѓубриво заедно со биоразградливиот отпад од кантини и кујни од ПД; - Редовно одржување на пропустите кај реконструираниите патишта.			
Емисии во почва					
Посетители на локациите	Несоодветно управување со отпадни води и отпад	- Почитување на мерките за намалување на влијанијата врз води и мерки за соодветно управување со отпад.	ППР ПК Љуботен ЈКП Тетово	Оперативна фаза	/

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
Бучава и вибрации					
Посетители на локациите	Зголемено ниво на бучава од посетителите и возилата	- Употреба на возила, механизација и опрема која редовно се одржува и сервисира; - Ограничување на брзината на движење на механизацијата и опремата, особено низ населени места; - Исклучување на возилата и механизацијата кога нема да има потреба од нивната работа; - Придржување до граничните нивоа на бучава за подрачје од I степен на заштита (надвор од населено место).	ППР ПК Љуботен ЈКП Тетово	Оперативна фаза	/
Биолошката разновидност					
Посетители на локациите	Прашина и издувни гасови, Зголемено ниво на бучава, Несоодветно	- Активностите како нелегален лов и палење оган треба да бидат строго	ППР ПК Љуботен ЈКП Тетово	Оперативна фаза	/

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
	однесување на посетителите.	забранети; - Редовно одржување на реконструирани патишта; - Редовно одржување на планинарската патека; - Подготовка на едукативни брошури за истакнување на вредностите на биолошката разновидност и информирање на посетителите за локалната биолошка разновидност; - Редовно одржување на новата механизација (камион, багер, трактор) од страна на овластена компанија; - Исклучување на возила и механизација кога нема потреба од нивна работа.			
Управување со ризици (при хаварија, несреќа или вонредни состојби)					
Посетители на локациите	Негативни влијанија врз	- Редовно одржување и	ППР ПК Љуботен	Оперативна фаза	/

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
	животната средина	сервисирање на ПП апарати од страна на овластена - компанија; - Редовно одржување и сервисирање на стабилниот систем за дојава на пожар.	ЖКП Тетово		
Посетители на локациите	Негативни влијанија врз животната средина и сите области и медиуми	- Не е дозволено возење надвор од патот; - Генераторот на дизел редовно да се проверува и одржува. Издувните гасови да се управуваат на начин на кој човековото здравје и животите не се загрозени. Да биде сместен во канистар со 110% капацитет. - Горивото за генераторот ќе биде поставено на безбедна и заштитена локација на непропустлива површина. Ниту едно неовластено лице нема да			

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за ублажување					
Активност	Очекувани влијанија врз животната средина	Предложена мерка за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
		има пристап до локацијата за складирање на гориво.			

7. План за мониторинг

Фаза на изградба план за мониторинг					
Кој Параметар треба да се мониторира?	Каде Треба да се мониторира тој параметар?	Како Треба да се следи тој параметар (што треба да се мониторира и како)?	Кога Треба да се мониторира тој параметар (време и зачестеност)	Од кого Треба тој параметар да се мониторира (одговорност)?	Колкав е трошокот поврзан со спроведувањето на мониторингот
1. Сите потребни дозволи, мислења и одлуки да се набават пред почеток на градежни работи Релевантни инспектори и одговорни институции да се информираат пред почеток на градежни работи	Градежно место	Визуелна проверка и мониторинг на документацијата	На почетокот на градежните работи (првиот ден)	Изведувач Општински кадар (Комунален инспектор и за заштита на средината)	Вклучени во трошоците на изведба
2. Поставување на заштитна ограда за остварување на	Околу градежното место	Визуелна проверка Градежното место е обележано	Секој работен ден во текот на проектните	Изведувач	Вклучени во трошоците

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

безбедност на предметните локации		и обезбедено Информативна табла е поставена во градежно место Обезбедубање на ленти и ознаки за предупредување е поставено	активности	Општински кадар (Комунален инспектор и за заштита на средината	на изведба
3. Мерките за заштита на здравјето и безбедноста на при работа (OH&S) кои се однесуваат на градежните работници на локацијата	На локацијата	Визуелна проверка Опасните супстанции се чувани во сад отпорен на излевање. Садовите имаат секундарен систем Садовите со опасни супстанции се затворени.	Редовно во периодот на проектните активности, утврдување на состојба со посети на терен во текот на спроведување на активностите	Изведувач Општински кадар (Комунален инспектор и за заштита на средината	Вклучени во трошоците на изведба
4. Задагување на воздух	На локациите на градежните активности	Визуелен мониторинг за да се утврди дали се почитуваат законските одредби за заштита на животната средина	Редовно во периодот на проектните активности, утврдување на состојба со посети на терен во текот на спроведување на активностите,	Изведувач Општински кадар (Комунален инспектор и за заштита на средината	Вклучени во трошоците на изведба
5. Емисии во води и почви	На локациите на градежните активности	Визуелна инспекција и мониторинг за да се утврди дали се почитуваат законските одредби за заштита на животната средина Проверка на начинот на складирање на градежните материјали на непропустлива површина и на растојание од 50 метри од најблискиот водотек или извор	Редовно во периодот на проектните активности, утврдување на состојба со посети на терен во текот на спроведување на активностите,	Изведувач Општински кадар (Комунален инспектор и за заштита на средината	Вклучени во трошоците на изведба
6. Управување со отпад Почетно селектирање и класификација на создаден	На локациите на градежните	Визуелен мониторинг и Проверка на документацијата – идентификација на типот на	Редовно во периодот на проектните активности,	Изведувач Општински кадар	Вклучени во трошоците на изведба

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

отпад (комунален отпад, инертен отпад -градежен шут , опасен отпад) во градежно место	активности	отпад според Листа на отпади на РМ Забрането фрлање на отпадот во околина	утврдување на состојба со посети на терен во текот на спроведување на активностите,	(Комунален инспектор и за заштита на средината	
7.Генерирање на опасен отпад од течни горива (масла, нафта,и сл);	На локациите на градежните активности	Визуелен мониторинг и контрола на Повременото складирање на опасниот отпад или токсичните субстанции дали е во безбедни садови со етикети со детална содржина, карактеристики информација за управување -Дали контејнерите што содржат запалив или реактивен отпад се сместени најмалку 15 метри (50 стапки) од меѓата на локацијата.	Редовно во периодот на проектните активности, утврдување на состојба со посети на терен во текот на спроведување на активностите,	Изведувач Општински кадар (Комунален инспектор и за заштита на средината	Вклучени во трошоците на изведба
8.Годишен извештај за транспортирање и складирање на отпад	На градежното место	Преглед на Документација/Идентификација на Списокот за отпад	После исполнување на задачата за собирање, транспорт, привремено складирање и крајно складирање на разни видови на отпад	Општина Тетово,Јегуновце, Администрација на локална власт Единица за спроведување на проектот	/
9.Биолошка рановидност	На градежното место	Визуелен мониторинг на градилиштето за да се провери усогласеноста и примената на мерките за ублажување	За време на градежна фаза	Општина Тетово,Јегуновце, Администрација на локална власт Единица за спроведување на проектот	Вклучени во трошоците
10.Емисии на бучава и вибрации	На градежното место	Визуелен мониторинг за да се утврди дали се почитуваат законските одредби за заштита	Редовно во периодот на проектните активности,	Изведувач	Вклучени во трошоците на изведба

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

		на животната средина; Во случаи на надминување на дозволените граници со соодветна опрема од лиценцирана организација за вршење на мерења	утврдување на состојба со посети на терен во текот на спроведување на активностите,	Општински кадар (Комунален инспектор и за заштита на средината	
Оперативна фаза					
1. Собирање на комуналниот отпад од вработените и посетителите	Реконструирани објекти во ППР	Отпадот е правилно собран и испорачан до овластената компанија.	За време на посетите и прошетките од страна на посетителите на локалитетот.	Комунален инспектор Јавно претпријатие ЈКП	Општина Тетово, Јегуновце, планинарски клуб Љуботен
2. Биолошка разновидност	Сите локации вклучени во проект	Визуелен мониторинг на патиштата, патеките, паркингот, местата за собирање отпад и ПД Љјуботен со цел да се провери усогласеноста и спроведувањето на мерките за ублажување	За време на оперативна фаза	ЦРППР ПК Љуботен Општински инспектор	Вклучен во оперативни трошоци

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зажакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 1 Решение за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина „Реконструкција на пат од Старо Село до планинарски дом Љуботен“ бр. УП11-946/2 од 10.07.2019

ОПШТИНА ЈЕГУНОВЦЕ

Одделение за урбанизам, комунални работи,
заштита на животната средина, патишта и улици
и локален економски развој

Бр.11-946/2

10.07.2019 год.

Јегуновце

Врз основа на член 50 и 63 од Законот за локална самоуправа (Службен весник на РМ бр.05/02), член 14 став 7 од Законот за животна средина (Службен весник на РМ бр.53/05.....150/08), а во врска со член 2 од Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен Градоначалникот на Општината, постапувајќи по барањето на општина Јегуновце од Јегуновце, ул.101 бр.66, Градоначалникот на општина Јегуновце донесе

РЕШЕНИЕ

За одобрување на Елаборат за заштита на животна средина

- 1.Со ова решение се одобрува Елаборатот за заштита на животна средина за проект “Реконструкција на пат од Старо Село до планинарски дом Љуботен”, изработен од Друштво за проектирање и инженеринг “Хидроградежен инженеринг” ДОО од Скопје
- 2.Од доставената документација констатирано е дека во текот на работите за реализација на проектот “Реконструкција на пат од Старо Село до планинарски дом Љуботен” нема да има значително влијание врз животната средина.
- 3.Инвеститорот се задолжува целосно и без исклучоци да се придржува кон пропишаниот режим и мерки за заштита предвидени во Елабораот за заштита на животна средина, како и кон дополнителни решенија во колку во текот на работите се покаже потреба од зголемен обем и вид на превенција.
- 4.Ова решение влегува во сила со донесувањето.

Образложение

Од страна на општина Јегуновце беше доставен Елаборат за заштита на животна средина за инфраструктурен објект “Реконструкција на пат од Старо Село до планинарски дом Љуботен” изготвен од “Хидроградежен инженеринг” ДОО од Скопје составен од текстуален дел и графички приказ.

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Анализирани се сите неопходни компоненти, извори и видови на можни деградации и загадувања врз основа на што се димензионирани и дефинирани мерките за заштита на основните медиуми.

Според наша оцена проектираните мерки се апликативни и во целост ќе ги задоволат основните барања.

Согласно Законот за животна средина (Службен весник на РМ бр.53/05....150/08), а во врска со член 2 од Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен Градоначалникот на Општината, дејноста за која е изготвен предметниот елаборат е опфатена со прилог 1 од уредбата и за истиот се спроведува постапка за одобрување.

-Елаборатот е во согласност со правилникот за формата и содржината на елаборатот за животна средина, како и постапка за нивно одобрување, како и начинот на водење на регистарот за одобрени елаборати.

-При изведување на сите активности се придржува кон пропишани мерки за заштита на животна средина кои се во согласност со член 24 од Законот за животна средина како и прописи кои произлегуваат од него, а неговата веродостојност е потврдена со изјава.

-со отпочнување на техничкиот процес операторот е должен да ги достави сите склучени договори и мерања на увид, да се придржува и кон дополнителни решенија во колку низ градбата и работата на објектот се покаже потреба од зголемен обем и вид на превенција.

-во текот на работата ќе се води посебна сметка за фугативните емисии и нивото на бучава согласно важечките нормативни акти.

Упатство за правно средство:

Против ова Решение подносителот на барањето за одобрување на Елаборатот за заштита на животната средина има право на жалба до Министерот за животна средина и просторно планирање во рок од 15 дена.

Доставено до:

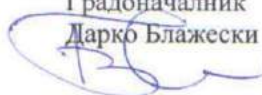
-Барателот

-Архива

Изработил
Војислав Антовски

Градоначалник
Дарко Блажески

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 2 Решение за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина „Реконструкција на општински пат с.Јегуновце до планинарски дом Цер“ бр. УП11-354/2 од 11.11.2019 година

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА ЈЕГУНОВЦЕ
УП11-354/2
11.11.2019г.
Јегуновце

Врз основа на член 24 став 7 од Законот за животна средина (Службен весник на Република Македонија бр.53/05 , 51/05.....39/16) по барање на Општина Јегуновце за одобрување на елаборат за заштита на животна средина, Градоначалникот на општина Јегуновце издава:

РЕШЕНИЕ

За одобрување на елаборет за заштита на животна средина

1.Со ова решение се одобрува Елаборатот за заштита на животна средина изработен во јули 2019 година од ДПИ “ХИДРО ГРАДЕЖЕН ИНЖЕНЕРИНГ” ДОО –Скопје за влијанието на објектот “Реконструкција на општински пат с.Јегуновце-планинарски дом Цер” во с. Јегуновце – општина Јегуновце, врз животната средина.

2.Од доставената документација констатирано е дека изградбата на објектот “Реконструкција на општински пат с.Јегуновце-планинарски дом Цер” нема да има значителни влијанија врз животната средина.

3.Барателот се задолжува во целост и без исклучоци да се придржува кон пропишаниот режим и мерки за заштита на животната средина, како и кон дополнителни решенија во колку низ работата на објектот се покаже потреба од зголемен обем и вид на превенција.

5.Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Од страна на Општина Јегуновце беше поднесено барање за усвојување на Елаборат за заштита на животната средина за влијанието на објектот “Реконструкција на општински пат с.Јегуновце-планинарски дом Цер” во с. Јегуновце – општина Јегуновце, врз животната средина.

Предметниот Елаборат изготвен од страна на ДПИ “ХИДРО ГРАДЕЖЕН ИНЖЕНЕРИНГ” ДОО –Скопје е изработен согласно Правилникот за формата и содржината на елаборати за заштита на животната средина (Службен весник на Република Македонија бр.53/05 , 51/05 39/16) составен од текстуален дел и графички прилози. Анализирани се сите неопходни компоненти, изворите и видовите на можни деградации и загадување, врз основа на што се димензионирани и дефинирани мерките за заштита на основните медиуми.

Според наша оценка, проектираните заштитни мерки се применливи и во целост ќе ги задоволат барањата.

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Од горе наведеното, а согласно члрн 24 став 7 од Законот за животна средина се донесе решение како во диспозитивот.

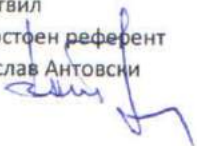
Правна поука: Против ова решение може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на Решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во Втор степен.

Жалбата се таксира со 250,00 денари административна такса.

Доставено до:

- Овластен инспектор за животна средина
- Одделение за урбанизам, комунални работи, заштита на животната средина, патишта и улици и локален економски развој

Изготвил
Самостоен референт
Војислав Антовски

Градоначалник
Дарко Блажески

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 3 Решение за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина за реконструкција на планинарски дом Љуботен, бр.УП11-10/2 од 16.01.2020

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА ЈЕГУНОВЦЕ
УП1 11-10/2
16.01.2020г.
Јегуновце

Врз основа на член 24 став 7 од Законот за животна средина (Службен весник на Република Македонија бр.53/05 , 51/05.....39/16) по барање на Планирански Клуб “Љуботен” од Тетово бр.11-10 од 16.01.2020г за одобрување на Елаборат за заштита на животна средина, Градоначалникот на општина Јегуновце издава:

РЕШЕНИЕ

За одобрување на елаборат за заштита на животна средина

1.Со ова решение се одобрува Елаборатот за заштита на животна средина изработен во јануари 2020 година од “ДЕКОНС-ЕМА” –Скопје заведен со архивски број 0302-03/1 од 15.01.2020 за влијанието на проектот “Реконструкција на планинарски дом Љуботен” КО Старо Село , општина Јегуновце врз животната средина.

2.Од доставената документација констатирано е дека проектот “Реконструкција на планинарски дом Љуботен” нема да има значителни влијанија врз животната средина.

3.Барателот се задолжува во целост и без исклучоци да се придржува кон пропишаниот режим и мерки за заштита на животната средина, како и кон дополнителни решенија во колку низ работата на објектот се покаже потреба од зголемен обем и вид на превенција.

5.Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Од страна Планирански Клуб “Љуботен” од Тетово -општина Јегуновце беше поднесено барање за усвојување на Елаборат за заштита на животната средина за влијанието на објектот “Реконструкција на планинарски дом Љуботен” КО Старо Село – општина Јегуновце врз животна средина.

Предметниот Елаборат изготвен од страна на “ДЕКОНС-ЕМА” –Скопје е изработен согласно Правилникот за формата и содржината на елаборати за заштита на животната средина (Службен весник на Република Македонија бр.53/05 , 51/05 39/16) составен од текстуален дел и графички прилози. Анализирани се сите неопходни компоненти, изворите и видовите на можни деградации и загадување, врз основа на што се димензионирани и дефинирани мерките за заштита на основните медиуми.

Според наша оцена, проектираните заштитни мерки се применливи и во целост ќе ги задоволат барањата.

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Од горе наведеното, а согласно член 24 став 7 од Законот за животна средина се донесе решение како во диспозитивот.

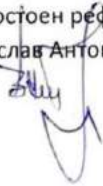
Правна поука: Против ова решение може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на Решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во Втор степен.

Жалбата се таксира со 250,00 денари административна такса.

Доставено до:

- Овластен инспектор за животна средина
- Одделение за урбанизам, комунални работи, заштита на животната средина, патишта и улици и локален економски развој

Изготвил
Самостоен референт
Војислав Антовски

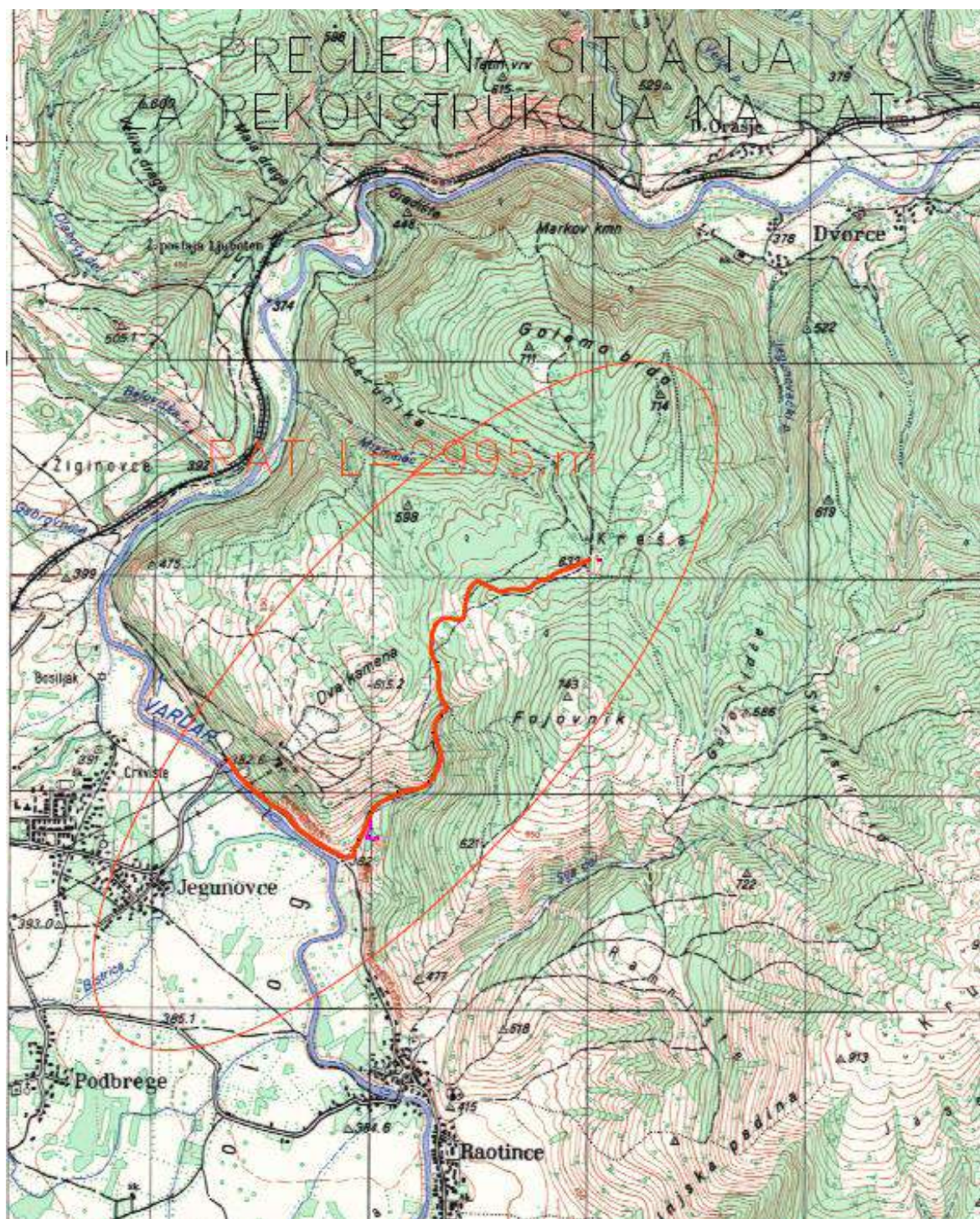

Градоначалник
Дарко Блажески

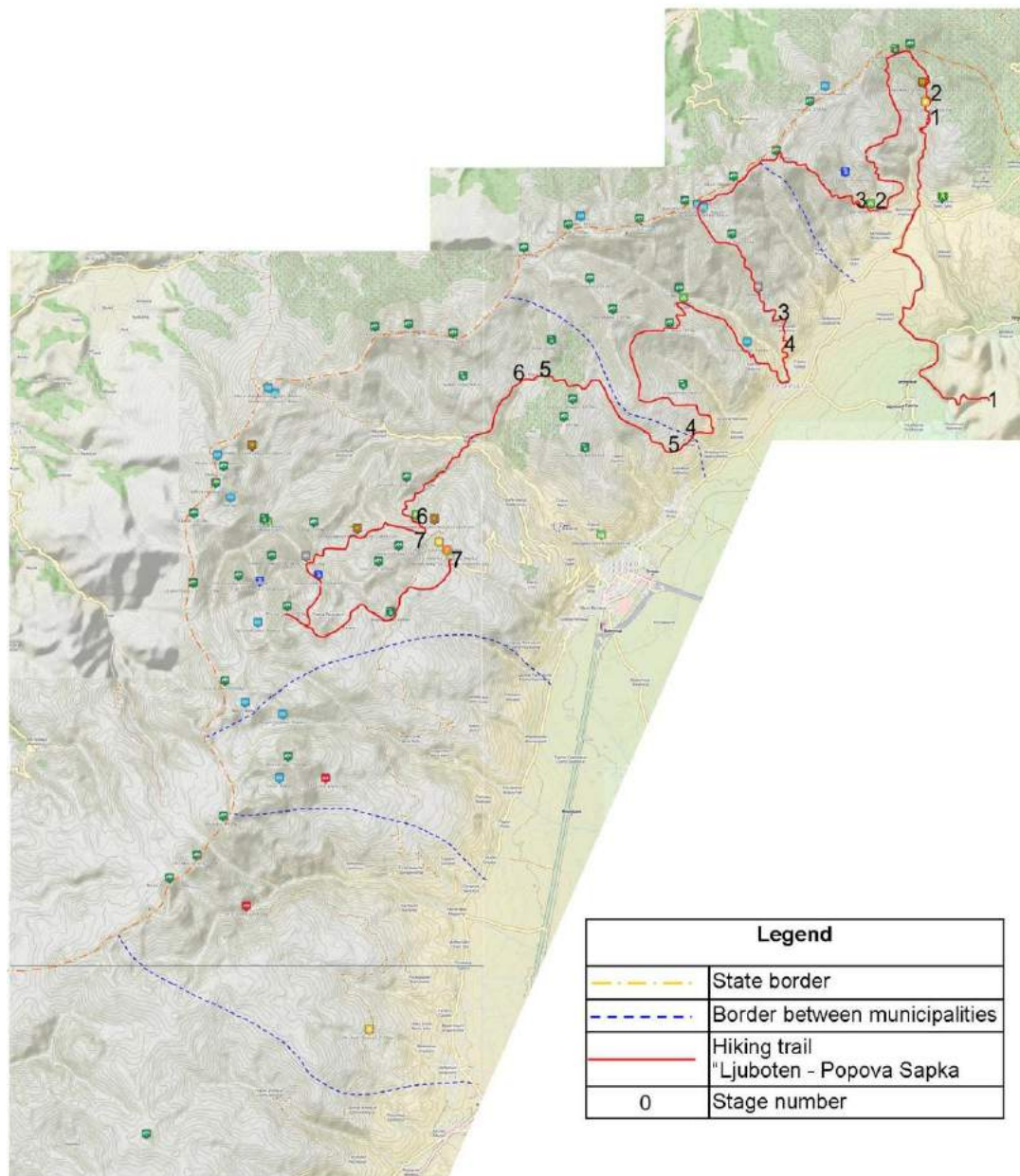
План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 5 Предметна локација за реконструкција на општински пат од с.Јегуновце до ПД Цер

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 6 Ориентациона карта за планинарска патека Љуботен - Попова Шапка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зажакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 7 Писмо за достава од ПК Љуботен до Агенција за промоција и развој на туризам

			
ПЛАНИНАРСКИ КЛУБ			
ЉУБОТЕН			
Примено: E prapiluar:	17.01.2020		
Org. edin: Nj. org.	Broj: Numër:	Прилог: Shitojca:	Вредност: Vlera:
			До
Агенција за промоција и поддршка на Туризмот во Република Северна Македонија			
		Бр. 03-00/1 д. 01.2020 год. Тетово	

Предмет: Достава на предлог елаборат за воспоставување на планинска патека

Почитувани,

Планинарскиот клуб „Љуботен“ – Тетово е најстариот активен планинарски клуб во државата кој постои и работи од 1925 година. Активностите кои клубот ги спроведува, делуваат во правец на реализирање на определени цели и задачи од областа на планинарските спортови, спортската рекреација, екологијата, воспитувањето и планинскиот туризам. Реонот во која што делуваме е Полошкиот регион со Шар Планина. П.К. Љуботен е редовна членка во Федерацијата на Планинарски Спортови на Северна Македонија.

Со проектните активности кои ги планираме како следна фаза, а се дел од проектот „Зажакнување на Алтернативниот туризам во Руралните подрачја на Полог“ чиј носител е Центарот за Развој на Полошкиот Планински Регион во партнерство со Општина Тетово, Општина Јегуновце, Планинарски Клуб „Љуботен“ и ЈКП „Тетово“ Тетово, планирано е да се изврши уредување на планинска патека на Шар Планина, составена од седум (7) етапи.

За таа цел и Ви се обраќаме, при што Ви го доставуваме елаборатот за воспоставување на планинска патека на Шар Планина, со барање за разгледување на истиот и издавање на решение за одобрување на елаборатот за воспоставување на планинска патека на Шар Планина.

Прилог:

- Елаборатот за воспоставување на планинска патека на Шар Планина

Со почит,

П.К. „Љуботен“ - Тетово

Претседател

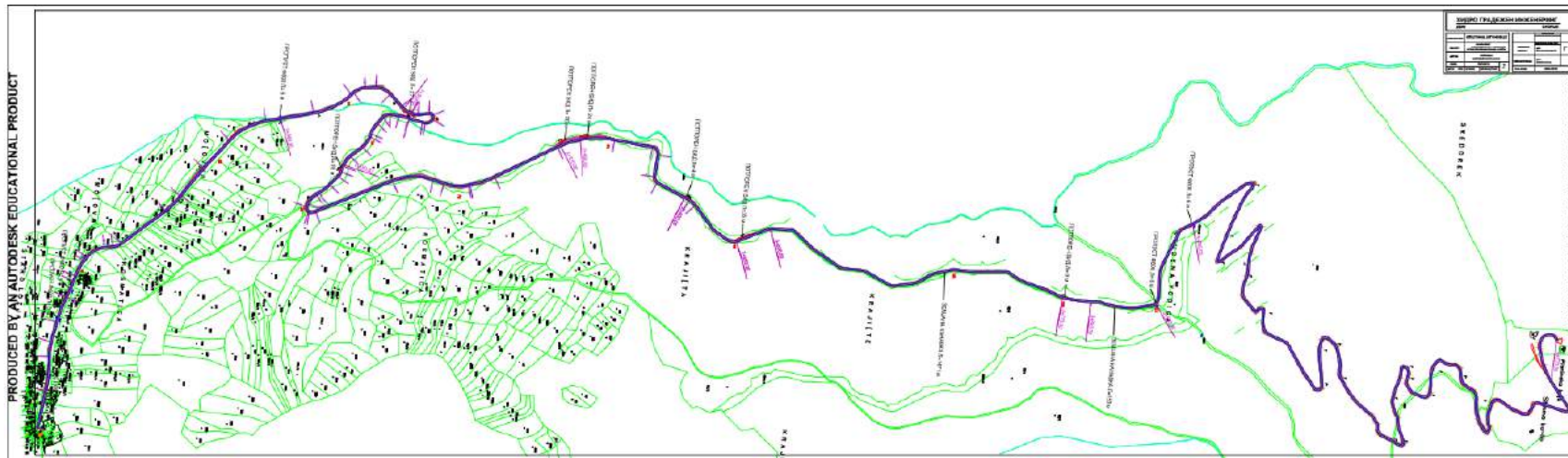
Јован Божиноски

Ул. „Кузман Јосифоски – Питу“ бр. 6 | 1200 Тетово | Р. Македонија
Тел. +389 75 64 93 93 | www.pklyuboten.org.mk | e-mail: kontakt@pklyuboten.org.mk
Жиро сметка: 290400000013902 | Дан. бр. 4028985117396 | ТТК Банка

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 8 Предложена реконструкција на пат од Старо Село до планинарски дом Љуботен

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 9 Одобрение за реконструкција на патниот правец од с.Старо Село до ПД „Љуботен

Општина ЈЕГУНОВЦЕ решавајќи по барањето на Општина Јегуновце, поднесено под број УП11-364 од 2019 год., за реконструкција, врз основа на член 97 став (7) од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/13, 25/13, 79/13, 137/13), а во врска со член 205 став (1) и член 209 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/2005, 110/08 и 13/11), го донесува следното

ОДОБРЕНИЕ ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈА

Се одобрува реконструкција на објект „Пат од с.Старо Село до Планинарски дом „Љуботен“, кој се наоѓа на КП 1856/4, КП бр.1856/1, КП бр.1866/2, КПбр.11/1, КП бр.4/1 и КП бр.3/2 КО Старо Село, согласно основен проект со технички број ОП-15/18 изработен од Хидро градежен инженеринг ДОО Скопје со Лиценца А бр.П.034/А со важност до 17.03.2023г и овластен проектант Сашо Терзиоски со Овластување Б бр.2.0373 со важност до 06.05.2019г.

Образложение

Барателот Општина Јегуновце, достави барање за „Реконструкција на пат од с.Старо Село до Планинарски дом „Љуботен“, кој се наоѓа на КП 1856/4, КП бр.1856/1, КП бр.1866/2, КПбр.11/1, КП бр.4/1 и КП бр.3/2 КО Старо Село бр. УП11-364 од 2019 година.

Кон барањето достави :

- Основен проект – PDF документи со технички број ОП-15/18, изработен од Хидро градежен инженеринг ДОО Скопје со Лиценца А бр.П.034/А со важност до 17.03.2023г од овластен проектант Сашо Терзиоски со Овластување Б бр.2.0373 со важност до 06.05.2019г.

Извештај за ревизија на основен проект со број XXXX], изработена од „Урбан стил инженеринг“ ДООЕЛ Скопје со Лиценца А бр.Р.069/А со важност до 12.12.2021г и овластено лице Петар Стошиќ со Овластување А бр.2.0190 со важност до 07.02.2019г.

- Елаборат за животна средина изработен од „Хидро градежен инженеринг“ ДООЕЛ Скопје со Лиценца А бр.П.034/А со важност до 17.03.2023г од овластен проектант Сашо Терзиоски со Овластување Б бр.2.0373 со важност до 06.05.2019г.

- Мислења и согласности за реконструкција

- Доказ за регулиран надоместок за уредување на градежното земјиште – Одлука од совет на општина Јегуновце за ослободување од плаќање надомест за уредување на градежно земјиште со арх.бр.08-1626 од 29.11.2019г

Врз основа на горе изнесеното се одлучи како во диспозитивот на ова одобрение.

Упатство за правно средство:

Против Одобрението на единицата на локална самоуправа, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, преку овој орган до органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

Против Одобрението на органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, преку овој орган до Државната комисија за решавање во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Против Одобрението на Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, преку овој орган до Државната комисија за решавање во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

02.12.2019г

Потпис на службено лице

**Darko
Blazheski**

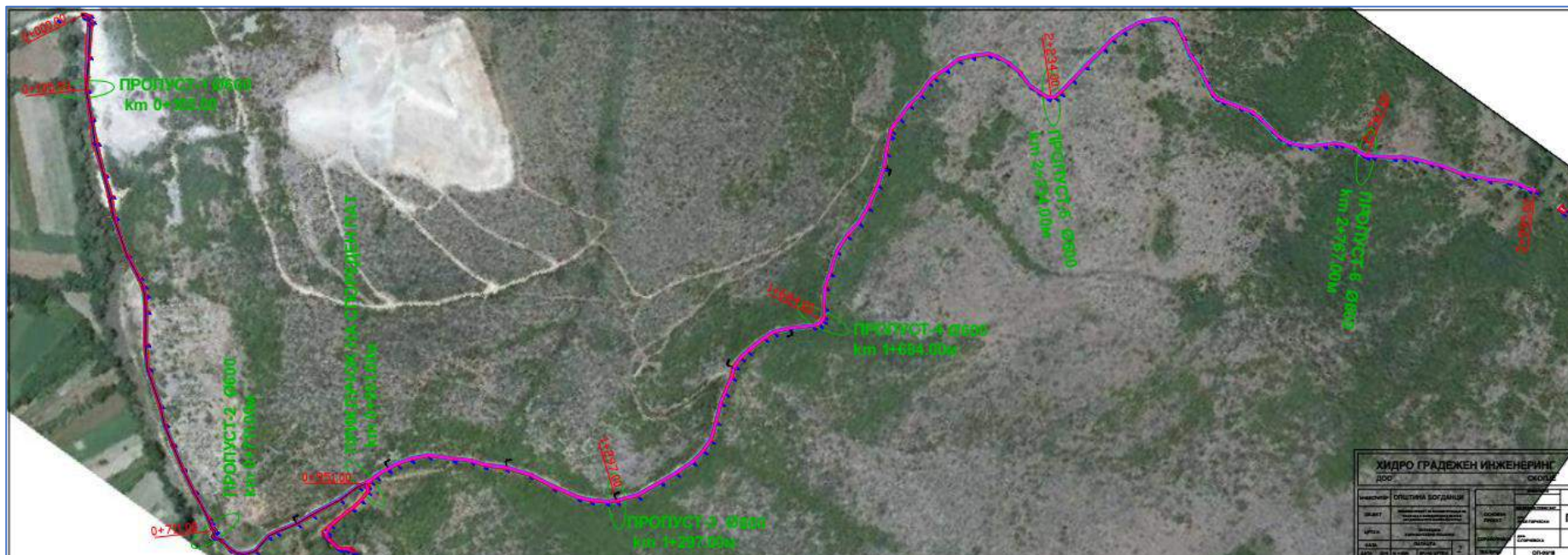
Digitally signed by
Darko Blazheski
Date: 2019.12.27
09:09:54 +01'00'

**Radica
Matovska**

Digitally signed by
Radica Matovska
Date: 2019.12.03
08:33:24 +01'00'

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 10 Предложена реконструкција на општински пат од с.Јегуновце до ПД Цер

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 11 Одобрение за реконструкција на патниот правец од с.Јегуновце до ПД „Цер“

Општина ЈЕГУНОВЦЕ решавајќи по барањето на Општина Јегуновце, поднесено под број УП11-363 од 2019 год., за реконструкција, врз основа на член 97 став (7) од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/13, 25/13, 79/13 и 137/13), а во врска со член 205 став (1) и член 209 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/2005, 110/08 и 13/11), го донесува следното

ОДОБРЕНИЕ ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈА

Се одобрува реконструкција на објектот „Земјен пат с.Јегуновце до Планинарски дом ЦЕР“, кој се наоѓа на КП бр.1 КО Јегуновце, согласно основен проект со технички број оп-14/18 од јули 2018г, изработен од „Хидро градежен инженеринг“ ДОО Скопје со Лиценца А бр.П.034/А со важност до 17.03.2023г и овластен проектант Сашо Терзиоски со Овластување Б бр.2.0373 со важност до 06.05.2019г.

Образложение

Барателот Општина Јегуновце, достави барање за реконструкција на објектот „Земјен пат с.Јегуновце до Планинарски дом ЦЕР“, кој се наоѓа на КП бр.1 КО Јегуновце бр. УП11-363 од 2019 година.

Барателот со барањето достави:

- Основен проект – PDF документи со технички број оп-14/18 од јули 2018г, изработен од „Хидро градежен инженеринг“ ДОО Скопје со Лиценца А бр.П.034/А со важност до 17.03.2023г од овластен проектант Сашо Терзиоски со Овластување Б бр.2.0373 со важност до 06.05.2019г.
- Извештај за ревизија на основен проект со број 0302-2038/1-4 од 31 јули 2018г, изработена од „Урбан стил инженеринг“ ДООЕЛ Скопје со Лиценца А бр.Р.069/А со важност до 12.12.2021г и овластено лице Петар Стоишк со Овластување А бр.2.0190 со важност до 07.02.2019г.
- Елаборат за животна средина изработен од „Хидро градежен инженеринг“ ДОО, Скопје со Лиценца А бр.П.034/А со важност до 17.03.2023г од овластен проектант Сашо Терзиоски со Овластување Б бр.2.0373 со важност до 06.05.2019г.
- Мислење од ЕВН- КЕЦ Тетово со бр.11-881/2 од 25.11.2019г

Врз основа на горе изнесеното се одлучи како во диспозитивот на ова одобрение.

Упатство за правно средство:

Против Одобрението на единицата на локална самоуправа, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, преку овој орган до органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

Против Одобрението на органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, преку овој орган до Државната комисија за решавање во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Против Одобрението на Градот Скопје, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, преку овој орган до органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

Против Одобрението на Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, преку овој орган до Државната комисија за решавање во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Таксата е платена согласно Законот административни такси и доказот за извршената уплата е доставен кон барањето.

02.12.2019год.

Потпис на Службено лице

**Darko
Blazheski**

Digitally signed by
Darko Blazheski
Date: 2019.12.27
09:00:18 +01'00'

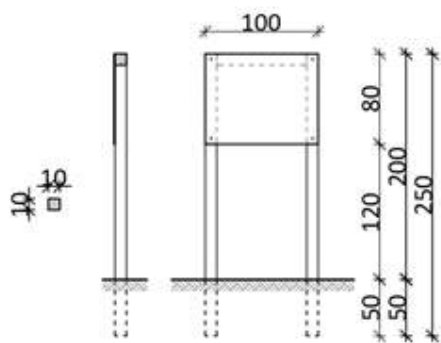
**Radica
Matovska**

Digitally signed by
Radica Matovska
Date: 2019.12.03
08:30:18 +01'00'

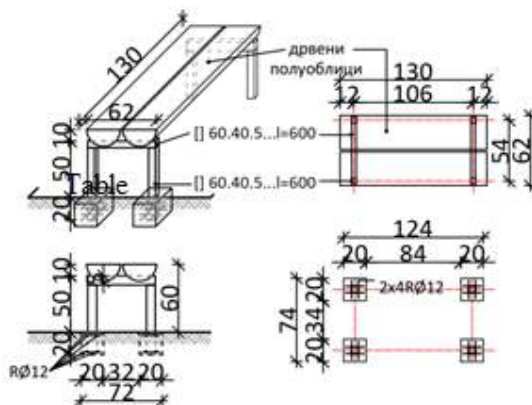
План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 12 Примарна и секундарна инфраструктура долж планинарска патека (сигнализација, инфо табли, клупи)

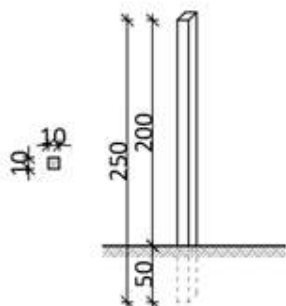
① Info board

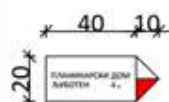
⑤ Benches

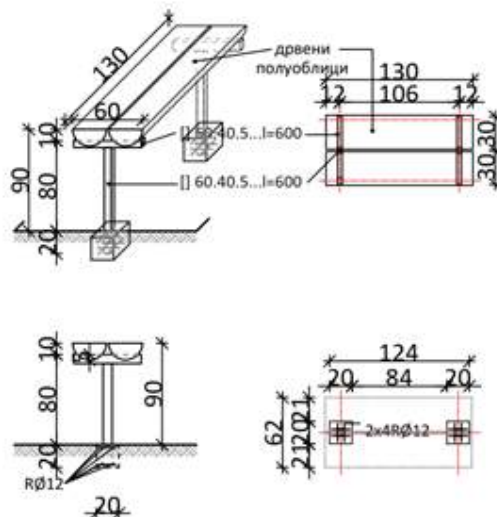
② Signpost holder

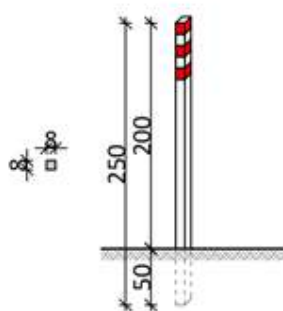
③ Signpost

⑤ Table

④ Kadron

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 13 Одобрение за поставување на времен објект – настрешница

Република Северна Македонија
Општина Тетово
Дервиш Цари, 68
1200, Тетово

Republika e Maqedonisë së Veriut
Komuna e Tetovës
Dervish Cara, 68
1200, Tetovë

info@tetova.gov.mk

Сектор за комунални дејности и заштита на
животната средина и природа

Sektori për veprimtari komunale dhe mbrojtje të
ambientit jetësor dhe natyrës

Бр/Нр. 11-10661/2
15.11.2019 год/вит

Градоначалникот на општина Тетово решавајќи по барањето на Центар за развој на полошки плански регион, ул. Његошева бр. 2, 1200 Тетово поднесено на ден 29.08.2019 година, за одобрение за поставување на урбана опрема – **Времен објект** во град Тетово КП 1/1 за КО Лисец-Вон Г.Р. врз основа на Одлука бр. 963/3 од 22.04.2010 год, Одлука бр. 963/4 од 22.04.2010 год, Одлука бр. 07-4593/19 од 11.12.2014 год и Одлука бр. 08-2118/16 од 21.05.2015 год, донесена од страна на Советот на општина Тетово за утврдената потреба за поставување на урбана опрема, и врз основа на член 80 став 2 од Законот за градење, пречистен текст (Службен весник на РСМ", бр. 79/2013, 137/2013, 163/2013, 27/2013, 28/2013, 42/2014, 115/2014, 149/2014, 187/2014, 44/2015, 129/2015, 217/2015, 226/2015, 30/2016, 31/2016), и член 88 став од Законот за општата управна постапка (Службен весник на РСМ, бр. 124/2015), донесе:

ОДОБРЕНИЕ

за поставување на урбана опрема –
времен објект

1. Се одобрува на Центар за развој на полошки плански регион, ул. Његошева бр. 2, 1200 Тетово, поставување на урбана опрема – **времен објект**, на јавна површина во град Тетово КП 1/1 за КО Лисец-Вон Г.Р. со димензии 6x15м и чиста висина од 4м до кровна конструкција, во период од 01.12.2019 до 31.12.2024 или вкупно во рок од 5 (пет) години со можност за продолжување на период.
2. Урбаната опрема од точка 1 на оваа Одобрение, ќе се постави со функција на монтажен времен објект.
3. По истекот на рокот, урбаната опрема да се одстрани, а површината да се доведе во исправена и функционална форма.

Kryetari i komunës së Tetovës duke e zgjidhur kërkesën e Qendrës për zhvillim të rajonit planor të Pollogut rr. Njegosheva nr. 2, 1200 Tetovë, parashtruar me dt. 29.08.2019 vit, për lejen e vendosjes së pajisjes urbane – **Objekt i përkohëshëm** në qytetin e Tetovës KK1/1 për KK Lisec-Jashtë R.N. në bazë të Vendimit nr. 963/3 dt. 22.04.2010, Vendimit nr. 963/4 dt. 22.04.2010, Vendimit 07-4593/19 dt. 11.12.2014 dhe Vendimit 08-2118/16 dt. 21.05.2015 e miratuar nga ana e Këshillit të komunës së Tetovës për përcaktimin e nevojshëm për vendosjen e pajisjes urbane dhe vendimit për caktimin e shumës së taksës komunale dhe në bazë të nenit 80 paragraf 2 të ligjit për ndërtim (Tekst i pastuar „Gazeta zyrtare e RMV“, nr. 79/2013, 137/2013, 163/2013, 27/2013, 28/2013, 42/2014, 115/2014, 149/2014, 187/2014, 44/2015, 129/2015, 217/2015, 226/2015, 30/2016, 31/2016), dhe nenit 88 të Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative (Gazeta zyrtare e RMV nr. 124/2015) e lëshon këtë:

LEJE

për vendosjen e pajisjes urbane –
objekt i përkohëshëm

1. I miratohet Qendrës për zhvillim të rajonit planor të Pollogut rr. Njegosheva nr. 2, 1200 Tetovë, vendosjen e pajisjes urbane – **objekt i përkohëshëm**, në sipërfaqen publike në qytetin e Tetovës KK 1/1 për KK Lisec-Jashtë R.N. me dimensione 6x15m dhe lartësi të pastër prej 4m me konstrukcionin e kulmit, në periudhën nga 01.12.2019 deri më 31.12.2024vit ose gjithësejt në afat prej 5 (pesë) vite me mundësi vazhdimi të afatit.
2. Pajisja urbane nga pika 1 në këtë Leje, do të vendoset me funksion të objektit montues Qendra informative turistike.
3. Pas skadimit të afatit, pajisja urbane do të largohet, ndërsa hapësira publike do të rikthehet në gjendjen dhe formën funksionale.

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Arsyetim

Образложение

Центар за развој на полошки плански регион,
ул. Његошева бр. 2, 1200 Тетово, до општина
Тетово поднесе барање со бр. 11-10661/1 од
07.11.2019, за поставување на урбана опрема
– времен објект во град Тетово, со димензии
6x15м и чиста висина од 4м до кровна
конструкција, во период од 01.12.2019 до
31.12.2024 или вкупно во рок од 5 (пет) години
со можност за продолжување на период.
Откако е разгледано барањето е одлучено
како во диспозитивот на ова барање.
Составен дел на ова Одобрение е ситуационо
решение.

УПАТСТВО ЗА ПРАВНО СРЕДСТВО:

Против ова Одобрение може да изјави жалба
во рок од 15 дена од денот на приемот на
одобрението до Министерот кој раководи со
органот на државната управа, надлежен за
вршење на работите од областа на
уредувањето на просторот.

Жалбата се таксира со 250 денари
административни такси.

За овој поднесок не се наплатува
административна такса согласно чл. 15 од
Законот за административни такси.

Доставено до:

- Барател
- Сектор за инспекција-општински инспекторат
- Архива на општината

Dorëzuar te:

- Parashtruesi
- Sektori për inspektim-inspektorat komunal
- Arkivi i komunës

Qendra për zhvillim të rajonit planor të
Pollogut rr. Njegosheva nr. 2, 1200 Tetovë,
deri te komuna e Tetovës dorëzoi kërkesë me
nr. 11-10661/1 me dt. 07.11.2019 vit për
vendosjen e pajisjes urbane – objekt kohorë
në qytetin e Tetovës, me dimensione 6x15m
dhe lartësi të pastër prej 4m deri në
konstruksionin e kulmit, në periudhën nga
01.12.2019 deri më 31.12.2024 vit ose
gjithësejt në afat prej 5 (pesë) vite me
mundësi vazhdimi të afatit. Pasi që është
shqyrtuar shkresa e dorëzuara u vendos si në
dispozitivin e kërkesës. Pjesë përbërësë e
kësaj leje është zgjidhja e situacionit.

UDHËZIM PËR MJETE JURIDIKE:

Kundër kësaj Leje mund të parashtrohet
ankesë në afat prej 15 ditësh nga dita e
pranimit të lejes deri te Ministri që udhëheq
me organin e administratës shtetërore
kompetent për kryerjen e punëve në fushën e
rregullimit të hapësirës.

Ankesa taksohet me 250 denarë pulla
administrative.

Për këtë parashtrësë nuk paguhet taksë
administrative në përputhje me nenin 15 nga
Ligji për taksa administrative.

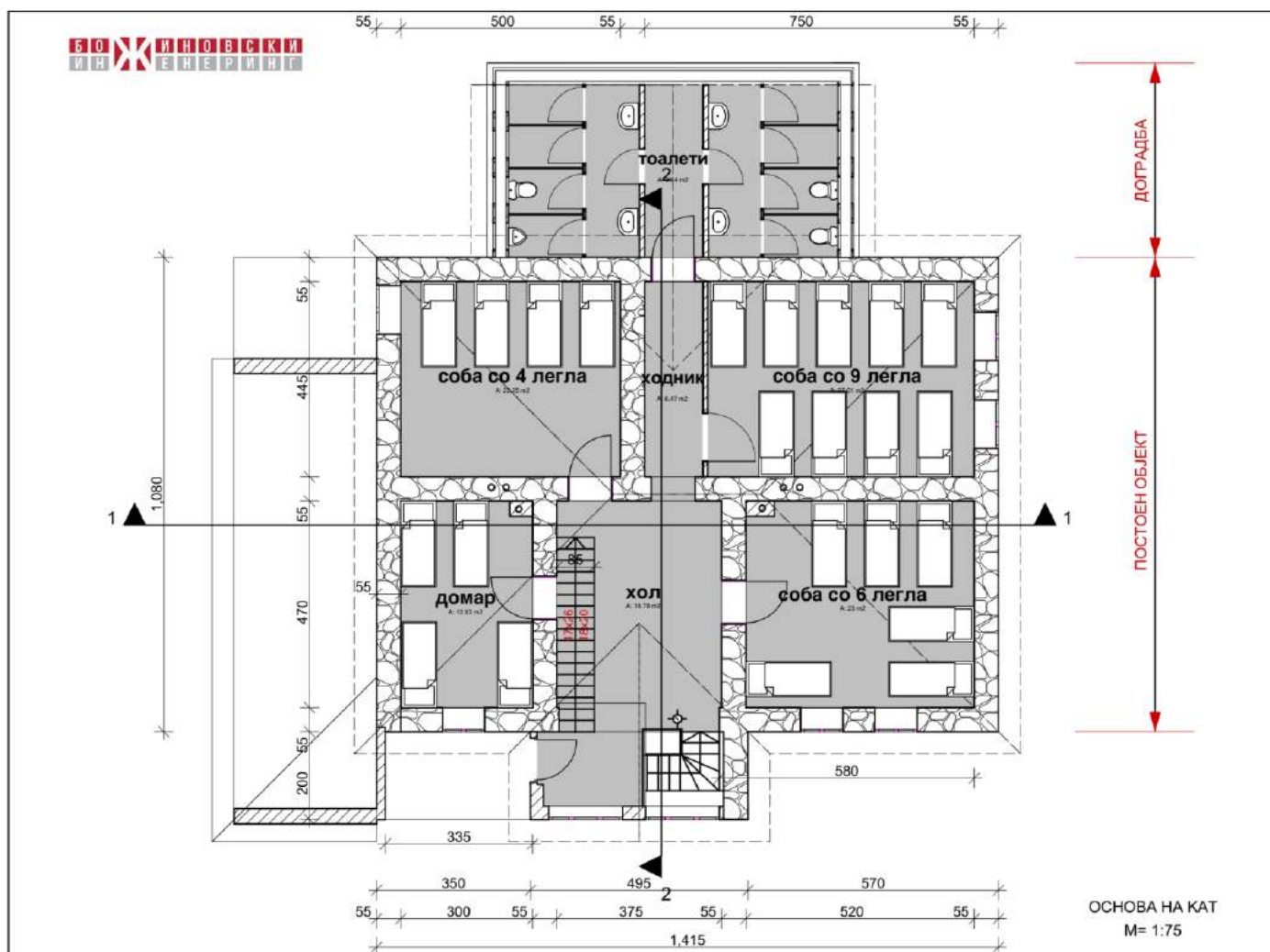
Изготвил/ Përpiloi: Hana Bexheti
Контролирал/ Kontrollloi: Meme Jonuzi
Одобрил/ Miratoi: Arsim Nuredini

Градоначалник, Кметар
Теута Арфи Teuta Arifi

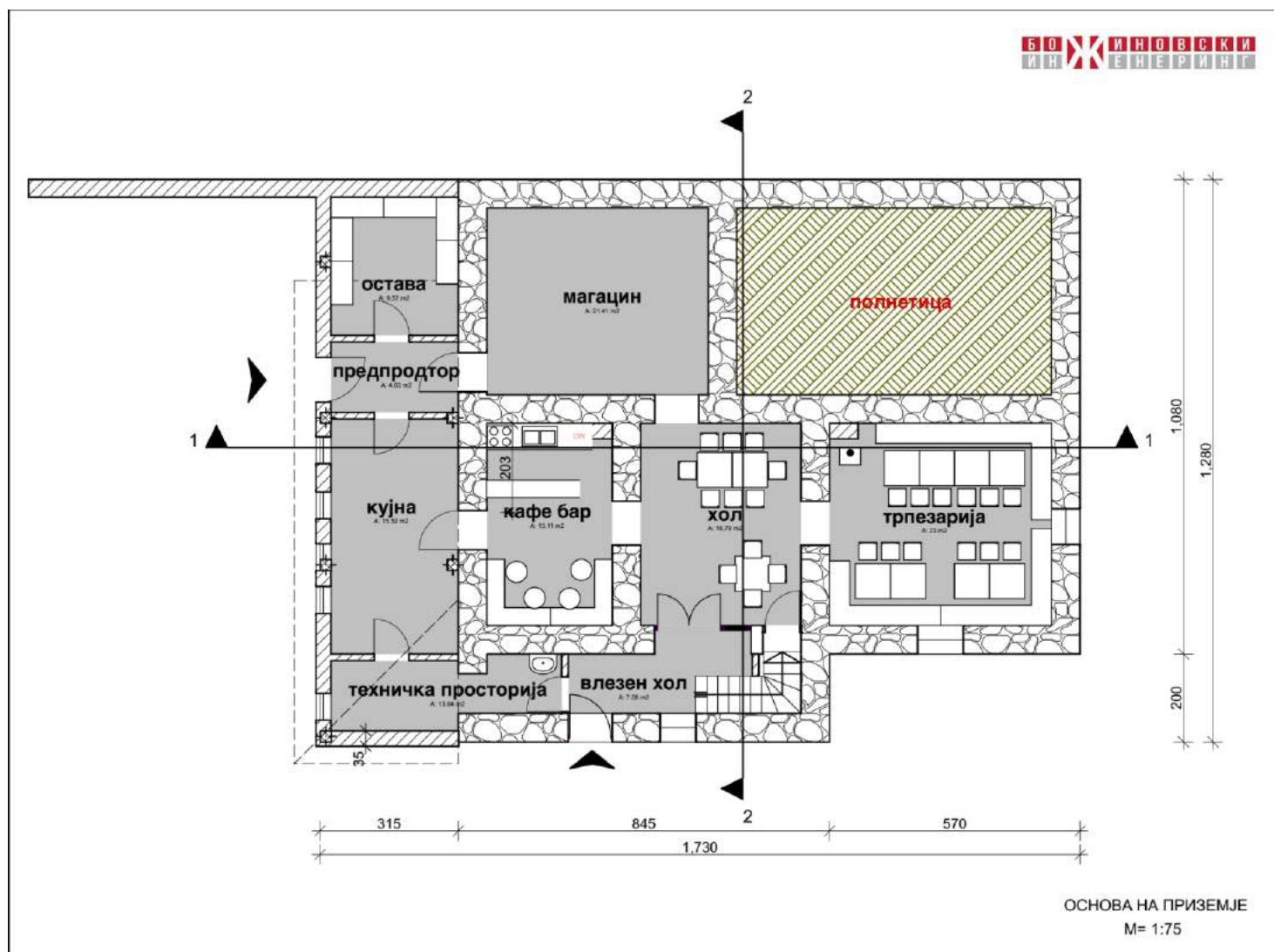

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 15 Графички приказ на реконструкција на кат кај ПД Љуботен

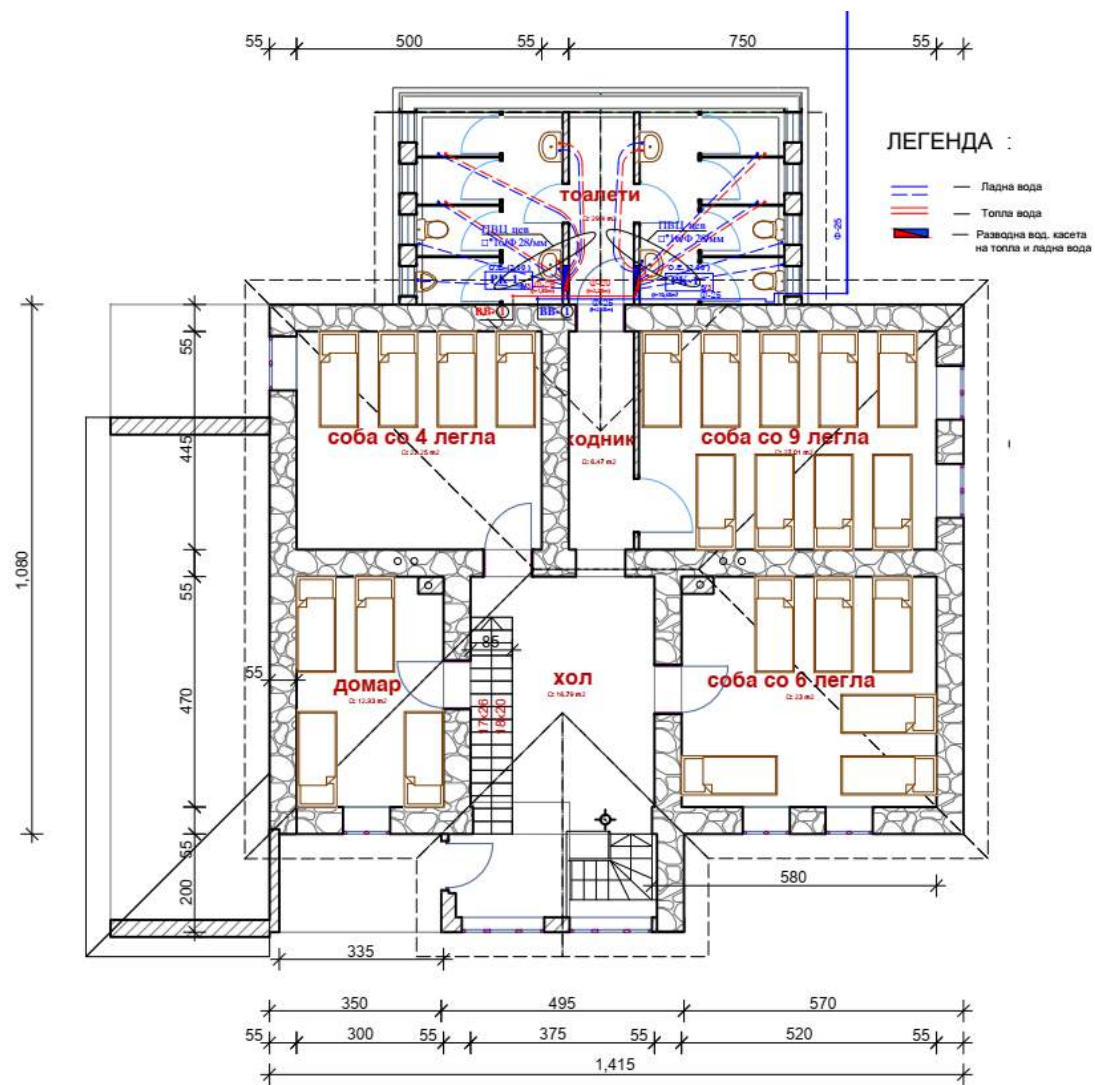

Прилог 16 Графички приказ на реконструкција на приземје кај ПД Љуботен

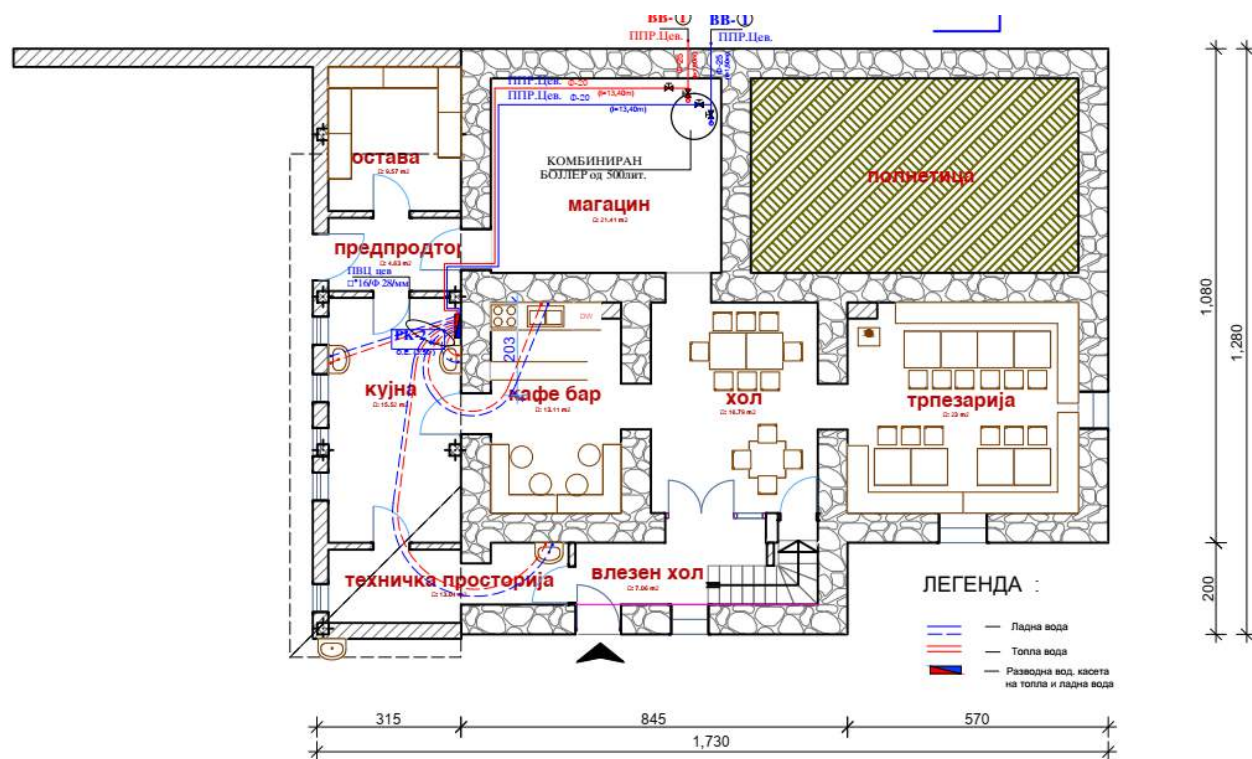

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 17 Водоводна инсталација во ПД (кат и приземје)

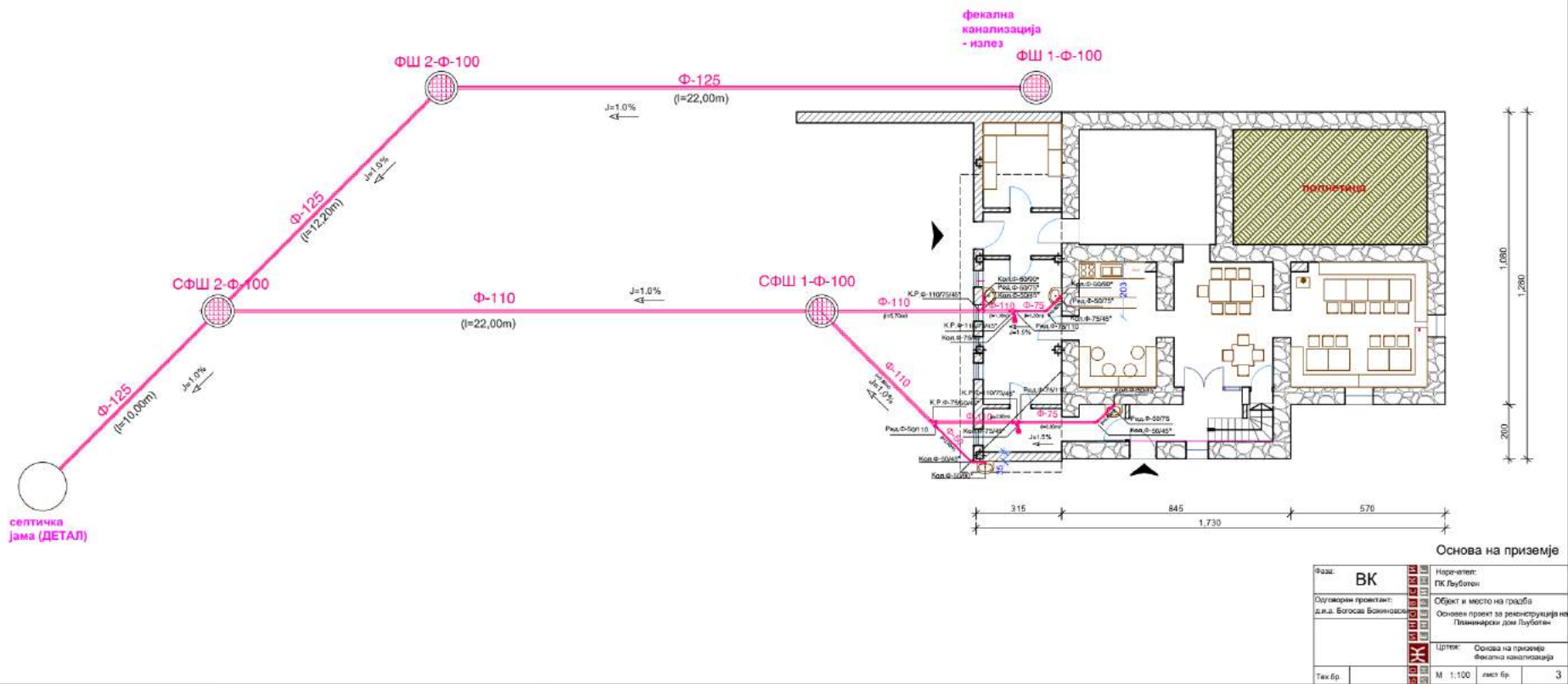

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

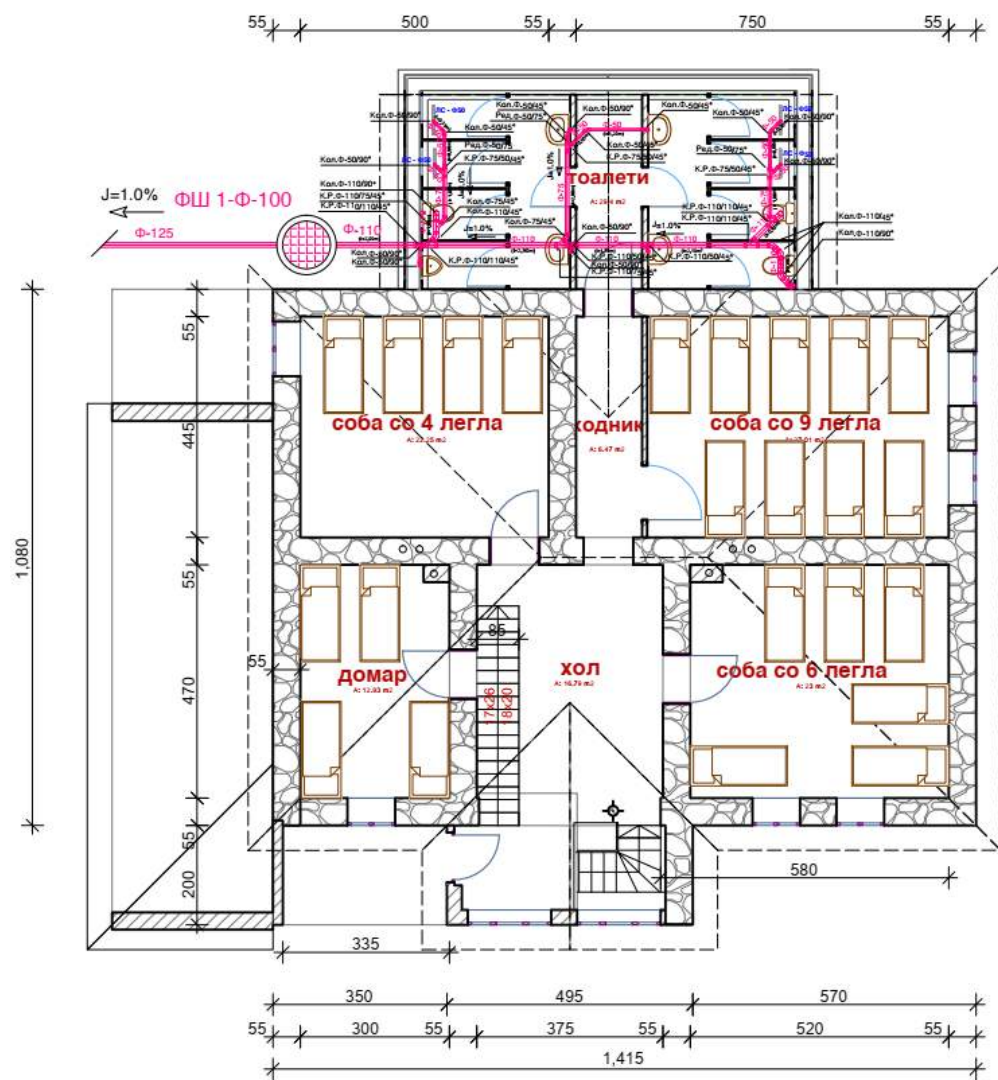

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 18 Фекална канализација во ПД (кат и приземје)

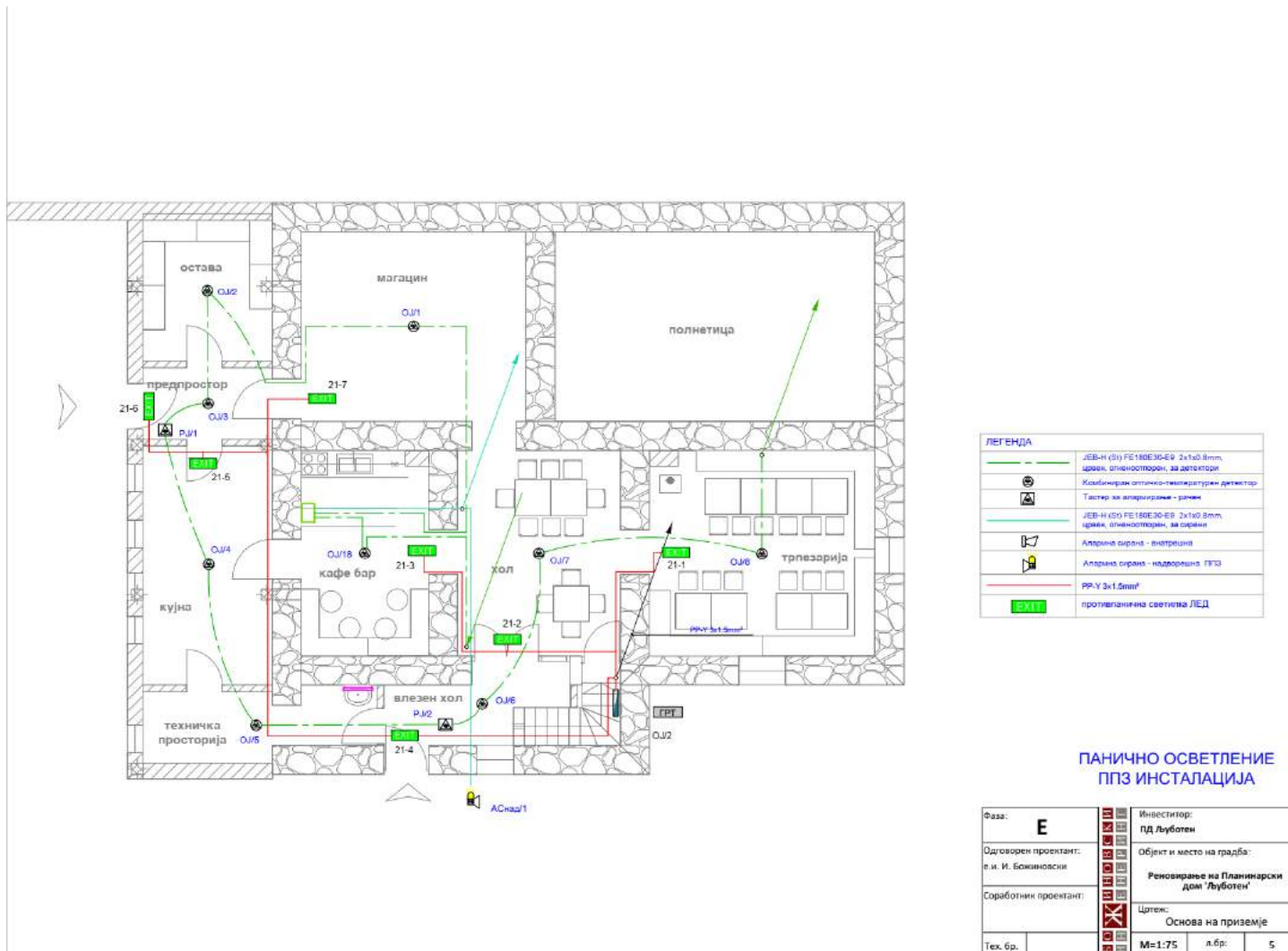

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

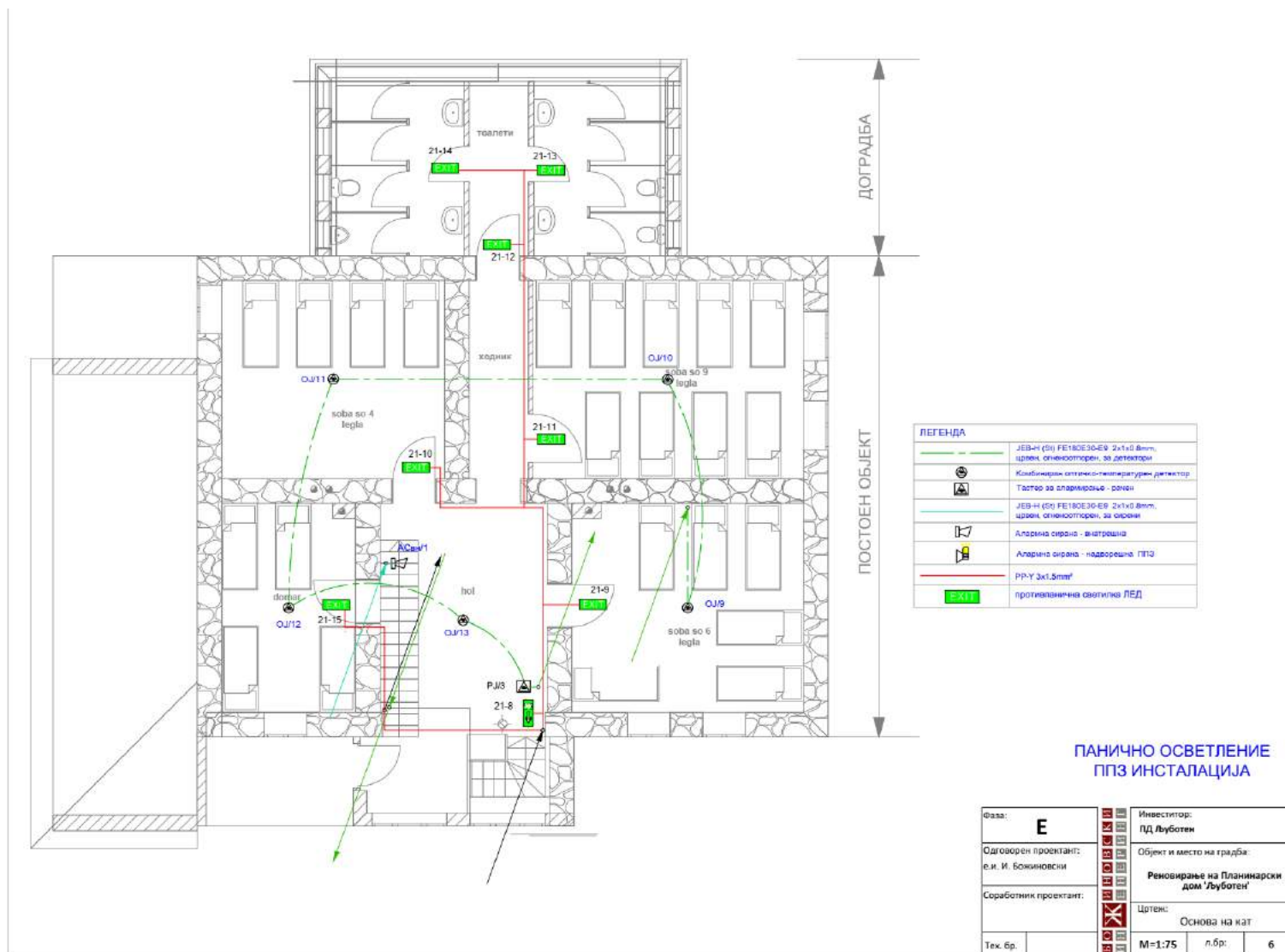

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 19 Инсталација за ППЗ (кат и приземје) во ПД Љуботен

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот „Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

План за управување со животната средина и социјалните аспекти за под – проектот
„Зајакнување на алтернативниот туризам во руралните подрачја на Полог“

Прилог 20 Известување од ЈКП Тетово за депонирање на отпад во ЈКП Дрисла

До:
Центар за Развој на Полошки Плански Регион – Тетово

Предмет: Известување

Датум: 03 Март 2020 г.

Почитувани,

Би сакале да Ве информираме дека ЈКП Тетово има склучено договор со Санитарната депонија Дрисла – Скопје за депонирање на цврст отпад кој што се собира од територијата на Општина Тетово. Договорот е со времетраење од 24 месеци односно од 18.06.2018 - 18.06.2020 и можност за негово продолжување.

Дополнително би сакале да потенцираме дека санитарната Депонија Дрисла е современа стандардизирана депонија која е лоцирана е во југоисточниот дел од градот Скопје на оддалеченост од 14 км од центарот на градот. Се простира на површина од 76 ха, со проектен капацитет од 26.000.000 м3 депониран комунален отпад и истата во функција 24 часа на ден, 365 дена во годината, што значи дека нема прекин во технолошкиот процес.

Со почит,
Јавно Комунално Претпријатие – ЈКП Тетово

Ѓедал Цека
Директор

